

**A Kúria
Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Irodájának
Hírlevele**

**2020. május 31.
XI. évfolyam 5. szám**

KÖSZÖNTŐ..... 2

EURÓPAI UNIÓS JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 3

KÖZZÉTETT ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELMEK..... 3

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 3

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 3

Általános közigazgatási jogterület..... 3

Pénzügyi jogterület..... 6

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 8

POLGÁRI ÜGYSZAK 8

GAZDASÁGI ÜGYSZAK 10

ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL TÁRGYÁBAN KÖZZÉTETT HATÁROZATOK..... 10

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 10

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 11

Általános közigazgatási jogterület..... 11

Pénzügyi jogterület..... 15

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 18

POLGÁRI ÜGYSZAK 19

GAZDASÁGI ÜGYSZAK 21

EGYÉB, MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÜGYEK AZ EURÓPAI BÍRÓSÁG ELŐTT 22

A KÚRIA UNIÓS JOGI TÁRGYÚ HATÁROZATAI 23

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 23

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 27

Általános közigazgatási jogterület..... 27

Pénzügyi jogterület..... 33

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 39

POLGÁRI ÜGYSZAK 44

GAZDASÁGI ÜGYSZAK..... 47

EMBERI JOGI KÖZLEMÉNYEK..... 50

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK MAGYAR VONATKOZÁSÚ ÍTÉLETEI 50

AZ EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGÁNAK KIEMELTEN FONTOS ÍTÉLETEI 50

A KÚRIA EMBERI JOGI VONATKOZÁSÚ HATÁROZATAI 50

BÜNTETŐ ÜGYSZAK..... 50

KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK..... 50

MUNKAÜGYI ÜGYSZAK 51

POLGÁRI ÜGYSZAK 52

GAZDASÁGI ÜGYSZAK..... 53

KÖSZÖNTŐ

Szeretettel köszöntjük kedves Olvasóinkat abból az alkalomból, hogy éppen 10 éve, 2010. május 31-én jelent meg a Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda Hírlevelének első száma.

Az elmúlt tíz évben 4119 előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, 3544 előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában hozott határozatot, 253 egyéb, az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő magyar vonatkozású ügyet tettünk közzé, és 1982 uniós jogi vonatkozású legfelsőbb bírósági, illetve kúriai határozatra hívtuk fel a figyelmet. E mellett az Emberi Jogok Európai Bíróságának 137 magyar vonatkozású és 371 különösen fontos ítéletét ismertettük, 18 emberi jogi tárgyú elvi iránymutatás és 506 emberi jogi érvelést tartalmazó legfelsőbb bírósági, illetve kúriai határozattal kiegészítve.

Az elmúlt évek szerkesztési hibáiért, hiányosságaiért elnézést kérve a továbbiakban is azon leszünk, hogy egy minél jobban áttekinthető, informatív, minél teljesebb áttekintést adó kiadvánnyal szolgáljuk a magyar bírák és a szélesebb szakmai közönség uniós jogi és emberi jogi fejleményeket illető érdeklődését.

A Szerkesztőbizottság

Európai uniós jogi közlemények

Közzétett előzetes döntéshozatal iránti kérelmek

Büntető ügyek

14. A Najvyšší súd Slovenskej republiky (Szlovákia) által 2020. február 14-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-78/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: szlovák

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Kell-e a 2002/584 kerethatározat 15. cikkének (1) bekezdése alapján közölt kiegészítő információkra is alkalmazni azokat a követelményeket, amelyeknek az európai elfogatóparancsnak mint bírósági határozatnak e kerethatározat 1. cikkének (1) bekezdése és 6. cikkének (1) bekezdése szerint meg kell felelnie, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság határozata értelmében azok lényegesen kiegészítik vagy módosítják a kibocsátott európai elfogatóparancs eredeti tartalmát?

Közigazgatási ügyek

Általános közigazgatási jogterület

51. Az Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein Westfalen (Németország) által 2020. január 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-12/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Úgy kell-e értelmezni a 913/2010/EU rendeletet különösen az e rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében, 14. cikkének (9) bekezdésében és 18. cikkének c) pontjában az áru fuvarozási folyosó ügyvivő testülete számára előírt feladatokra tekintettel, hogy az áru fuvarozási folyosó ügyvivő testülete maga határozhatja meg azt az eljárást, amelynek keretében infrastruktúraparancsok kérésére a rendelet 13. cikkének (1) bekezdésében említett egyablakos rendszerben, és ennek keretében – a jelen ügy körülményeihez hasonlóan – előírhatja például egy elektronikus könyvelési eszköz kizárólagos használatát, vagy a 2012/34/EU irányelv IV. mellékletének 3. a) pontjával összefüggésben értelmezett 27. cikkének (1) és (2) bekezdéséből eredő általános rendelkezések hatálya alá tartozik ez az eljárás, és azt ezért kizárólag az áru fuvarozási folyosó tekintetében érintett pályahálózat-működtetők szabályozhatják hálózati üzletszabályzatukban?

2. Ha az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az első kérdésben említett eljárás kizárólag az áru fuvarozási folyosó tekintetében érintett pályahálózat-működtetők hálózati üzletszabályzatában szabályozható, e tekintetben a 913/2010 rendelet 20. cikke alapján kell-e felülvizsgálnia a nemzeti szabályozó szervezetnek a hálózati üzletszabályzatot, vagy szintén kizárólag a 2012/34 irányelv rendelkezései és az ezen irányelv átültetésére elfogadott nemzeti jogszabályi rendelkezések alapján?

a) Ha a felülvizsgálatot a 913/2010 rendelet 20. cikke alapján kell elvégezni, összeegyeztethető-e a 20. cikk rendelkezéseivel, hogy a nemzeti szabályozó szervezet anélkül emel kifogást a hálózati üzletszabályzatban foglalt, az első kérdésben említetthez hasonló szabályozással szemben, hogy ennek során az áru fuvarozási folyosó tekintetében érintett többi állam szabályozó szervezeteivel közösen és érdemben egységesen járna el, vagy legalább előzetes konzultációt folytatna e szervezetekkel az egységes eljárás érdekében?

b) Ha a felülvizsgálatot a 2012/34 irányelv rendelkezései és az ezen irányelv átültetésére elfogadott nemzeti jogszabályi rendelkezések alapján kell elvégezni, összeegyeztethető-e ezekkel a rendelkezésekkel, különösen az említett irányelv 57. cikke (1) bekezdésének második mondatában

előírt általános összehangolási kötelezettséggel, hogy a nemzeti szabályozó szervezet anélkül emel kifogást az ilyen szabályozással szemben, hogy ennek során az áru fuvarozási folyosó tekintetében érintett többi állam szabályozó szervezeteivel közösen és érdemben egységesen járna el, vagy legalább előzetes konzultációt folytatott volna e szervezetekkel az egységes eljárás érdekében?

3. Ha az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az áru fuvarozási folyosó ügyvivő testülete maga határozhatja meg az első kérdésben említett eljárást, a 913/2010 rendelet 20. cikke vagy a 2012/34 irányelv rendelkezései és az ezen irányelv átültetésére elfogadott jogszabályi rendelkezések alapján felülvizsgálhatja és adott esetben kifogásolhatja-e a nemzeti szabályozó szervezet a pályahálózat-működtető hálózati üzletszabályzatát az ügyvivő testület által meghatározott eljárással való tartalmi egyezőségének szempontját meghaladó mértékben, ha a pályahálózat-működtető hálózati üzletszabályzata az ezen eljárásra vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz? Ha erre a kérdésre igenlő választ kell adni, milyen választ kell adni a második kérdés a) és b) pontjában szereplő kérdésekre a szabályozó szervezet e hatáskörére tekintettel?

4. Ha a nemzeti szabályozó szervezetek az előző kérdésekből kiindulva rendelkeznek az első kérdésben említett eljárás felülvizsgálatára vonatkozó hatáskörökkel, úgy kell-e értelmezni a 913/2010 rendelet 14. cikkének (1) bekezdését, hogy az e rendelkezés alapján az irányító testület által meghatározott keret a nemzeti szabályozó szervezeteket és a nemzeti bíróságokat kötő uniós jognak minősül, amelynek alkalmazása elsőbbséget élvez a nemzeti joggal szemben, és amelynek végérvényes és kötelező erejű értelmezése a Bíróság hatáskörébe tartozik?

5. A negyedik kérdésre adandó igenlő válasz esetén ellentétes-e a 913/2010 rendelet 14. cikkének (1) bekezdése alapján a vonatkozó keret 8. cikkének (2) bekezdésében az összes áru fuvarozási folyosó irányító testületei által elfogadott olyan rendelkezéssel, amely szerint a folyosókapacitást olyan nemzetközi kérelmezési rendszeren keresztül kell közzétenni és elosztani, amelyet a lehető legnagyobb mértékben össze kell hangolni a többi áru fuvarozási folyosóval, egy nemzeti szabályozó hatóság olyan határozata, amely olyan előírásokat állapít meg e kérelmezési rendszer kialakításával kapcsolatban az áru fuvarozási folyosó tekintetében érintett pályahálózat-működtető számára annak hálózati üzletszabályzata tekintetében, amelyeket nem hangoltak össze az áru fuvarozási folyosók tekintetében érintett egyéb államok nemzeti szabályozó szervezeteivel?

52. A Juzgado de Instrucción de San Bartolomé de Tirajana (Spanyolország) által 2020. január 25-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-36/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A 2013/32/EU irányelv 6. cikke (1) bekezdésének második albekezdése előírja, hogy ha olyan egyéb hatósághoz folyamodnak nemzetközi védelemért, amelynek a nemzeti jog alapján nincs hatásköre a nyilvántartásba vételre, a tagállamok biztosítják, hogy a nyilvántartásba vételre a kérelmezést követő hat munkanapon belül sor kerüljön.

Úgy kell-e értelmezni, hogy a külföldi személyek őrizetbe vételére vagy ennek mellőzésére irányuló döntéshozatalra a spanyol nemzeti törvény alapján hatáskörrel rendelkező vizsgálóbírókat az egyik olyan „egyéb hatóságnak” kell tekinteni, [amely előtt] – anélkül, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelem nyilvántartásba vételére hatáskörrel rendelkezne – a kérelmezők erre vonatkozó szándéknyilatkozatot tehetnek?

2) Amennyiben a vizsgálóbíró ilyen hatóságnak minősül[,] [ú]gy kell-e értelmezni a 2013/32/EU irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, hogy a vizsgálóbírónak tájékoztatnia kell a kérelmezőket arról, hogy hol és hogyan nyújthatják be a nemzetközi védelem iránti kérelmüket, és amennyiben a kérelmet benyújtják, azt meg kell küldenie a nemzeti törvény alapján a nemzetközi védelem iránti kérelem nyilvántartásba vételére és elbírálására hatáskörrel rendelkező szervnek, valamint a hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóságnak, hogy a 2013/33/EU irányelv 17. cikkében szereplő befogadási intézkedéseket biztosítsák a kérelmező számára?

3) Úgy kell-e értelmezni a 2013/32/EU irányelv 26. cikkét és a 2013/33/EU irányelv 8. cikkét, hogy a

harmadik országbeli állampolgárt csak akkor kell őrizetbe venni, ha fennállnak a 2013/33/EU irányelv 8. cikkének (3) bekezdése szerinti feltételek, mert a kérelmező a visszaküldés tilalma elvének védelme alatt áll onnantól fogva, hogy a vizsgálóbíró előtt megteszi a szóban forgó nyilatkozatot?

53. A Tribunal Superior de Justicia de Andalucía (Spanyolország) által 2020. január 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-38/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e érteni, hogy az EUMSZ 18., az EUMSZ 49., az EUMSZ 63. és az EUMSZ 65. cikkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a Ley 8/1975, de 12 de marzo, de Zonas e Instalaciones de Interés para la Defensa Nacional (a nemzetvédelmi szempontból jelentős övezetokről és létesítményekről szóló, 1975. március 12-i 8/1975. sz. törvény) 18., 4. és 29. cikke, valamint az RD 689/1978, de 10 de febrero, por el que se aprueba el Reglamento de zonas e instalaciones de interés para la defensa nacional, que desarrolla la Ley 8/1975, de 12 de marzo, de zonas e instalaciones de interés para la defensa nacional (a nemzetvédelmi szempontból jelentős övezetokről és létesítményekről szóló 1975. március 12-i 8/1975. törvényt végrehajtó, a nemzetvédelmi szempontból jelentős övezetokről és létesítményekről szóló végrehajtási rendelet elfogadásáról szóló, 1978. február 10-i 689/1978. sz. királyi rendelet) 37. cikke, amennyiben azok szigorúan korlátozzák a tulajdonjog külföldiek általi gyakorlását azt is beleértve, hogy e jog teljes körű gyakorlásához katonai engedély beszerzése szükséges, aminek elmulasztása közigazgatási szankció kiszabásával jár, amely szankció alkalmazása alól a spanyol állampolgárok minden esetben ki vannak zárva, miközben e korlátozások kötelezőek olyan harmadik állambeli külföldiekkel szemben, akik a korlátozás hatálya alá tartozó tevékenységeket európai uniós polgárokkal együtt végzik?

2) Az előző kérdésre adandó igenlő választól függően, úgy kell-e érteni, hogy az EUMSZ 18., az EUMSZ 49., az EUMSZ 63. és az EUMSZ 65. cikkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a nemzetvédelmi szempontból jelentős övezetokről és létesítményekről szóló, 1975. március 12-i 8/1975. sz. törvény 18., 4. és 29. cikke, valamint a nemzetvédelmi szempontból jelentős övezetokről és létesítményekről szóló 1975. március 12-i 8/1975. törvényt végrehajtó, a nemzetvédelmi szempontból jelentős övezetokről és létesítményekről szóló végrehajtási rendelet elfogadásáról szóló, 1978. február 10-i 689/1978. sz. királyi rendelet 37. cikke, amennyiben azok szigorúan korlátozzák a tulajdonjog külföldiek általi gyakorlását, azt is beleértve, hogy e jog teljes körű gyakorlásához katonai engedély beszerzése szükséges, amelynek elmulasztása közigazgatási szankció kiszabásával jár, amely szankció alkalmazása alól a spanyol állampolgárok minden esetben ki vannak zárva, amennyiben e korlátozások a nemzetvédelemmel kapcsolatos nyomós közérdek alapján igazoltak, kizárólag azt tartva szem előtt, hogy a nemzetvédelemhez fűződő közérdek milyen jelentőséggel bír a különös stratégiai fontosságú enklávék védelme érdekében?

54. A Rayonen sad – Pazardzhik (Bulgária) által 2020. január 29-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-49/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: bolgár

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Első kérdés:

Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/849 irányelv (6) preambulumbekkezdésével, valamint 4. és 5. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkének (1) bekezdését, hogy azzal ellentétes az olyan általános nemzeti jogi rendelkezés, mint amely az alapügyben szerepel, amely szerint a 10 000 leva (BGN) vagy azt meghaladó összegű kifizetések csak átutalás vagy fizetési számlára történő befizetés útján történhetnek, és amely a készpénzfizetések esetében nem tesz különbséget személy és jogcím alapján, mivel a természetes és jogi személyek közötti összes készpénzfizetésre kiterjed?

Második kérdés:

Az irányelv céljainak elérése érdekében az (59) preambulumbekzdésre tekintettel csak a fizetések összegét kell-e figyelembe venni, anélkül hogy a művelet visszerhessége vagy ingyenessége számítana?

Harmadik kérdés:

Melyek azok a szempontok, amelyek alapján megállapítható, hogy az ügyletek visszaélési szempontból veszélyeztetettek vagy jelentős kockázatot jelentenek?

55. A Court of Appeal (Írország) által 2020. február 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-77/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: angol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

A közös halászati politika végrehajtásával és a 850/1998/EK tanácsi rendelet 32. cikke rendelkezéseivel összefüggésben, valamint az e rendelet rendelkezéseinek végrehajtása céljából indított büntetőeljárás keretében összegegyeztetendő-e az 1224/2009/EK tanácsi rendelettel, különösen pedig annak 89. és 90. cikkével, valamint az arányosságnak az Európai Unió szerződéseiben és az Alapjogi Charta 49. cikkének (3) bekezdésén alapuló elvével az olyan nemzeti rendelkezés, amely vád alapján történő elítélés esetére pénzbírság mellett a bűncselekmény elkövetéséhez használt hajó fedélzetén talált valamennyi hal és valamennyi halászfelszerelés kötelező lefoglalását helyezi kilátásba?

56. A Krajský soud v Brně (Cseh Köztársaság) által 2020. február 18-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-86/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) A bor Európai Unió területére történő behozatalának pusztán adminisztratív feltételét jelenti-e a borpiac közös szervezéséről szóló 479/2008/EK tanácsi rendeletnek a támogatási programok, a harmadik országokkal folytatott kereskedelem, a termelési potenciál és borágazat ellenőrzése tekintetében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2008. június 27-i 555/2008/EK bizottsági rendelet alapján kiadott VII okmány, amely valamely harmadik ország jóváhagyott szervének azt igazoló tanúsítványát tartalmazza, hogy a termék az OIV (Nemzetközi Szőlészeti és Borászati Hivatal) által ajánlott és közzétett vagy a Közösség által engedélyezett borászati eljárás alkalmazásával készült?

2) Ellentétes-e az uniós joggal az a nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a Moldovából importált borral kereskedő személy mentesül az Európai Unióban nem engedélyezett borászati eljárásnak alávetett bor forgalomba hozatalán alapuló közigazgatási jogsértésért való felelősség alól, ha a nemzeti hatóságok e személy esetében nem döntöttek meg az arra vonatkozó vélelmet, hogy a bor az Európai Unió által engedélyezett borászati eljárás alkalmazásával készült, amit ez a személy a moldovai szervek által a borpiac közös szervezéséről szóló 479/2008/EK tanácsi rendeletnek a támogatási programok, a harmadik országokkal folytatott kereskedelem, a termelési potenciál és borágazat ellenőrzése tekintetében történő végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2008. június 27-i 555/2008/EK bizottsági rendelet alapján kiadott VII okmány alapján állapíthatott volna meg?

Pénzügyi jogterület

37. A Verwaltungsgerichtshof (Ausztria) által 2020. január 3-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-1/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 132. cikke (1) bekezdésének g) pontját, hogy héamentesek az ügyvéd által nyújtott olyan

szolgáltatások, amelyeket az ügyvéd bíróság által kirendelt gondnokként nyújt, amennyiben nem tipikus ügyvédi szolgáltatásokról van szó?

38. A Finanzgericht Düsseldorf (Németország) által 2020. január 9-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-7/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 71. cikke (1) bekezdésének második albekezdését, hogy az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 87. cikkének (4) bekezdésében foglalt rendelkezést a hea (behozatalt terhelő forgalmi adó) keletkezésére megfelelően alkalmazni kell?

39. A Finanzgericht Hamburg (Németország) által 2020. január 10-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-9/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. Ellentétes-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK irányelv 167. cikkével az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az adólevonási jog az ügylet teljesítésének időpontjában keletkezik akkor is, ha a nemzeti jog szerint csak az ellenérték tényleges átvételének időpontjában keletkezik az értékesítőt vagy szolgáltatót terhelő adófizetési kötelezettség, és az ellenérték megfizetésére még nem került sor?

2. Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén:

Ellentétes-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK irányelv 167. cikkével az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint az adólevonási jog nem gyakorolható azon adómegállapítási időszak vonatkozásában, amelyben az ellenérték megfizetésére sor került, ha csak az ellenérték tényleges átvételének időpontjában keletkezik az értékesítőt vagy szolgáltatót terhelő adófizetési kötelezettség, a szolgáltatás teljesítésére már egy korábbi adómegállapítási időszakban sor került, és a nemzeti jog szerint az adólevonási jog elévülés miatt már nem gyakorolható e korábbi adómegállapítási időszak vonatkozásában?

40. A Lietuvos vyriausioji administracinis teismas (Litvánia) által 2020. február 13-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-75/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: litván

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Úgy kell-e értelmezni a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 29. cikkének (1) bekezdését és 32. cikke (1) bekezdése e) pontjának i. alpontját, valamint az Unió Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 70. cikkének (1) bekezdését és 71. cikke (1) bekezdése e) pontjának i. alpontját, hogy az ügyleti értéket (vámértéket) ki kell igazítani oly módon, hogy az tartalmazza az eladónál (gyártónál) az árunak az Európai Unió (Közösség) vámterületére való beszállítása helyéig ténylegesen felmerülő összes költséget, ha – a jelen ügyhöz hasonlóan – 1) a szállítási feltételek („Incoterms 2000”: DAF) alapján e költségeket az eladónak (gyártónak) kellett viselnie és 2) e szállítási költségek meghaladták a megállapodás szerinti és a vevő (importőr) által ténylegesen kifizetett (kifizetendő) árat, azonban 3) a vevő (importőr) által ténylegesen kifizetett (kifizetendő) ár megfelelt az áru tényleges értékének akkor is, ha az ár nem fedezte az eladónál (gyártónál) felmerülő valamennyi szállítási költséget?

Munkaügyi ügyszak

24. Az Østre Landsret (Dánia) által 2020. február 12-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-71/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: dán

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Ellentétes-e az EUMSZ 49. cikkel az olyan tagállami szabályozás, amely előírja, hogy a valamely tagállam lobogója alatt közlekedő, és egy másik uniós tagállam állampolgárságával rendelkező hajótulajdonos tulajdonát képező hajó harmadik országbeli személyzetének munkavállalási engedéllyel kell rendelkeznie, kivéve, ha a hajó a megelőző egybefüggő egy éves időszakban legfeljebb huszonöt alkalommal hajózott be a tagállam kikötőjébe?

Polgári ügyszak

25. Az Oberlandesgericht Düsseldorf (Németország) által 2020. január 7-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-5/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Úgy kell-e értelmezni a 2015/2120 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését, hogy a végfelhasználók azon jogosultsága, hogy az internet-hozzáférési szolgáltatásukon keresztül az általuk választott végberendezést használják, kiterjed arra a jogosultságra is, hogy az internet-hozzáférési szolgáltatást a nyilvános távközlési hálózat interfészéhez közvetlenül kapcsolódó végberendezésen (például okostelefonon, táblagépen) keresztül más végberendezésekkel (másik táblagéppel vagy okostelefonnal) is használják (tethering – pányvázás/internetmegosztás)?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

Úgy kell-e értelmezni e rendelet 3. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy a végberendezés végső felhasználó általi megválasztásának nem megengedett korlátozását jelenti, ha az internetmegosztást (tethering) nem tiltják szerződésben, és műszakilag sem korlátozzák, azonban szerződéses megállapodás alapján az internetmegosztással (tethering) felhasznált adatmennyiségre – az internetmegosztás (tethering) nélkül felhasznált adatmennyiséggel ellentétben – nem terjed ki a „nullás díjszabásra” (zero rating) vonatkozó ajánlat, hanem ezen adatmennyiséget beszámítják az alap adatmennyiségbe, és annak túllépése esetén külön felszámítják?

26. A Verwaltungsgericht Köln (Németország) által 2020. január 24-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-34/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: német

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) a) Abban az esetben, ha az olyan mobilhírközlési díjszomag, amely a mobil adatforgalom tekintetében díjszomagban foglalt havi adatmennyiséget ír elő, amelynek felhasználását követően az átviteli sebesség korlátozására kerül sor, egy olyan ingyenes díjszomagopcióval bővíthető, amelynek alapján anélkül vehetők igénybe bizonyos, a távközlési vállalkozás tartalomszolgáltató partnerei által nyújtott szolgáltatások, hogy az e szolgáltatások igénybevételével felhasznált adatmennyiséget beszámítanak a mobilhírközlési díjszomagban foglalt havi adatmennyiségbe, a végfelhasználó azonban e tekintetben a videostreaminget illetően hozzájárul a sávzélesség legfeljebb 1,7 Mbit/s-ra történő, attól független korlátozásához, hogy a tartalomszolgáltató partnerek vagy egyéb szolgáltatók általi videoközvetítésekről van-e szó, úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikkének (2) bekezdését, hogy az e rendelkezés értelmében vett, az internet-hozzáférési szolgáltatás jellemzői tekintetében létrejött megállapodásoknak meg kell felelniük az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikkének (3) bekezdése szerinti követelményeknek?

- b) Az 1) a) kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikke (3) bekezdésének harmadik albekezdését, hogy a jelen ügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben a sávszélesség korlátozását egy szolgáltatáskategória lassításának kell tekinteni?
- c) Az 1) b) kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikke (3) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontja értelmében vett „közelgő hálózati torlódás” fogalmát, hogy e fogalom kizárólag a (közelgő) kivételes vagy ideiglenes hálózati torlódásokat foglalja magában?
- d) Az 1) b) kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikke (3) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontját, hogy a jelen eljárásban szóban forgóhoz hasonló helyzetben a forgalom egyenértékű típusai tekintetében biztosítandó egyenlő bánásmód követelményével ellentétes a sávszélességnek kizárólag egy megrendelhető opció esetében, egyéb mobilhírközlési díjsomagok esetében azonban nem alkalmazott, továbbá csak videostreaming tekintetében alkalmazott korlátozása?
- e) Az 1) b) kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikke (3) bekezdésének harmadik albekezdését, hogy a jelen eljárásban szóban forgóhoz hasonló helyzetben a sávszélesség olyan korlátozása, amelynek alkalmazása egy megrendelhető opció megrendelésétől függ, és amelyet a végfelhasználó ezenfelül legfeljebb 24 órára bármikor kikapcsolhat, megfelel annak a követelménynek, hogy egy szolgáltatáskategória csak az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikke (3) bekezdése harmadik albekezdésének a)–c) pontja szerinti célok eléréséhez szükséges időtartamra lassítható?
- 2) a) Az 1) b) kérdésre adandó nemleges válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikke (3) bekezdése második albekezdésének második mondatát, hogy a jelen eljárásban szóban forgóhoz hasonló helyzetben a sávszélesség kizárólag videostreaming tekintetében történő korlátozása a szolgáltatásnak a forgalom meghatározott kategóriái esetében elvárt műszaki minőségére vonatkozó, objektíven különböző követelményeken alapul?
- b) A 2) a) kérdésre adandó igenlő válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikke (3) bekezdése második albekezdésének harmadik mondatát, hogy a videostreamingre eső adatforgalom IP-címek, protokollok, URL-ek és SNI-k alapján, valamint az úgynevezett pattern matching – bizonyos fejléc-információknak a videostreamingre jellemző értékekkel való összehasonlítása – útján történő azonosítása a forgalom konkrét tartalmának nyomon követését jelenti?
- 3) Az 1) a) kérdésre adandó nemleges válasz esetén: Úgy kell-e értelmezni az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikkének (1) bekezdését, hogy a jelen eljárásban szóban forgóhoz hasonló helyzetben a sávszélesség kizárólag videostreaming tekintetében történő korlátozása korlátozza a végfelhasználóknak az (EU) 2015/2120 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett jogosultságát?

27. Az Obvodní soud pro Prahu 8 (Cseh Köztársaság) által 2020. február 26-án benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem (C-98/20. sz. ügy)

Az eljárás nyelve: cseh

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 1) A 2015. január 10-től alkalmazandó, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012 rendelet (átdolgozás) 17. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti „fogyasztó lakóhelye” kifejezés alatt a fogyasztónak a kereset benyújtásának napján fennálló lakóhelyét, vagy a fogyasztó és a másik szerződő fél közötti szerződéses jogviszony létrejöttének napján (tehát például a szerződés megkötésének napján) fennálló lakóhelyét kell-e érteni, azaz a hivatkozott rendelet 17. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerinti fogyasztói szerződésről van-e szó abban az esetben is, amikor a fogyasztó a kereset benyújtásának napján attól az államtól eltérő tagállam területén rendelkezik lakóhellyel, amelyben a másik szerződő fél kereskedelmi vagy szakmai tevékenységet folytat?
- 2) Perelhető-e a 2015. január 10-től alkalmazandó, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról,

valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012 rendelet (átdolgozás) 7. cikke szerint a más tagállam területén lakóhellyel rendelkező fogyasztó azon hely szerint illetékes bíróság előtt, ahol a kötelezettséget teljesítették vagy teljesíteni kellett volna (függetlenül e rendelet 18. cikkének (2) bekezdésétől és 26. cikkének (2) bekezdésétől), mivel a másik szerződő fél nem folytat kereskedelmi vagy szakmai tevékenységet a fogyasztónak a kereset benyújtásának napján fennálló lakóhelye szerinti államban?

Gazdasági ügyszak

28. Az Augstākā tiesa (Senāts) (Lettország) által 2019. december 27-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-943/19., C-944/19. és C-945/19. sz. ügyek)¹

Az eljárás nyelve: lett

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Önálló európai uniós jogi fogalom-e a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének g) pontjában meghatározott, „a hitel fogyasztó által viselt teljes költségének” fogalma?

2) Felöleli-e a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 3. cikkének g) pontjában meghatározott, „a hitel fogyasztó által viselt teljes költségének” fogalma a hitel meghosszabbításának költségeit egy, az alapeljáráshoz hasonló helyzetben, ha a hitelszerződés meghosszabbítására vonatkozó szerződéses kikötések a hitelező és az adós által elfogadott, a hitelszerződésre vonatkozó szerződéses kikötések és feltételek részét képezik?

29. A Juzgado de lo Mercantil no 1 de Badajoz (Spanyolország) által 2020. január 15-én benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek (C-15/20. és C-16/20. sz. ügy)²

Az eljárás nyelve: spanyol

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések: azonosak a C-224/19. sz. ügyben³ előterjesztett 1., 2., 3., 5. és 6. számú kérdéssel.

Előzetes döntéshozatal tárgyában közzétett határozatok

Büntető ügyszak

16. A Bíróság (nagytanács) 2020. március 3-i ítélete (a Hof van Beroep te Gent [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – X ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása (C-717/18. sz. ügy)⁴

Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 2. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy annak vizsgálatához, hogy azon bűncselekményt, amelyre vonatkozóan az európai elfogatóparancsot kiállították, a kibocsátó tagállamban olyan szabadságvesztéssel vagy szabadságelvonással járó intézkedéssel büntetik-e, amelynek esetében a büntetési tétel felső határa a kibocsátó tagállam joga szerint legalább három év, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak a kibocsátó tagállam jogát abban a

¹ A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

² A megjelölt ügyekben feltett kérdések megegyeznek.

³ L. Hírlevél X. évf. 8. sz., Gazdasági ügyszak, 43. sz. alatt.

⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Büntető ügyszak 7. sz. alatt.

változatában kell figyelembe vennie, amely azon ügy tényállására alkalmazandó, amelynek keretében az európai elfogatóparancsot kibocsátották.

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

51. A Bíróság elnökének 2019. november 15-i végzése (az Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la Comunidad Autónoma de Euskadi [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-635/19. sz. ügy)⁵

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

52. A Bíróság kilencedik tanácsa elnökének 2019. november 21-i végzése (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-324/18. sz. ügy)⁶

A kilencedik tanács elnöke elrendelte az ügy törlését.

53. A Bíróság elnökének 2019. november 22-i végzése (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-109/19. sz. ügy)⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

54. A Bíróság elnökének 2019. november 22-i végzése (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-110/19. sz. ügy)⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

55. A Bíróság elnökének 2019. november 22-i végzése (a Consiglio di Stato [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-111/19. sz. ügy)⁹

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

56. A Bíróság elnökének 2019. november 22-i végzése (a Kúria [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-491/19. sz. ügy)¹⁰

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

57. A Bíróság (kilencedik tanács) 2019. december 19-i végzése (a Tribunalul Ilfov – [Románia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – NL kontra Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București (C-679/19. sz. ügy)

Az EUMSZ 63. és EUMSZ 65. cikket akként kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely az ezen állam területére belépő, illetve azt elhagyó, jelentős összegű készpénz

⁵ A kérdést l.: Hírlevél XI. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak, Általános közigazgatási jogterület 4. sz. alatt.

⁶ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak 168. sz. alatt.

⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 110. sz. alatt.

⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 110. sz. alatt.

⁹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 110. sz. alatt.

¹⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak 236. sz. alatt.

bejelentésére vonatkozó kötelezettség elmulasztása szankcionálása céljából közigazgatási bírság kiszabásán felül a 10.000 eurót meghaladó, nem bejelentett összegnek az állam javára történő elkobzását is előírja.

58. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. január 30-i ítélete (a Competition Appeal Tribunal, London [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Generics (UK) Ltd és társai kontra Competition and Markets Authority (C-307/18. sz. ügy)¹¹

1) Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy potenciális versenyhelyzetben van egymással egyrészt egy olyan originálisgyógyszer-gyártó, amely egy közkinccsé vált hatóanyag gyártási folyamatára vonatkozó szabadalom jogosultja, másrészt pedig az olyan generikusgyógyszer-gyártók, amelyek az e hatóanyagot tartalmazó gyógyszer piacára történő belépésre készülnek, e gyógyszergyártók között pedig jogvita áll fenn e szabadalom érvényességével vagy az érintett generikus gyógyszerek szabadalombitorló jellegével kapcsolatban, amennyiben bizonyított, hogy a generikusgyógyszer-gyártónak ténylegesen fennáll az egyértelmű piacralépési szándéka és képessége, e piacra lépés pedig nem ütközik leküzdhetetlen akadályokba, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie.

2) Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az olyan bírósági eljárás keretében létrejött egyezség, amely egy egymással potenciális versenyhelyzetben lévő originálisgyógyszer-gyártó és egy generikusgyógyszer-gyártó között egy originális gyógyszer közkinccsé vált hatóanyagának gyártási folyamatára vonatkozó, az előbbi gyógyszergyártót megillető szabadalom érvényessége, valamint e gyógyszer generikus változatának szabadalombitorló jellege tárgyában van folyamatban, és amely egyezség értelmében e generikusgyógyszer-gyártó kötelezettséget vállal arra, hogy nem lép be az e hatóanyagot tartalmazó gyógyszer piacára, valamint arra, hogy az egyezség időtartama alatt nem érvényesíti az e szabadalom érvénytelenségére alapított igényét annak fejében, hogy ezen originálisgyógyszer-gyártó értékeket ruház át részére, olyan megállapodásnak minősül, amelynek célja a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása

— ha a rendelkezésre álló adatok összességéből kitűnik, hogy az originálisgyógyszer-gyártó által a generikusgyógyszer-gyártó javára történő értékátruházás pozitív egyenlegét kizárólag az a kereskedelmi érdek igazolja, amely az egyezségben részt vevő felek részéről az iránt áll fenn, hogy ne folytassanak érdemeken alapuló versenyt,

— hacsak az érintett egyezség nem jár a versenyt támogató olyan bizonyított hatásokkal, amelyek alapján észszerűen kétségre vonható, hogy ez az egyezség a verseny tekintetében kellően káros lenne.

3) Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az alapügyben vizsgáltakhoz hasonló egyezség által a versenyre gyakorolt érezhető – potenciális vagy tényleges – hatások fennállásának bizonyítása, következésképpen pedig ezen egyezség „hatás általi korlátozasként” minősítése nem feltételezi annak megállapítását, hogy ha nem kötöttek volna ilyen egyezséget, akkor az ezen egyezségben félként részt vevő generikusgyógyszer-gyártó valószínűleg pernyertes lett volna a szóban forgó gyártási folyamatra vonatkozó szabadalommal kapcsolatos eljárásban, vagy pedig az említett egyezségben részt vevő felek valószínűleg kevésbé korlátozó jellegű egyezséget kötöttek volna.

4) Az EUMSZ 102. cikket akként kell értelmezni, hogy olyan helyzetben, amelyben azon originális gyógyszer gyártója, amely közkinccsé vált hatóanyagot tartalmaz, viszont amely előállításának menetét a gyártási folyamatra vonatkozó olyan szabadalom védi, amelynek az érvényessége vitatott, e szabadalom alapján megakadályozza, hogy e gyógyszer generikus változatai belépjenek a piacra, az érintett termékek piacának meghatározása szempontjából e gyógyszernek nem csupán az originális változatát kell figyelembe venni, hanem annak generikus változatait is, még ha azok esetében elő is fordulhat, hogy a gyártási folyamatra vonatkozó említett szabadalom lejártát megelőzően jogszerűen nem léphetnek be a piacra, amennyiben az érintett generikusgyógyszer-gyártóknak módjukban áll rövid időn belül olyan erővel megjelenni az érintett piacon, amely elegendő ahhoz, hogy komoly ellensúlyt

¹¹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 8. szám, Közigazgatási ügyszak 154. sz. alatt.

képezzenek az e piacon már jelen lévő originalisgyógyszer-gyártóval szemben, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell ellenőriznie.

5) Az EUMSZ 102. cikket akként kell értelmezni, hogy egy közkinccsé vált hatóanyag gyártási folyamatára vonatkozó szabadalom jogosultjának minősülő, erőfölényben lévő vállalkozás azon stratégiája, amely e vállalkozást arra indítja, hogy akár megelőző jelleggel, akár pedig az említett szabadalom érvényességét megkérdőjelező bírósági eljárások megindítását követően egy sor olyan egyezséget kössön, amelyek legalábbis azzal a hatással járnak, hogy átmenetileg távol tartásuk a piactól az e hatóanyagra épülő generikus gyógyszereket előállító potenciális versenytársakat, amennyiben az említett stratégia képes a verseny korlátozására, különösen pedig olyan kizorító hatások kiváltására, amelyek meghaladják az e stratégiához hozzájáruló egyes egyezségek saját versenyellenes hatásait, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell ellenőriznie.

59. A Bíróság (második tanács) 2020. január 30-i ítélete (a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Tim SpA – Direzione e coordinamento Vivendi SA kontra Consip SpA, Ministero dell'Economia e delle Finanze (C-395/18. sz. ügy)¹²

A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 57. cikke (4) bekezdésének a) pontjával nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében az ajánlatkérő szerv kizárhatja, illetve köteles kizárni a közbeszerzési eljárásban való részvételre irányuló ajánlatot benyújtó gazdasági szereplőt, ha az e rendelkezésben előírt kizárási ok megállapításra kerül az e gazdasági szereplő ajánlatában megjelölt egyik alvállalkozó tekintetében. Ellentétes viszont az ezen irányelv 57. cikkének (6) bekezdésével együttesen értelmezett e rendelkezéssel, illetve az arányosság elvével az olyan nemzeti szabályozás, amely az ilyen kizárás automatikus jellegét írja elő.

60. A Bíróság (második tanács) 2020. január 30-i ítélete (a Bundesgerichtshof [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Dr. Willmar Schwabe GmbH & Co.KG kontra Queisser Pharma GmbH & Co. KG (C-524/18. sz. ügy)¹³

1) A 2008. január 15-i 107/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel módosított, az élelmiszerekkel kapcsolatos, tápanyag-összetételre és egészségre vonatkozó állításokról szóló, 2006. december 20-i 1924/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 10. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az általa előírt azon követelmény, amely szerint a tápanyag vagy élelmiszer általános, nem egyedi kedvező hatásaira való hivatkozást az e rendelet 13. vagy 14. cikkében meghatározott listában szereplő, egészségre vonatkozó egyedi állításnak kell kísérnie, nem teljesül abban az esetben, ha a tápanyag vagy az élelmiszer egészségre gyakorolt általános, nem egyedi kedvező hatásaira való hivatkozás az étrend-kiegészítő csomagolásának elülső oldalán található, míg az e hivatkozást kísérni hivatott egyedi, egészségre vonatkozó állítás annak hátoldalán, és nincs a kettő közötti kapcsolatra utaló kifejezett jelzés, például csillagozás.

2) A 107/2008 rendelettel módosított 1924/2006 rendelet 10. cikkének (3) bekezdését akként kell értelmezni, hogy a tápanyag vagy étrend-kiegészítő általában az egészségre vagy az egészséggel kapcsolatos jó közérzetre gyakorolt általános, nem egyedi kedvező hatásaira való hivatkozást e rendelet 5. cikke (1) bekezdésének a) pontja és 6. cikkének (1) bekezdése értelmében tudományos bizonyítékokkal alá kell támasztani. E tekintetben elegendő, hogy e hivatkozást az e rendelet 13. vagy 14. cikkében meghatározott listában szereplő, egészségre vonatkozó egyedi állítás kísérje.

61. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. február 5-i ítélete (a Raad van State [Hollandia]

¹² A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Közigazgatási újszak 188. sz. alatt.

¹³ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 11. szám, Közigazgatási újszak 220. sz. alatt.

előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid kontra J. és társai (C-341/18. sz. ügy)¹⁴

A személyek határátlépésére irányadó szabályok uniós kódexéről szóló, 2016. március 9-i (EU) 2016/399 európai parlamenti és tanácsi rendelet (Schengeni határ-ellenőrzési kódex) 11. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben valamely harmadik ország állampolgárságával rendelkező tengerész a schengeni térség részét képező állam tengeri kikötőjében hosszú időn át veszteglő hajón szolgálatra jelentkezik, hogy a fedélzeten – mielőtt a hajó fedélzetén elhagyná a kikötőt – munkát végezzen, e tengerész úti okmányain kiléptetőbélyegző-nyomatot kell elhelyezni, amennyiben a bélyegzőnyomat elhelyezését e kódex előírja, azonban nem a szolgálatra jelentkezés időpontjában, hanem akkor, amikor az említett hajó parancsnoka értesíti az illetékes nemzeti hatóságokat e hajó hamarosan bekövetkező indulásáról.

62. A Bíróság (ötödik tanács) 2020. február 27-i ítélete (a Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real kontra RH (C-836/18. sz. ügy)¹⁵

1) Az EUMSZ 20. cikket akként kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, hogy valamely tagállam az olyan, e tagállam állampolgárságával rendelkező európai uniós polgár harmadik ország állampolgárságával rendelkező házastársa által benyújtott családegyesítés iránti kérelmet, aki soha nem gyakorolta a szabad mozgáshoz való jogát, elutasítja kizárólag azzal az indokkal, hogy ezen uniós polgár nem rendelkezik elegendő forrásokkal önmaga és házastársa számára ahhoz, hogy ne jelentsenek terhet a nemzeti szociális segítségnyújtási rendszerre, anélkül, hogy megvizsgálta volna, hogy az említett uniós polgár és házastársa között fennáll-e olyan jellegű eltartotti viszony, hogy a harmadik ország állampolgára származékos tartózkodási jogának megtagadása esetén ugyanezen uniós polgár arra kényszerülne, hogy az Európai Unió egészének területét elhagyja, és ekként őt megfosztanák az e jogállás által számára biztosított jogok lényegének tényleges élvezetétől.

2) Az EUMSZ 20. cikket akként kell értelmezni, hogy az e cikkben alapuló származékos tartózkodási jog megadásának igazolására alkalmas eltartotti viszony nem áll fenn önmagában abból az okból, hogy valamely tagállam nagykorú és szabad mozgáshoz való jogát korábban nem gyakorló állampolgára és házastársa, valamely harmadik ország nagykorú állampolgára, köteles együtt élni az azon tagállam joga szerint a házasságból eredő kötelezettségek értelmében, amelynek az európai uniós polgár állampolgára.

63. A Bíróság (második tanács) 2020. március 5-i ítélete (a Cour d'appel de Bruxelles [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Viasat UK Ltd, Viasat Inc. kontra Institut belge des services postaux et des télécommunications (IBPT) (C-100/19. sz. ügy)¹⁶

A mobil műholdas szolgáltatásokat nyújtó rendszerek (MSS) kiválasztásáról és engedélyezéséről szóló, 2008. június 30-i 626/2008/EK európai parlamenti és tanácsi határozat 8. cikkének az e határozat 7. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben bizonyítást nyer, hogy az e határozat II. címének megfelelően kiválasztott és a rádiófrekvenciás spektrum használatára e határozat 7. cikke szerint jogosult, kiválasztott üzemeltető nem nyújtott az 626/2008 határozat 4. cikke (1) bekezdése c) pontjának ii. alpontjában előírt határidőig mobil műholdas rendszer útján mobil műholdas szolgáltatásokat, az illetékes tagállami hatóságok nem jogosultak arra, hogy megtagadják a mobil műholdas rendszerek kiegészítő földfelszíni elemeinek szolgáltatásához szükséges engedélyek ezen üzemeltető részére történő megadását azzal az indokkal, hogy az utóbbi nem teljesítette a pályázatában tett kötelezettségvállalást.

¹⁴ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak 172. sz. alatt.

¹⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak 74. sz. alatt.

¹⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 5. szám, Közigazgatási ügyszak 84. sz. alatt.

22. A Bíróság elnökének 2019. november 7-i végzése (a Vestre Landsret [Dánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-682/16. sz. ügy)¹⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

23. A Bíróság (tizedik tanács) 2019. november 14-i végzése (a Krajský soud v Ostravě [Cseh Köztársaság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-520/19. sz. ügy)¹⁸

A Krajský soud v Ostravě (ostravai regionális bíróság, Cseh Köztársaság) által a 2019. június 18-i határozatával benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem nyilvánvalóan elfogadhatatlan.

24. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. január 30-i ítélete (a Hoge Raad der Nederlanden [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Köln-Aktienfonds Deka kontra Staatssecretaris van Financiën (C-156/17. sz. ügy)¹⁹

1) Az EUMSZ 63. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja, hogy valamely külföldi illetőségű befektetési alap azzal az indokkal nem részesülhet visszatérítésben az osztalékok után e tagállamban általa fizetendő osztalékadó tekintetében, hogy nem szolgált bizonyítékkal arra nézve, hogy részvényesei vagy befektetői megfelelnek az e szabályozásban meghatározott feltételeknek, feltéve hogy e feltételek nem hozzák ténylegesen hátrányos helyzetbe a külföldi illetőségű befektetési alapokat, és hogy az adóhatóság az említett feltételek tiszteletben tartására vonatkozó bizonyítékok benyújtását a belföldi illetőségű befektetési alapoktól is megköveteli, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

2) Az EUMSZ 63. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely előírja, hogy valamely külföldi illetőségű befektetési alap azzal az indokkal nem részesülhet visszatérítésben az osztalékok után e tagállamban általa fizetendő osztalékadó tekintetében, hogy ezen alap nem felel meg az e visszatérítés tekintetében meghatározott feltételeknek, nevezetesen nem fizeti ki évente, az üzleti évet követő nyolc hónapon belül teljes mértékben a befektetési hozamokat a részvényesek vagy befektetők részére, amennyiben a letelepedési helye szerinti tagállamban a kifizetésre nem került befektetési hozamai kifizetettnek tekintendők, vagy azt belefoglalják az e tagállam által a részvényesektől vagy más befektetőktől beszedett adóba, mintha ezen nyereség kifizetésre került volna, és amennyiben, figyelemmel az e célt alátámasztó feltételekre, az ilyen alap összehasonlítható helyzetben van azon belföldi illetőségű alappal, amely jogosult ezen adó visszatérítésére, aminek a vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

25. A Bíróság (második tanács) 2020. január 30-i ítélete (a Commissione Tributaria Provinciale di Palermo [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Autoservizi Giordano società cooperativa kontra Agenzia delle Dogane e dei Monopoli – Ufficio di Palermo (C-513/18. sz. ügy)²⁰

Az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelv 7. cikkének (2) és (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egyrészt ezen irányelv hatálya alá tartozik az autóbuszok gépjárművezetővel történő bérbeadására irányuló szolgáltatások révén végzett személyszállítási tevékenységet folytató magánvállalkozás azzal a feltétellel, hogy az e vállalkozás által bérbe adott járművek a gépjárművek és pótkocsijaik

¹⁷ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak 66. sz. alatt.

¹⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak 222. sz. alatt.

¹⁹ A kérdést l.: Hírlevél VIII. évfolyam 6. szám, Közigazgatási ügyszak 117. sz. alatt.

²⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 1. szám, Közigazgatási ügyszak 1. sz. alatt.

típusjövahagyására vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1970. február 6-i 70/156/EGK tanácsi irányelv értelmében vett M2 vagy M3 kategóriába tartozzanak, és hogy másrészt az előbbi irányelvvel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely kedvezményes jövedékiadó-mértéket ír elő a menetrendszerű személyszállítás céljára motorhajtóanyagként felhasznált kereskedelmi gázolajra, anélkül hogy ilyen adómértéket írna elő a nem menetrendszerű személyszállítás céljára felhasznált ilyen gázolajra, feltéve hogy tiszteletben tartják az egyenlő bánásmód elvét, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

26. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. január 30-i ítélete (a Grondwettelijk Hof [Belgium] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Anton van Zantbeek VOF kontra Ministerraad (C-725/18. sz. ügy)²¹

Az EUMSZ 56. cikket és az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i Megállapodás 36. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely adót vezet be az e tagállamban illetőséggel rendelkező személy megbízására valamely külföldi illetőségű szakmai közvetítő által kötött vagy teljesített tőzsdei ügyletekre, és amelynek következménye az ilyen szakmai közvetítők által nyújtott szolgáltatások szabad nyújtásának korlátozása, feltéve, hogy e szabályozás az ilyen megbízó és az említett szakmai közvetítők számára mind az ezen adóhoz kapcsolódó bevallási kötelezettségek, mind pedig annak befizetését tekintve olyan könnyítéseket kínál, amelyek e korlátozást az említett szabályozás által követett célok eléréséhez szükséges mértékre csökkentik.

27. A Bíróság (első tanács) 2020. február 26-i ítélete (a Commissione tributaria provinciale di Parma [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Stanleyparma Sas di Cantarelli Pietro & C., Stanleybet Malta Ltd kontra Agenzia delle Dogane e dei Monopoli UM Emilia Romagna – SOT Parma (C-788/18. sz. ügy)²²

Az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a fogadásokat terhelő adót vet ki az e tagállamban letelepedett adatátviteli központokra, valamint egyetemlegesen és másodlagosan megbízóikra, a más tagállamban letelepedett fogadóirodákra, e gazdasági szereplők székhelyének helyétől és a fogadások szervezésére vonatkozó koncesszió hiányától függetlenül.

28. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. február 27-i ítélete (a Nejvyšší správní soud [Cseh Köztársaság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – AURES Holdings a.s. kontra Odvolací finanční ředitelství (C-405/18. sz. ügy)²³

1) Az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam joga szerint létrehozott azon társaság, amely tényleges ügyvezetésének helyét anélkül helyezi át egy másik tagállamba, hogy ezen áthelyezés érintené az első tagállam joga szerint létrehozott társaságként való minősítését, hivatkozhat e cikkekre annak vitatása céljából, hogy a másik tagállamban megtagadták az említett áthelyezést megelőzően keletkezett veszteségek átvitelét.

2) Az EUMSZ 49. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely kizárja annak lehetőségét, hogy az a társaság, amely tényleges ügyvezetésének helyét, és ezáltal adóilletőségét e tagállamba áthelyezte, elszámolhassa az ezen áthelyezést megelőzően azon másik tagállamban keletkezett adóvesztéseket, amelyben megtartja létesítő okirat szerinti székhelyét.

29. A Bíróság (nagytanács) 2020. március 3-i ítélete (a Fővárosi Közigazgatási és

²¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 3. szám, Közigazgatási ügyszak 43. sz. alatt.

²² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak 56. sz. alatt.

²³ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Közigazgatási ügyszak 193. sz. alatt.

Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Vodafone Magyarország Mobil Távközlési Zrt. kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (C-75/18. sz. ügy)²⁴

1) Az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az a tagállami szabályozás, amely olyan progresszív adót vezet be, amelyhez kapcsolódóan az érdemi adóterhet elsődlegesen a más tagállamok állampolgárainak vagy más tagállamban székhellyel rendelkező társaságoknak a közvetlen vagy közvetett irányítása alatt álló vállalkozások viselik, mivel e vállalkozások rendelkeznek a legnagyobb árbevétellel az érintett piacon.

2) A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 401. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan adó bevezetése, amely az adóalany teljes árbevételén alapul, és amely időszakonként, nem pedig a termelési és forgalmazási folyamat minden egyes szakaszában kerül felszámításra, anélkül, hogy az e folyamat előző szakaszában megfizetett adó tekintetében levonási jog állna fenn.

30. A Bíróság (nagytanács) 2020. március 3-i ítélete (a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Tesco-Global Áruházak Zrt. kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága (C-323/18. sz. ügy)²⁵

Az EUMSZ 49. és EUMSZ 54. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az a tagállami szabályozás, amely olyan erősen progresszív adót vezet be, amelyhez kapcsolódóan az érdemi adóterhet elsődlegesen a más tagállamok állampolgárainak vagy más tagállamban székhellyel rendelkező társaságoknak a közvetlen vagy közvetett irányítása alatt álló vállalkozások viselik, mivel e vállalkozások rendelkeznek a legnagyobb árbevétellel az érintett piacon.

31. A Bíróság (nagytanács) 2020. március 3-i ítélete (a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság [Magyarország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Google Ireland Limited kontra Nemzeti Adó- és Vámhivatal Kiemelt Adó- és Vámigazgatósága (C-482/18. sz. ügy)²⁶

1) Az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely a valamely másik tagállamban letelepedett reklámszolgáltatókat a reklámadó-alanyiságuk tekintetében bejelentkezési kötelezettség alá veti, miközben az adóztató tagállamban letelepedett ilyen szolgáltatásokat nyújtók mentesülnek ezen kötelezettség alól arra tekintettel, hogy az említett tagállam területén alkalmazandó bármely másik adó tekintetében fennálló adóalanyiságuk címén bejelentési vagy nyilvántartásba vételi kötelezettség alá esnek.

2) Az EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely alapján a valamely másik tagállamban letelepedett olyan szolgáltatásnyújtókkal szemben, amelyek a reklámadó-alanyiságuk tekintetében nem tettek eleget a bejelentkezési kötelezettségnek, néhány nap alatt egymást követően több mulasztási bírság kerül kiszabásra, amelyek összege a második mulasztási bírságtól kezdődően a

²⁴ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 7. szám, Közigazgatási ügyszak 109. sz. alatt.

²⁵ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 10. szám, Közigazgatási ügyszak 196. sz. alatt.

²⁶ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 11. szám, Közigazgatási ügyszak 214. sz. alatt.

mulasztás ismételt megállapítása esetén az előzőleg kiszabott mulasztási bírság összegéhez képest megháromszorozódik, és amelyek összesítve több millió euró összeget eredményeznek, anélkül hogy az illetékes hatóság az e bírságok halmozott összegét végleges jelleggel megállapító határozat elfogadását megelőzően biztosítaná e szolgáltatók számára a kötelezettségeik teljesítéséhez szükséges időt, hogy lehetőséget adna számukra az észrevételeik megtételére, illetve hogy e hatóság maga vizsgálatot folytatna le a jogsértés súlyossága tekintetében, miközben azon mulasztási bírság összege, amelyet az adóztató tagállamban letelepedett szolgáltatásnyújtóval szemben szabnak ki arra tekintettel, hogy az a nemzeti adózási szabályozás általános rendelkezéseinek a megsértésével nem tett eleget egy hasonló bejelentkezési vagy nyilvántartásba vételi kötelezettségnek, lényegesen alacsonyabb, és az ilyen kötelezettség folyamatos be nem tartása esetén nem ugyanilyen mértékben és nem is szükségszerűen ilyen rövid határidőkön belül növekszik.

Munkaügyi ügyszak

25. A Bíróság elnökének 2019. december 3-i végzése (a Sąd Najwyższy [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-668/18. sz. ügy)²⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

26. A Bíróság elnökének 2019. december 17-i végzése (a Tribunal Superior de Justicia de Galicia [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-85/19. sz. ügy)²⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

27. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. február 13-i végzése (Centrale Raad van Beroep [Hollandia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – H. Solak kontra Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (Uwv) (C-258/18. sz. ügy)²⁹

A Brüsszelben 1970. november 23-án aláírt – a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel megkötött, jóváhagyott és megerősített – kiegészítő jegyzőkönyv 59. cikkel összefüggésben értelmezett, az Európai Közösségek tagállamai társadalombiztosítási rendszerének török munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1980. szeptember 19-i 3/80. sz. társulási tanácsi határozat 6. cikke (1) bekezdésének első albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az a nemzeti jogszabály, mely alapján a rokkantsági nyugdíjat a létminimum fedezése érdekében kiegészítő, a valamely tagállam rendes munkaerő-piacához tartozó török állampolgár részére folyósított ellátás felfüggesztésre kerül, miután a tagállam állampolgárságáról – melyet ott tartózkodása során szerzett meg – lemondott, és származási tagállamába visszatért.

28. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. február 27-i ítélete (az Arbeitsgericht Cottbus [Kammern Senftenberg – Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Reiner Grafe, Jürgen Pohle kontra Südbrandenburger Nahverkehrs GmbH, OSL Bus GmbH (C-298/18. sz. ügy)³⁰

A munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/23/EK tanácsi irányelv 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az olyan tevékenységnek a közbeszerzési eljárás keretében valamely gazdasági egység által történő átvétele esetén, amelynek a

²⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 3. szám, Munkaügyi ügyszak 12. sz. alatt.

²⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Munkaügyi ügyszak 34. sz. alatt.

²⁹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Munkaügyi ügyszak 41. sz. alatt.

³⁰ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Munkaügyi ügyszak 43. sz. alatt.

gyakorlásához jelentős üzemeltetési eszközök szükségesek, az, hogy ezen egység az ajánlatkérő által előírt jogi, környezetvédelmi és technikai követelmények miatt nem veszi át ezeket az üzemeltetési eszközöket, amelyek az e tevékenységet korábban gyakorló gazdasági egység tulajdonában állnak, nem képezheti szükségszerűen akadályát annak, hogy a gazdasági tevékenység ezen átruházása vállalkozásátruházásnak minősüljön, ha más ténykörülmények, mint például a személyzet lényeges részének az átvétele és az említett tevékenység megszakítás nélküli folytatása, lehetővé teszik az érintett gazdasági egység identitása megtartásának a megalapozását, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell értékelnie.

29. A Bíróság (hetedik tanács) 2020. február 27-i ítélete (a Verwaltungsgericht Halle [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelmei) – TK (C-773/18. sz. ügy), UL (C-774/18. sz. ügy), VM (C-775/18. sz. ügy) kontra Land Sachsen-Anhalt³¹

1) A foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 2. és 6. cikkét úgy kell értelmezni, hogy mivel az irányelv megfelel annak a követelménynek, hogy biztosítani kell a szerzett jogok védelmét olyan körülmények között, amelyeket többek között az érintett köztisztviselők és bírák magas száma, valamint az érvényes hivatkozási rendszer hiánya jellemez, továbbá nem eredményezi azt, hogy az életkoron alapuló eltérő bánásmód korlátlan ideig fennmarad, e cikkekkkel nem ellentétes az olyan intézkedés, amely a köztisztviselőknek és a bírácoknak megfelelő díjazásuk biztosítása érdekében visszamenőleges illetményemelést nyújt azon alapilletmény bizonyos százaléka erejéig, amelyet korábban – többek között az alapilletményükhöz kapcsolódó, felvételiükkor az adott besorolási fokozaton belül életkoruk függvényében megállapított fizetési fokozat alapján – kaptak.

2) A tényleges érvényesülés elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha valamely tagállam az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetést megvalósító intézkedésből eredő kár megtérítése iránti kérelem benyújtására nyitva álló két hónapos jogvesztő határidő kezdő időpontjaként a Bíróság olyan ítélete kihirdetésének időpontját jelöli meg, amely hasonló intézkedés hátrányosan megkülönböztető jellegét állapította meg, amennyiben fennáll annak a kockázata, hogy az érintett személyeknek nem áll módjukban, hogy a velük szemben gyakorolt hátrányos megkülönböztetés fennállását vagy jelentőségét az említett határidőn belül felismerjék. Ez a helyzet állhat fenn többek között akkor, ha az említett tagállamban eltérnek az álláspontok az ezen ítéletben foglaltaknak az érintett intézkedésre való alkalmazását illetően.

Polgári ügyszak

27. A Bíróság elnökének 2019. november 6-i végzése (az Audiencia Provincial de Zaragoza [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-497/19. sz. ügy)³²

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

28. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. január 29-i ítélete (a High Court of Justice (Chancery Division) [Egyesült Királyság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Sky plc, Sky International AG, Sky UK Limited kontra Skykick UK Limited, Skykick Inc (C-371/18. sz. ügy)³³

1) A 2006. december 18-i 1891/2006/EK tanácsi rendelettel módosított, a közösségi védjegyről szóló 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet 7. és 51. cikkét, valamint a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 1988. december 21-i 89/104/EGK első tanácsi irányelv 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy valamely közösségi vagy nemzeti védjegy nem törölhető teljes egészében

³¹ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Munkaügyi ügyszak 17. sz. alatt.

³² A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 11. szám, Polgári ügyszak 74. sz. alatt.

³³ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Polgári ügyszak 54. sz. alatt.

vagy részlegesen azon indokkal, hogy a védjegybejelentésben szereplő áruk és szolgáltatások leírásában szereplő kifejezések nem kellően egyértelműek és pontosak.

2) Az 1891/2006 rendelettel módosított 40/94 rendelet 51. cikke (1) bekezdésének b) pontját, valamint a 89/104 első irányelv 3. cikke (2) bekezdésének d) pontját úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezések értelmében rosszhiszeműségnek minősül egy védjegy lajstromozását kérni a védjegybejelentésben megjelölt áruk vagy szolgáltatások vonatkozásában történő használatának szándéka nélkül, ha e védjegy jogosultjának az a szándéka, hogy az üzleti tisztesség követelményeivel nem összhangban álló módon megsértse harmadik személyek érdekeit, vagy – adott esetben nem is egy konkrét harmadik személyre vonatkoztatva – a védjegy funkciójától eltérő cél érdekében szerezzen kizárólagos jogot. Amennyiben a védjegy alapvető funkciói szerinti használatára irányuló szándék hiánya csak a védjegybejelentésben szereplő áruk vagy szolgáltatások egy részét érinti, e védjegy törlésének csak a szóban forgó áruk, illetve szolgáltatások tekintetében van helye.

3) A 89/104 első irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti jogi rendelkezés, amelynek értelmében a védjegy bejelentőjének nyilatkoznia kell arról, hogy az említett védjegyet a védjegybejelentésben szereplő áruk és szolgáltatások tekintetében használja, vagy azt ezek tekintetében jóhiszeműen használni szándékozik, feltéve, hogy e kötelezettség megsértése önmagában nem lehet egy már lajstromozott védjegy törlésének indoka.

29. A Bíróság (negyedik tanács) 2020. január 29-i ítélete (a Conseil d'État [Franciaország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – GAEC Jeanningros kontra Institut national de l'origine et de la qualité (INAO), Ministre de l'Agriculture et de l'Alimentation, Ministre de l'Économie et des Finances (C-785/18. sz. ügy)³⁴

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló, 2012. november 21-i 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 53. cikkének (2) bekezdését, az 1151/2012 rendelet kiegészítéséről szóló, 2013. december 18-i 664/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6. cikkét, valamint az 1151/2012 rendelet alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2014. június 13-i 668/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet 10. cikkét úgy kell értelmezni, hogy amikor az Európai Bizottság helyt ad valamely tagállam hatóságainak valamely oltalom alatt álló eredetmegjelölés termékleírásának kisebb jelentőségű módosítására irányuló kérelmének, az azon keresetet elbíráló nemzeti bíróságok, amely az e hatóságok által e kérelemmel kapcsolatban – annak az 1151/2012 rendelet 53. cikkének (2) bekezdésének megfelelően a Bizottsághoz történő továbbítása érdekében – hozott határozatának jogszerűségével kapcsolatos, önmagában ezen indok alapján nem dönthetnek úgy, hogy az előttük folyamatban lévő jogvitáról már nem szükséges határozni.

30. A Bíróság (hatodik tanács) 2020. február 27-i ítélete (a Lietuvos Aukščiausiasis Teismas [Litvánia] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – AAS „BALTA” kontra UAB „GRIFS AG” (C-803/18. sz. ügy)³⁵

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 15. cikkének 5. pontját és 16. cikkének 5. pontját úgy kell értelmezni, hogy az ezen utóbbi rendelkezés értelmében vett „nagykockázatot” fedező, a biztosítási kötvény jogosultja és a biztosító által kötött biztosítási szerződésben szereplő joghatósági kikötést nem lehet érvényesíteni az e szerződés által biztosított azon személlyel szemben, aki nem a biztosítási ágazatban folytat tevékenységet, aki e kikötéshez nem adta beleegyezését, és aki a biztosítási kötvény jogosultja és a biztosító székhelyétől eltérő tagállamban rendelkezik székhellyel.

³⁴ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Közigazgatási ügyszak 47. sz. alatt.

³⁵ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 4. szám, Polgári ügyszak 23. sz. alatt.

31. A Bíróság (nyolcadik tanács) 2020. február 27-i ítélete (a Sąd Okręgowy w Poznaniu [Lengyelország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – Corporis sp. z o.o. kontra Gefion Insurance A/S (C-25/19. sz. ügy)³⁶

A biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló (Szolvencia II) 2009. november 25-i 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ezen irányelv 151. cikkével és a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkézbesítés”), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (8) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett 152. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egy képviselőnek a fogadó tagállamban a nem-életbiztosító által történő kijelölése magában foglalja e képviselő meghatalmazását arra, hogy átvegye a közlekedési baleset miatti kártérítési eljárást megindító iratot.

Gazdasági ügyszak

27. A Bíróság elnökének 2019. november 26-i végzése (az Amtsgericht Hamburg [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-541/19. sz. ügy)³⁷

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

28. A Bíróság elnökének 2019. november 26-i végzése (az Amtsgericht Erding [Németország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-648/19. sz. ügy)³⁸

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

29. A Bíróság elnökének 2019. december 6-i végzése (az Audiencia Provincial de Alicante [Spanyolország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) (C-691/19. sz. ügy)

A Bíróság elnöke elrendelte az ügy törlését.

30. A Bíróság (második tanács) 2020. január 30-i ítélete (a Corte di appello di Napoli [Olaszország] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – I. G. I. Srl kontra Maria Grazia Cicenia és társai (C-394/18. sz. ügy)³⁹

1) A 2007. november 13-i 2007/63/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a Szerződés 54. cikke (3) bekezdésének g) pontja alapján a részvénytársaságok szétválásáról szóló, 1982. december 17-i 82/891/EGK hatodik tanácsi irányelv 21. és 22. cikkével összefüggésben értelmezett 12. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, ha a szétválás véghezvitelét követően a szétváló társaság hitelezői, akiknek jogai e szétválás előtt keletkeztek, és akik nem éltek az említett 12. cikket átültető nemzeti szabályozás által előírt hitelezővédelmi eszközökkel, actio paulianát nyújthatnak be annak megállapítása érdekében, hogy az említett szétválás hatálytalan velük szemben, és keresetet indíthatnak az újonnan alapított társaságra átruházott vagyontárgyak tekintetében végrehajtás vagy biztosítási intézkedés foganatosítása iránt.

2) A 2007/63 irányelvvel módosított 82/891 irányelvnek a 21. és 22. cikkével összefüggésben értelmezett 19. cikkét, amely a szétválás érvénytelenségére vonatkozó szabályozást tartalmazza, úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a szétválás véghezvitelét követően egy actio paulianának a szétváló társaság hitelezői általi benyújtása, amely kereset nem érinti e szétválás érvényességét, hanem csupán azt teszi lehetővé, hogy e szétválás e hitelezőkkel szemben ne legyen érvényesíthető.

³⁶ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 6. szám, Polgári ügyszak 32. sz. alatt.

³⁷ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Gazdasági ügyszak 62. sz. alatt.

³⁸ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 12. szám, Gazdasági ügyszak 64. sz. alatt.

³⁹ A kérdést l.: Hírlevél IX. évfolyam 9. szám, Gazdasági ügyszak 47. sz. alatt.

31. A Bíróság (második tanács) 2020. március 5-i ítélete (az Okresní soud v Ostravě [Cseh Köztársaság] előzetes döntéshozatal iránti kérelme) – OPR-Finance s.r.o. kontra GK (C-679/18. sz. ügy)⁴⁰

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8. és 23. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az arra kötelezi a nemzeti bíróságot, hogy hivatalból vizsgálja a hitelezőnek az ezen irányelv 8. cikkében előírt, a hitelmegállapodás megkötését megelőző, a fogyasztó hitelképessége értékelésére vonatkozó kötelezettsége megsértését, és megállapítsa e kötelezettség megsértésének a nemzeti jog szerinti következményeit, azzal a feltétellel, hogy a szankciók megfeleljenek az említett 23. cikk követelményeinek. A 2008/48 irányelv 8. és 23. cikkét emellett úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a hitelmegállapodás megkötését megelőző, a fogyasztó hitelképességének értékelésére vonatkozó kötelezettségnek a hitelező általi megsértése kizárólag azzal a feltétellel szankcionálható a hitelmegállapodás semmisségével – ami e fogyasztó azon kötelezettségével jár, hogy a tőkeösszeget fizesse vissza a hitelezőnek a lehetőségeivel arányos határidőn belül –, hogy az említett fogyasztó hároméves elévülési időn belül hivatkozzon e semmisségre.

Egyéb, magyar vonatkozású ügyek az Európai Bíróság előtt

XVIII. 2020. február 12-én benyújtott kereset (T-84/20. sz. ügy)

A keresetlevél nyelve: angol

Kereseti kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- változtassa meg a megtámadott határozatot úgy, hogy hatályon kívül helyezi az első fokú határozatot, és az ügyet visszautalja az EUIPO törlési osztálya elé új eljárásra;
- másodlagosan, helyezze hatályon kívül mind a megtámadott határozatot, mind az első fokú határozatot, és utalja vissza az ügyet az EUIPO törlési osztálya elé új eljárásra.

Jogalapok:

- Az (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (3) bekezdésének megsértése;
- Lényeges eljárási szabályok megsértése.

XIX. 2020. február 13-án benyújtott kereset (T-85/20. sz. ügy)

A keresetlevél nyelve: angol

Kereseti kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- változtassa meg a megtámadott határozatot úgy, hogy hatályon kívül helyezi az első fokú határozatot, és az ügyet visszautalja az EUIPO törlési osztálya elé új eljárásra;
- másodlagosan, helyezze hatályon kívül mind a megtámadott határozatot, mind az első fokú határozatot, és utalja vissza az ügyet az EUIPO törlési osztálya elé új eljárásra.

Jogalapok:

- Az (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (3) bekezdésének megsértése;
- Lényeges eljárási szabályok megsértése.

⁴⁰ A kérdést l.: Hírlevél X. évfolyam 2. szám, Gazdasági ügyszak 10. sz. alatt.

XX. 2020. február 13-án benyújtott kereset (T-86/20. sz. ügy)

A keresetlevél nyelve: angol

Kereseti kérelmek:

A felperes azt kéri, hogy a Törvényszék:

- változtassa meg a megtámadott határozatot úgy, hogy hatályon kívül helyezze az első fokú határozatot, és az ügyet visszautalja az EUIPO törlési osztálya elé új eljárásra;
- másodlagosan, helyezze hatályon kívül mind a megtámadott határozatot, mind az első fokú határozatot, és utalja vissza az ügyet az EUIPO törlési osztálya elé új eljárásra.

Jogalapok:

- Az (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (3) bekezdésének megsértése;
- Lényeges eljárási szabályok megsértése.

A Kúria uniós jogi tárgyú határozatai

Büntető ügyszak

Bfv.I.1.513/2019/6.

I. Amennyiben az ügydöntő határozat alakilag törvénysértő eljárásban hozott, ahhoz törvényes jogkövetkezmény nem kapcsolódhat. Ily módon, amennyiben a felülvizsgálati indítvány az eljárás megszüntetését kifogásolja és folytatását célozza, végső soron - a vádemelés rendeltetéséből kifolyólag - annak eredményeként az érintett terhelt bűnösségének megállapításra irányul, tehát a terhelt terhére előterjesztettnek tekintendő.

II. A tagállami ítélet 2018. január 1. napjától közvetlenül, külön elismerés nélkül azonos érvényű a magyar bíróság ítéletével. A magyar bíróságot, ügyészséget és nyomozó hatóságot nem köti sem a tagállami ítélet jogi minősítése (pl. rendbeliség, folytatólágosság), sem a védett jogi tárgy.

A tagállami ítélet 2018. január 1. napjától közvetlenül, külön elismerés nélkül azonos érvényű a magyar bíróság ítéletével.

A másodfokú bíróság végzésében hivatkozott 2012. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: EÜtv.) alapján, ha e törvény nem tesz kivételt, a büntetőügyben hozott tagállami ítélet a magyar bíróság ítéletével azonos érvényű, és azt a tagállami ítélet meghozatalát követően indult büntetőeljárásban az eljáró bíróság, ügyészség és nyomozó hatóság figyelembe veszi [EU tv. 109. § (1) bekezdés].

A nyomozás során gondoskodni kell a gyanúsítottakra vonatkozó, az eljárásban figyelembe vehető külföldi ítélet érvényének az elismeréséről vagy tagállami ítélet megfeleltetéséről [Be. 389. § b) pont]. Az ügyészség felfüggesztheti az eljárást, ha a külföldi ítélet elismerését vagy a tagállami megfeleltetését kezdeményezte, és további, Magyarországon elvégzendő eljárási cselekmény már nincs, valamint az eljárás a külföldi ítélet elismerése vagy a tagállami ítélet megfeleltetése nélkül nem folytatható [Be. 394. § (4) bekezdés f) pont]. A bíróság felfüggesztheti az eljárást, ha a külföldi ítélet elismerését vagy a tagállami ítélet megfeleltetését kezdeményezte [Be. 488. § (1) bekezdés h) pont]. A bíróság gondoskodik a vádlottra vonatkozó, az eljárásban figyelembe vehető tagállami ítélet megfeleltetéséről vagy külföldi ítélet érvényének az elismeréséről [Be. 498. § (3) bekezdés 2. mondat].

Az Nbjt. szerint a külföldi állam bírósága által hozott jogerős ítélet (a továbbiakban: külföldi ítélet) elismerésének alapjául szolgáló értesítéseket [...] a miniszter fogadja, és ha a 2. § nem zárja ki annak teljesítését, megküldi a bíróságnak [Nbjt. 46. § (1) bekezdés 1. mondat]. A külföldi ítélet a magyar bíróság ítéletével azonos érvényű, ha a külföldi ítéletet magyar bíróság e törvény alapján elismerte; el nem ismert külföldi ítélet a büntetőeljárásban nem vehető figyelembe [Nbjt. 47. § (1) bekezdés]. Ugyanakkor e cím (ti. külföldi ítélet elismerése) rendelkezéseit az Európai Unió tagállamának bírósága

által hozott ítéletre nem lehet alkalmazni [Nbjt. 47. § (2) bekezdés].

Vagyis a Be. alapján kizárólag a nem az Európai Unió tagállamának bírósága által hozott ítélet elismeréséről kell gondoskodni, míg az Európai Unió tagállamának bírósága által hozott ítélet elismeréséről nem, mert az európai uniós és a nemzetközi bűnügyi együttműködést szabályozó törvények, és ehhez kapcsolódóan más törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2017. évi XXXIX. törvény 10. §-ával átírt Nbjt. 46. § (2) bekezdésével 2018. január 1. napjától immár az a törvényben kizárt. Ezt jól példázza az EU tv. VIII. Fejezetének a „Tagállami ítélet érvénye” megnevezés is.

Az Európai Unió tagállamának bírósága által hozott ítélet kivételét az „általános” elismerés alól a 2017. évi XXXIX. törvény javaslatához fűzött miniszteri általános indokolás I. pontja okolta meg. Ennek lényege, hogy az Európai Unió Bírósága a C-25/15. számú előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, a Budapest Környéki Törvényszék által előterjesztett ügyben 2016. június 9-én hirdetett ítélet (Balogh-ítélet) „rendelkező része alapján a 2009/315/IB kerethatározatot és a 2009/316/IB határozatot [...] úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az ilyen különleges eljárást bevezető nemzeti szabályozás alkalmazása. Az ítélet indokolásában foglaltak szerint az ECRIS határozatokkal ellentétes különleges eljárás alatt a külföldi ítéletek elismerésével kapcsolatos eljárást kell érteni.” Továbbá a törvény azt célozza, hogy az EU tv., valamint ezzel összefüggésben a Be. módosításával az indokolatlan, szisztematikusan alkalmazott elismerési eljárás kikerüljön a magyar eljárásrendből.

A 2017. évi XXXIX. törvény javaslatának a 76. §-hoz adott miniszteri indokolása szerint: „A Balogh ügyben hozott ítéletre figyelemmel a törvény kialakítja a tagállami ítéletek érvényesülésének önálló, a harmadik államok érvényesülésétől és elismerésétől elkülönülő szabályait. Ez utóbbiakat az Nbjt. szabályozza.”

Az Európai Unió tagállamának bírósága által hozott ítélet csupán megfeleltetés alá eshet, ám a megfeleltetés célja nem a negált elismerés, hanem az, hogy a büntetőügyben hozott tagállami ítélet egyes rendelkezései, az abban kiszabott büntetés vagy alkalmazott intézkedés, valamint ezek jogkövetkezményei összeegyeztethetők legyenek a magyar törvénnyel [EU tv. 111. § (1) bekezdés].

Erre a megfeleltetésre vonatkozik az általános miniszteri indoklásból: „Folyamatban lévő büntetőeljárásban a korábbi elítéléshez fűződő konkrét joghátrányok alkalmazása, vagy büntetés, illetve intézkedés végrehajtásának átvételével kapcsolatos eljárások esetében a külföldi ítélet elismerésével kapcsolatos eljárás lefolytatása a továbbiakban sem mellőzhető”.

Következésképpen a bíróságok helytállóan mellőzték az EU tagállam Német Szövetségi Köztársaság bíróságai által hozott ítéletek elismertetését.

A Kúria azt is vizsgálta, hogy a jelen ügyben törvénysértéssel került-e sor az eljárás megszüntetésére. Közelebbről az a kérdés, hogy a külföldi (európai uniós tagállami) jogerős ítéletek és a jelen ügybeli vád minő összefüggésben áll egymással.

A büntetőügyben hozott tagállami ítélet a magyar bíróság ítéletével azonos érvényű, és azt a tagállami ítélet meghozatalát követően indult büntetőeljárásban az eljáró bíróság, ügyészség és nyomozó hatóság figyelembe veszi [EU tv. 109. § (1) bekezdés]. A figyelembevétel során a bíróságot, az ügyészséget és a nyomozó hatóságot köti a tagállami ítéletben megállapított tényállás [EU tv. 110/A. (1) bekezdés], más azonban törvényi megszorítás hiányában: nem.

A tagállami bíróság ítéletének természetesen saját állama büntetőjogának kell megfelelnie, de ez nem jelenti azt, hogy ha a német büntetőjog nem ismeri – márpedig ez egyértelműen kitűnik a III. rendű terheltet érintően hozott két német ítéletből, hiszen azokban a szállítások számához igazított a bűncselekmény rendbelisége – az embercsempészes esetében a folytatólagosság törvényi egységét, akkor az azonos érvényből folyik az is, hogy a tagállami ítélet meghozatalát követően indult magyar büntetőeljárásban sem lehet a több rendbeliség helyett azt folytatólagos elkövetésként figyelembe venni.

A tagállami ítéletnek a magyar bíróság ítéletével azonos érvénye nem más, mint formálisan az elismerés szükségtelennek tekintett közbeeső aktusának kiiktatása, továbbá a megállapított cselekmény (cselekménysor) történeti tényállása, amiért megállapításra került az érintett terhelt bűnössége. Ez (egyfelől nincs elismerés, másfelől van megállapított történeti tényállás, s ezért bűnösség) mondhatni az

érinthatetlen zóna. Egyebekben pedig a törvényben pontosan meghatározott körben már sor kerülhet a megfeleltetésre [Eu.tv. 111. § (1) bekezdés] is.

A figyelembevétel szabályait az Eu.tv. 109. § (3)-(5) bekezdése tartalmazza. A Kúria megvizsgálta a számításba vehető kizáró okokat.

Nem vehető figyelembe a tagállami ítélet, ha a figyelembevétel sértené a kettős büntethetőség elvét [Eu.tv. 109. § (3) bekezdés b) pont]. Ez nem áll fenn, mert a jelen esetben fordított a helyzet, itt a vád sérti a kettős büntethetőség elvét. Nem vehető figyelembe a tagállami ítélet, ha a tagállami ítélet alapjául szolgáló cselekmény miatt Magyarországon büntetőeljárás van folyamatban, és a tagállami ítélet nem akadályozza a büntetőeljárás lefolytatásának [Eu.tv. 109. § (3) bekezdés d) pont]. Ez sem áll fenn, mivel a tagállami ítélet a magyar büntetőeljárás akadályát képezi azzal, hogy az általa elbírált cselekmény a magyar jog szerint a folytatólágosság egységébe tartozik.

Az Európai Unió Bírósága a C-436/04 számú (Van Esbroeck-ügy) hozott ítéletében (2006. március 9.) kimondta: „Eltérően a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 14. cikkének (7) bekezdésétől és az emberi jogokról szóló európai egyezmény 7. kiegészítő jegyzőkönyvének 4. cikkétől, amelyek a <bűncselekmény> fogalmát használják a ne bis in idem elvének kimondásakor, a schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény (SMVE) 54. cikkét akként kell értelmezni, hogy a történeti tényállásnak, azaz az egymáshoz elválaszthatatlanul kötődő körülmények együttesének az azonossága minősül irányadó szempontnak e cikk alkalmazásakor, függetlenül e tényállás jogi minősítésétől és a védett jogi tárgytól.”

Azaz – a történeti tényálláson túl – a jogi minősítés kérdésében a magyar bíróságot, ügyészséget, nyomozó hatóságot nem köti a tagállami ítélet. A tagállami ítélet magyar érvénye tehát kizárólag akkor érvényesül, amennyiben a bűnösség megállapításán túl, formálisan másodlagosan, de szükségszerűen egyébként is beilleszthető a magyar büntetőjogba, így például a rendbeliség és a folytatólágosság törvényi egysége szempontjából is.

A tagállami ítélet meghozatalát követően indult magyar büntetőeljárásban tehát nincs akadályozó annak, hogy a tagállami ítéletet az abban meghatározott több rendbeliség helyett folytatólágos elkövetésként vegye figyelembe az eljáró bíróság, ügyészség és nyomozó hatóság.

A magyar vád a 2015. február 6. és 2015. szeptember 11. napjai között végzett szállításokat róta föl, s azok között nem szerepelnek a tagállami ítélettel elbíralt 2015. január 22. és 2015. július 5. napjai között végzett 16 (helyesen: 15) szállítás.

A bíróságainkra kötelező 6/2009. BJE határozat kimondta: Amennyiben a bíróság a vád tárgyává tett és a bűncselekmény egységébe tartozó cselekményt jogerősen elbírálta, határozata e bűncselekmény tekintetében res iudicata-t eredményez. A (Kúria megjegyzése: korábbi) Be. 6. § (3) bekezdésének d) pontjára figyelemmel nincs helye újabb vádemelésnek olyan rész-cselekmény miatt, amely a már elbíralt bűncselekmény egységébe tartozik, de nem képezte a jogerős határozatban megállapított tényállás részét. Ebben az esetben a (Kúria megjegyzése: korábbi) Be. 408. § (1) bekezdésének a/2. pontja alapján perújításnak lehet helye.

Ezzel megegyezik az EBD 2017.B.13. számú elvi döntés: Amennyiben a bíróság a vád tárgyává tett és a bűncselekmény egységébe tartozó cselekményt jogerősen elbírálta, határozata e bűncselekmény tekintetében res iudicata-t eredményez. Erre figyelemmel az olyan rész-cselekményt, amely a már elbíralt bűncselekmény egységébe tartozik, azonban nem képezte a jogerős határozatban megállapított tényállás részét, nem lehet önállóan elbírálni; ilyenkor perújításnak lehet helye.

A 6/2009. BJE határozat indokolásának III.2. pontja értelmében: Az 1878. évi V. tc. (Csemegi Btk.) óta következetes a Kúria, majd a Legfelsőbb Bíróság gyakorlata abban, hogy az olyan bűncselekmény tekintetében, amely időben egymástól elkülönülő rész-cselekményekkel valósul meg, a bíróság jogerős határozatának cselekményegységet teremtő hatása van. A jogerős határozat a megszületéséig terjedő időszak tekintetében a cselekményegységet behatárolja és lezárja. Az ezt követő időszakban esetleg továbbra is megvalósuló újabb rész-cselekmények pedig már egy újabb rendbeli bűncselekmény megállapításának az alapjául szolgálhatnak. Ennek megfelelően a joggyakorlat a folytatólágosság egységébe [(Kúria megjegyzése: korábbi) Btk. 12. § (2) bek.] tartozó cselekmények tekintetében is ezt a megoldást követi. Helyesen hivatkozott ezért a legfőbb ügyész arra is, hogy a jogerősen elbíralt

bűncselekményegység esetén kizárólag az azzal ún. quasi halmazati viszonyban álló részselekmények esetén merülhet fel a perújítás lehetősége.

Ha az üzletszerűen elkövetett csalás miatt szabadságvesztésre ítélt terheltnek utóbb válik ismertté olyan csalási cselekménye, amelyet a korábbi ítélet jogerőre emelkedése előtt követett el: ítélt dolog címen az eljárás megszüntetésének van helye (BH 1981.55.).

A tagállami ítélet 2018. április 25. napján emelkedett jogerőre, ezt pedig megelőzte mind a tagállami ítélettel elbírált, mind a magyar váddal fölrott cselekmények. A folytatólagosság [Btk. 6. § (2) bekezdés] törvényi egysége folytán egyetlen rendbeliségről van szó.

A magyar vád ezt nem eliminálhatja oly módon, hogy további részselekményeket illeszt be, még ha az elbíraltakhoz képest nagyságrendben több is a vádbeli részselekmények száma, hiszen e körben minőségről, s nem mennyiségről eshet szó. Ugyanis a folytatólagosság törvényi egységén belül közömbös a részselekmények adott száma, ami már a büntetéskiszabás kérdése. Arról pedig már volt szó, hogy az embercsempészség kapcsán a rendbeliséget nem érinti az átlépett államhatárok száma, s ezáltal ahhoz igazítva nem lehet szó több rendbeli folytatólagos elkövetésről sem.

A tettazonosság vizsgálatát a tagállami ítélet(ek) és a vádban foglalt történeti tényállások egybevetésével az eljárás bíróságok elvégezték, megfelelésben a hivatkozott határozatokkal [Kúria Bfv.III.1085/2015/18., Európai Unió Bírósága C-436/04 (Van Esbroeck-ügy) és C-367/05 (Kraaijenbrink-ügy)], melyek közös lényege, hogy azonos elkövető esetében a tettazonosságot (ugyanazon cselekményt) a történeti tényállásokban foglaltak képezhetik. Elégséges a Van Esbroeck-ügy ítéletéből idézni: „(A) történeti tényállás azonosságának végérvényes mérlegelése a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok feladata, amelyeknek arról kell határozniuk, hogy a történeti tényállás egymáshoz időben, térben és tárgyuk szerint elválaszthatatlanul kötődő cselekmények együttesének minősül-e.”

A német Weideni Tartományi Bíróság ítéleteiben és a magyar vádban a III. rendű terhelt cselekvősége egy és teljességgel azonos: államhatár más általi jogellenes átlépéséhez való segítség nyújtása, közelebről a II. rendű terhelttel együtt a Budapestre indított szállítások megszervezése és lebonyolításuk irányítása.

Az eljárás bíróságok helytállóan állapították meg a tettazonosságot.

Szem előtt tartva az előzőekben írtakat, a magyar anyagi büntetőjog értelmében a német Weideni Tartományi Bíróság ítéletei alapján a III. rendű terhelt mint bünszervezetben elkövető cselekménye 1 rendbeli 2015. január 22. és 2015. június 5. napjai között 15 szállítást érintő folytatólagosan elkövetett embercsempészség büntette [Btk. 353. § (1) bekezdés, (3) bekezdés d) pont].

A német tagállami bíróság által elítélt III. rendű terhelt cselekménye ítélt dolgot (res iudicata) képez [Be. 456. § (1) bekezdés: A bíróság jogerős ügydöntő határozata végleges, mindenkire kötelező döntést tartalmaz a vádról, illetve a terhelt büntetőjogi felelősségéről, a büntetőjogi következményekről vagy ezek hiányáról. Az ügydöntő határozat a jogerőre emelkedését követően kizárólag rendkívüli jogorvoslattal vagy különleges eljárás eredményeként változtatható meg]. Egyszersmind beállt a kétszeres eljárás tilalma (ne bis in idem) [Be. 456. § (2) bekezdés: Ha az ügydöntő határozat jogerőre emelkedik, az abban elbíralt cselekmény miatt a terhelttel szemben újabb büntetőeljárás nem folytatható.].

A tagállami ítélet a 2015. január 22. [tényállás 1. pont] és 2015. június 5. [tényállás 16. pont] napjai között lebonyolított 16 (III. rendű terhelt tekintetében 15) szállítást bírálta el, a magyar vád a 2015. február 6. [tényállás 10) pont] és 2015. szeptember 11. [tényállás 2) pont] között lebonyolított 152 szállítást róta fel.

Abban az esetben, ha a terhelttel szemben utóbb emelt vád szerinti, az általa tettesként elkövetett költségvetési csalást megvalósító bűncselekmény elkövetési ideje megelőzi a bíróság által korábban jogerősen elbírált, és a terhelt által tettesként elkövetett költségvetési csalási cselekmény miatti vádemelést, azok törvényi egységbe tartozóként az elbíralt bűncselekmény részselekményei és ítélt dolognak tekintendők; erre tekintettel e cselekmények kapcsán a büntetőeljárás meg kell szüntetni (EBH 2019.B.6. II. pont). Ugyanez a helyzet, ha az utóbb emelt vád szerinti bűncselekmény elkövetési

ideje követi a bíróság által korábban jogerősen elbírált bűncselekmény elkövetési idejét egészen az ítélet jogerő emelkedéséig.

A jelen ügyben tettazonosság mellett a magyar vádban felrótt bűncselekmény elkövetési ideje tehát azonos időtartamban átfedte a tagállami bíróság által korábban jogerősen elbírált bűncselekmény elkövetési idejét. Ennélfogva nem volt helye vádemelésnek a III. rendű terhelt ellen az általa a vád szerint 2015. február 6. és 2015. szeptember 11. napjai között elkövetett cselekmény miatt.

Büntetőeljárás nem indítható, illetve a megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, ha az elkövető cselekményét az Európai Unió tagállamában jogerősen elbírálták, vagy egy tagállamban a cselekmény érdeméről olyan határozatot hoztak, amely azonos cselekmény vonatkozásában – a határozatot hozó tagállam joga alapján – akadályát képezi újabb büntetőeljárás megindításának, vagy annak, hogy a büntetőeljárást hivatalból vagy rendes jogorvoslat alapján tovább folytassák [Be. 4. § (7) bekezdés].

Mindebből következően törvényes az eljárás megszüntetése.

A tagállami ítélet tekintetében rendkívüli jogorvoslatra, vagy a tagállami ítélet felülvizsgálatát eredményező más hasonló eljárás lefolytatására csak az ítéletet hozó tagállam joga alapján van lehetőség (Eu.tv. 110. §). Azaz a tagállami ítélet ellenében magyar rendkívüli jogorvoslatnak, így perújításnak sincs helye.

A tagállamokkal e törvény alapján folytatott eljárásokban az Nbjt.-t (Btk.-t és Be.-t) az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni (Eu.tv. 2. §). Az Eu.tv.-ben arra nincs eltérő rendelkezés, hogy – mivel a vádemelésen túl vagyunk – a bíróság kezdeményezheti feljelentés megtételét a külföldi államnál [Nbjt. 45. § b) pont].

Közigazgatási ügyszak

Általános közigazgatási jogterület

Kfv.IV.35.440/2018/7.

A helyszíni ellenőrzésre vonatkozóan - kifejezetten kivételt engedő jogszabályi rendelkezés hiányában - az előzetes értesítés elmaradása, továbbá a képviselő lehetőségéről való megfelelő tájékoztatás hiánya a hatósági eljárás során lényeges eljárásjogi szabálysértésnek minősül, az ügyféli jogokat védő garanciális szabályok sérelme miatt.

A Kúriának ezért egyrészt arra a kérdésre kellett választ adnia, hogy az eljárás során a helyszíni szemle szabályszerűen folyt-e (I.), másrészt arra, hogy a támogatásból megvalósult létesítmény üzemeltetése a pályázatnak megfelelően valóban vadászházként történt-e (II.).

I. A 2007. évi XVII. törvény (a továbbiakban: MVH eljárási törvény) eljárási törvény 50. § (1) bekezdése kimondja, hogy a helyszíni ellenőrzés az ügyfél előzetes értesítése nélkül is lefolytatható. A (2) bekezdés szerint, ha a helyszíni ellenőrzés lefolytatásához az ügyfél jelenléte szükséges, akkor az ügyfelet úgy kell értesíteni, hogy az ügyfél – jelenlétének korlátozása esetén – képviselőtét biztosítani tudja. Ha a helyszíni ellenőrzés lefolytatásához az ügyfél jelenléte szükséges, a (3) bekezdésben foglaltak kivételével a helyszíni ellenőrzés csak akkor kezdhető meg, ha az ügyfél vagy alkalmazottja, meghatalmazottja, ezek hiányában hatósági tanú jelen van. Az ügyfél alkalmazottja, meghatalmazottja köteles e minőségét megfelelő módon igazolni. Igazolás hiányában a hatósági tanú alkalmazására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A (4) bekezdés szerint a helyszíni ellenőrzés időpontjáról az ügyfelet telefonon, elektronikus levélben vagy rövid szöveges üzenet útján is lehet értesíteni. Ebben az esetben a helyszíni ellenőrzés időpontjáról való értesítésről hivatalos feljegyzést kell készíteni.

A kivételt jelentő (3) bekezdés szerint, ha a helyszíni ellenőrzés az ügyfél közreműködése nélkül, külső vizsgálattal (szemrevételezéssel, méréssel) vagy távérzékeléssel elvégezhető, mellőzhető az ellenőrzésről történő tájékoztatás. Ebben az esetben a helyszíni ellenőrzés az ügyfél vagy alkalmazottja, meghatalmazottja, hatósági tanú jelenléte nélkül is elvégezhető.

Az elsőfokú bíróság szerint, mivel a helyszíni ellenőrzéshez az épületbe be kellett lépni, az ügyfél értesítése, illetve szabályszerű képviselője nem minősíthető mellőzhetőnek. Emiatt az idézett (3)

bekezdés nem alkalmazható, hiszen „az ügyfél közreműködése nélkül, külső vizsgálattal (szemrevételezéssel, méréssel)” az ellenőrzés jelen esetben nem volt elvégezhető.

Az alperes hivatkozta ezzel szemben a 65/2011/EU bizottsági rendelet (a továbbiakban: EU bizottsági rendelet) 4. cikk 7. pontját, miszerint „7. E rendelet 20. cikke (4) bekezdésének sérelme nélkül, a helyszíni ellenőrzések előre bejelenthetők abban az esetben, ha az az ellenőrzés célját nem veszélyezteti. A bejelentést szigorúan a lehető legkésőbbre kell halasztani; az ellenőrzést megelőző 14. napnál korábban nem kerülhet rá sor.” A 20. cikk hivatkozott tartalma a következő: „4. Ha a kölcsönös megfeleltetésre vonatkozó jogi aktusok és standardok megtiltják a helyszíni ellenőrzések előzetes bejelentését, akkor ugyanez vonatkozik a kölcsönös megfeleltetés helyszíni ellenőrzésére is.” Jelen esetben ilyen tilalomra a felek nem hivatkoztak.

A 4. cikk egésze ugyanakkor „Az ellenőrzés általános alapelvei” címmel a tagállamok által kialakítandó ellenőrzési rendszerrel kapcsolatos elvárásokat (1. egyebek között az 1. pontban: a „tagállamoknak olyan ellenőrzési rendszert kell kialakítaniuk”, a 2. pontban: „a tagállamok gondoskodnak róla”, a 3. pontban: a „tagállamok biztosítják” stb.) fogalmazza meg, felhatalmazva ezzel a tagállamokat a rendelet elveinek megfelelő konkrét szabályozási rendszer kidolgozására. Eszerint az EU bizottsági rendelet 4. cikk 7. pontját az MVH eljárási törvény 46–53. §-ai, jelen esetben különösen 50. §-a összefüggésében lehet és kell is értelmezni. A Kúria felfogásában emiatt az MVH eljárási törvény 50. § (3) bekezdése az uniós jog (közvetlen) alkalmazása mellett is megáll, mivel az EU bizottsági rendelet szerinti kötelezettség – eredményes ellenőrzési rendszer kialakítása – részletszabályait állapítja meg.

Az ily módon együttesen alkalmazandó MVH eljárási törvény 12. §-ára tekintettel továbbá a 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) szubszidiárius jellege az intézkedésekkel összefüggő ellenőrzések tekintetében korlátozás nélkül érvényesül. A Ket. 1. § (1) bekezdésében kimondja, hogy a közigazgatási hatóság az eljárása során köteles megtartani és másokkal is megtartatni a jogszabályok rendelkezéseit. Az 5. § (1) bekezdése szerint a közigazgatási hatóság az ügyfél és az eljárás egyéb résztvevője számára biztosítja, hogy jogaikról és kötelezettségeikről tudomást szerezzenek, és előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását. A (2) bekezdés szerint a közigazgatási hatóság a jogi képviselő nélkül eljáró ügyfelet tájékoztatja az ügyre irányadó jogszabály rendelkezéseiről, az őt megillető jogokról és az őt terhelő kötelezettségeiről, illetve a kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeiről.

Az előzetes értesítés elmaradása, a képviselő lehetőségéről való megfelelő tájékoztatás hiánya miatt az alperes a helyszíni ellenőrzés és jegyzőkönyv felvétele során megsértette az eljárás garanciális szabályait, és emiatt az eljárás érdemére is kiható lényeges eljárásjogi szabálysértést vétett. A hiteltelenség okán ezen hiányosság ténye lerontja a bizonyítási kísérlet egészének esetleges bizonyító erejét. Az ügyfél képviselői és nyilatkozattételi jogának súlyos sérelme tehát megvalósult, az ügy érdemét érintő módon, amit az elsőfokú bírósággal egyezően állapít meg a Kúria is.

II. Az alapeljárásban a bizonyítás azt célozta, hogy a felperes pályázati célnak megfelelő módon használja-e az ingatlant. Ennek alapján lehet ugyanis állítani, hogy a felperes 5 éves időtartamban az 104/2013 (XI.14.) VM rendelet 3. § (6) bekezdése, illetve a 23/2007. FVM rend. 23. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt, és ezek alapján fennálló 5 éves üzemeltetési kötelezettségének eleget tett-e. E körülmény a megállapítása képezhette az ügyben a támogatás visszakövetelésének jogszerű alapját.

A Kúriának a felülvizsgálati eljárásban nincs módja bizonyítás felvételére. Az elsőfokú bíróság megállapításainak minősítésére a helyszíni ellenőrzésen készült fényképfelvételekről az I. pontban foglalt eljárási jogszabálysértés miatt nincs lehetőség. A bevételek eltérésevel kapcsolatos tények rögzítése és értékelése tekintetében kirívó logikai hiba nem állapítható meg, különösen az alátámasztás szükségességének az elsőfokú bíróság által hangsúlyozott szempontja tükrében. Az arculati hirdetőtábla, a vendéglégedettségi kérdőívek kitöltése, a vadászházban elhelyezett ágyszámok vonatkozásában pedig a felperesi hivatkozásokkal szembeni bizonyítás szükségességét alperes terhére, a Kúria is az elsőfokú bírósággal egyezően állapítja meg.

Kfv.III.37.600/2019/3.

A piacfelügyeleti szabályok szerint nem minősül gyártónak az a személy, aki (amely) nem felel meg a 2001/95/EK Irányelv 2. cikk e) pontja valamely alpontjában foglalt meghatározásnak.

A felülvizsgálati bíróságnak elsődlegesen abban kellett döntenie, hogy a felperes az alperesi határozattal érintett női szandálok vonatkozásában gyártónak minősül, avagy nem.

A 2012. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Pftv.) 2. § 11. pontja szerint gyártó: a 765/2008/EK Rendelet (a továbbiakban: EK Rendelet) 2. cikk 3. pontjában meghatározott fogalom. Az EK Rendelet 2. cikk 3. pontja szerint „gyártó”: az a természetes vagy jogi személy, aki a terméket gyártja, vagy aki saját nevében vagy védjegye alatt egy terméket tervezet, vagy gyártat, vagy forgalmaz.

A korábban írtaknak megfelelően az elsőfokú bíróság a Pftv. 2. § 11. pontjának és az EK Rendelet 2. cikk 3. pontjának alkalmazásával kifejtette, mivel a felperes a kifogásolt termékeket forgalmazta, ezért ebben a minőségében gyártónak is minősült.

A Kúria megítélése szerint a közigazgatási és munkaügyi bíróság döntése meghozatalakor figyelmen kívül hagyta a Pftv. 39. § (1) bekezdésében írt azon rendelkezést, hogy a törvény az 2001/95/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 1., 2., 3., 5., 8., 9., 11., 12., 13. és 18. cikkének való megfelelést szolgálja. Ebből következően a Pftv. 2. § 11. pontja szerinti gyártó fogalomnak összhangban kell lenni az Irányelv 2. cikk e) pontjában szereplő gyártó definícióval.

Az Irányelv 2. cikk e) pontja alapján gyártó:

- i) a terméknek a Közösség területén székhellyel rendelkező előállítója, vagy bármely más személy, aki magát – nevének, védjegyének vagy más megkülönböztető jegyének a terméken történő elhelyezésével – előállítóként jelöli meg, vagy a termék újracsomagolását végző személy;
- ii) a termék Közösség területén székhellyel nem rendelkező előállítójának a képviselője, illetve a Közösség területén székhellyel rendelkező képviselő hiányában a termék importőre;
- iii) az értékesítési láncban hivatásszerűen részt vevő más szereplő, amennyiben tevékenysége a termék biztonsági jellemzőit befolyásolhatja.

A Kúria jelen ügyben eljáró tanácsa – egyetértve a másik tanács által hozott Kfv.II.37.020/2016/7. számú ítélettel – a Pftv. 2. § 11. pontja, az EK Rendelet 2. cikk 3. pontja és az Irányelv 2. cikk e) pontja összevetése alapján megállapította, hogy a tagállamoknak címzett Irányelv átültetése nem megfelelően történt meg, ugyanis a Pftv. 2. § 11. pontja az EK Rendelet 2. cikk 3. pontján keresztül gyártó alatt nem ugyanazt a személyi kört érti, mint az Irányelv 2. cikk e) pontja. A felülvizsgálati bíróság az Európai Unió Bírósága irányadó gyakorlatára alapítottan megállapította, hogy az Irányelv nem megfelelően került átültetésre, az Irányelv, mint jelen esetben kötelezően alkalmazandó uniós jogszabály és a Pftv., mint nemzeti jogszabály között kollízió jött létre. Az uniós jog elsőbbségének elvét alkalmazva az uniós jog a nemzeti bíróság előtt felhívható és ebben az esetben a nemzeti bíróság köteles döntését az uniós jogra alapítani. A Kúria a gyártói minőség megállapítása körében az Irányelvet tartotta alkalmazhatónak, döntését nem a Pftv. 2. § 11. pontjára, hanem az Irányelv 2. cikk e) pontjára alapította.

A felperes nem minősül a termék előállítójának vagy a termék újracsomagolását végző személynek, csakúgy, mint a termék Közösség területén székhellyel nem rendelkező előállítója képviselőjének, illetve a termék importőrének sem. A fentiek mellett a felperes ugyan az értékesítési láncban részt vevő más szereplő, de tevékenysége a termék biztonsági jellemzőit nem befolyásolja. A felperes ezért az Irányelv 2. cikk e) pontjában megjelölt egyik alpont szerint sem tekinthető a perbeli termékek gyártójának, ezzel szemben a 2. cikk f) pontjában definiált forgalmazóként határozható meg, mert olyan, az értékesítési láncban hivatásszerűen részt vevő szereplő, akinek tevékenysége a termék biztonsági jellemzőit nem befolyásolja.

A Pftv. 8. § (3) bekezdése kimondja, a gyártó köteles a terméken feltüntetni a nevét, kereskedelmi nevét vagy bejegyzett kereskedelmi védjegyét és a székhelyét. A 8. § (4) bekezdése értelmében amennyiben a termék mérete, kialakítása vagy egyéb sajátossága miatt az azonosító jelölés és a (3) bekezdésben meghatározott adatok nem tüntethetők fel magán a terméken, azokat jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában a termék csomagolásán vagy a termék kísérő dokumentációján kell megadni. A 13. § (2)

bekezdése rögzíti, a forgalmazó a termék forgalmazása előtt köteles meggyőződni arról, hogy a terméken elhelyezték a jogszabály által előírt megfelelőségi jelölést és egyéb jelöléseket, mellékeltek hozzá a jogszabály által előírt megfelelőséget igazoló dokumentumot, és amennyiben általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó európai uniós jogi aktus vagy az Európai Unió egyes termékek forgalmazásának feltételeit harmonizáló kötelező jogi aktusa rendelkezéseinek átültetése céljából elfogadott jogszabály előírja, a használati és a kezelési útmutatót, valamint arról, hogy a gyártó és az importőr eleget tett a 8. § (2) és (3) bekezdésében és a 11. § (3) bekezdésében meghatározott követelményeknek.

A felperes a korábban írtaknak megfelelően nem tekinthető az alperesi határozattal érintett termékek gyártójának, ezért – ellentétben a jogerős ítéletben írtakkal – saját nevének és székhelyének a termékeket kísérő dokumentumokon való feltüntetésével nem tett eleget a Pftv. 8. § (3) és (4) bekezdésében foglaltaknak, így vele szemben jogszerűen került sor szankció alkalmazására a Pftv. 15. § (2) bekezdésére alapítottnak.

Kfv.IV.37.789/2019/12.

Felülbírálatra nem alkalmas az az ítélet, amely a keresetben felhozott érveket és bizonyítékokat nem veti egybe a közigazgatási határozat alapjául szolgáló valamennyi bizonyítékkal és azokon alapuló megállapítással, továbbá a felek közötti jogvita tárgyát, a nem vitatott tényeket iratellenesen állapítja meg.

A Kúria megállapította, hogy a perben a felek között sem az nem képezte vita tárgyát, hogy a termék aromakészítménynek minősül, sem az nem volt vitatott, hogy a perbeli aromakészítmény a megjelölt összetevőt tartalmazza, amely egy aromaanyag. A felperes azt sem vitatta, hogy a termék az összetevő tekintetében jelölést nem tartalmaz. A vita tárgyát az képezte, hogy a perbeli termék jelölési kötelezettség alá esik-e azon az alapon, mert olyan, aromaanyagnak minősülő összetevőt tartalmaz, mely a 1334/2008/EK rendelet (a továbbiakban: Aromás rendelet) I. melléklet A. rész 1. táblázata szerint felhasználási korlátozás alá esik.

A fentiek okán az elsőfokú bíróság azon megállapítása, mely szerint „[a] vita a felek között abban állt, hogy az olyan aromakészítménynek minősülő termékre vonatkozó jelölési kötelezettség tekintetében, mely aromaanyagot is tartalmaz, az aromás rendelet mely cikkei alkalmazandók, az aromakészítményre, avagy az aromaanyagra vonatkozó”, tény- és iratellenes, ebből fakadóan jogi következtetései sem helytállóak. Azzal a megállapításával pedig, mely szerint a felperes a közigazgatási eljárásban benyújtott – az elsőfokú bíróság által pontosan meg nem jelölt – iratokkal, valamint a perben becsatolt EFSA dokumentummal is bizonyította azon állítását, hogy a 2,4-dekadienal biztonságos, olyan minősítést végzett el, amellyel nem csak a közigazgatási határozat megállapításain és ebből következően a per keretein terjeszkedett túl, de az alkalmazandó jogon (Aromás rendelet) is.

A Kúria megállapította, hogy a közigazgatási határozatnak nem képezi tárgyát annak a megállapítása, hogy a 2,4-dekadienal biztonságos vagy sem, ilyen megállapítás a határozatban nem szerepel. Megjegyezte a Kúria, ha az alperes arra vonatkozó megállapítást tett volna, hogy a perbeli termék valamely összetevője nem biztonságos, nyilvánvalóan nem jelölési kötelezettséget írt volna elő a felperes számára.

A felülvizsgálni kért határozat azon alapul, hogy a perbeli aromakészítmény előállításánál során 2,4-dekadienal aromaanyag keletkezik, amely felhasználási korlátozásokkal szerepel az Aromás rendelet I. melléklet A. rész 1. táblázatában. Az alperesi állítás ezzel kapcsolatban az volt, hogy az Aromás rendelet e korlátozása biztonsági megfontolásokon (kockázaton) alapul. Az elsőfokú bíróság ezen megállapítással ellentétben jutott el addig a per során, hogy egy felhasználási korlátozás alá eső összetevő biztonságossága tekintetében a per tárgyától elszakadó minősítést végzett. Ez utóbbiból vezette le az elsőfokú bíróság azt, hogy az alperes által megállapított tényállás hiányos, illetőleg bizonyítatlan volt. Azt azonban, hogy e hiányosság pontosan mi volt, figyelemmel arra, hogy a jogvita eldöntését az alperes téves jogértelmezésére alapította, nem jelölte meg. A bizonyítatlanság tekintetében pedig a már kifejtettek szerint téves álláspontra helyezkedett, mert a perben arról nem kellett döntenie, hogy a „2,4-dekadienal biztonságos” vagy sem. A Kúria e körben rögzíti, hogy a határozat megállapítása

éppen az, hogy „[a]z Aromás rendelet szerint a 2,4-dekadienal aromaanyagot tartalmazó aromakészítmény felhasználható élelmiszerekben a meghatározott feltételek betartása mellett.” Ugyanakkor a határozat azt is tartalmazza, hogy éppen az előírt feltételek betartásához kell az aromakészítmény gyártónak minden információt megadnia a termék dokumentációjában/jelölésén.

Helytállóan mutatott rá az alperes arra, hogy a perbeli termék esetében nem volt az elsőfokú bíróság által neki tulajdonított, és a per tárgyát ebből levezető olyan határozati megállapítása, mely szerint az aromakészítményre az Aromás rendelet aromaanyagra vonatkozó cikkeit kell alkalmazni, vagy fordítva. Mint ahogyan a felülvizsgálni kért határozatnak nem is az az alapja, hogy az alperes az Aromás rendelet 8. és 9. cikkeiben rögzített értékelési és jóváhagyási kötelezettség alapján állapította meg az összetevő tekintetében a jelölési kötelezettséget. Ebből következően az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása minden alapot nélkülöz, mely szerint az alperes téves jogszabály alkalmazással jutott el az Aromás rendelet 15. cikkének alkalmazhatóságához.

Mivel a fentiek alapján az elsőfokú bíróság sem a jelölési kötelezettség alapját, így a perben vitatott kérdést, sem az alperesi határozat tárgyát nem helytállóan határozta meg, ezért a fent megjelölt, a per alapvető kereteit meghatározó körben éppen a per azon eldöntendő alapkérdésében nem foglalt állást, hogy az Aromás rendelet 15. cikk (1) bekezdés g) pontja alapján a perbeli terméket annak összetevője okán jelölési kötelezettség terheli-e.

Az elsőfokú bíróság ítélete a fentiek kapcsán egyetlen mondatot tartalmaz, mely szerint az alperesi kötelezés alapjául szolgáló fenti jogszabályhely összetevő vagy összetevőcsoport esetében írja elő maximális mennyiség feltüntetésének kötelezettségét, jelen esetben azonban a 2,4-dekadienalnak „csak az aromaanyagként való felhasználása korlátozott, ami jelen esetben nem merült fel”. E – jogszabályhellyel alá nem támasztott – megállapításból az következik, hogy az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a termék felhasználása elkülönül annak összetevőjének felhasználásától, azaz míg az összetevő (aromaanyag) felhasználása korlátozott, ugyanazon (vagy esetleg a korlátozást meghaladó mértékű) összetevőt tartalmazó terméké már nem esik semmiféle korlátozás alá.

Az elsőfokú bíróság a fenti megállapítása kapcsán egyáltalán nem tette vizsgálatá tárgyává az alperesi határozatban foglaltakat, azaz azt, hogy a termék felhasználása nem lehetséges annak összetevője nélkül. A határozati megállapítás szerint ugyanis az aromaanyag jelenlétéről (mennyiségéről) a jelölés célja éppen az, hogy a továbbfelhasználó az előírt követelménynek meg tudja felelni.

A fentiek tekintetében a Kúria utal arra, hogy az eljáró bíróságnak az Aromás rendelet, mint uniós jogszabály értelmezését is annak szem előtt tartásával kell elvégeznie, hogy az alkalmazandó közösségi jog rendelkezései a józan észnek és a közjónak megfelelő célt szolgálnak.

Megalapozottan érvelt azzal is az alperes, hogy nem állapítható meg a jogszabályi alapja és a jelölési kötelezettséggel való összefüggése annak az elsőfokú bírósági érvelésnek, hogy azon aromák, amelyek élelmiszer eredetűek, az Aromás rendelet 4. cikke szerinti általános használati feltételen túlmenően korlátozás nélkül használhatók. A perben értelmezendő Aromás rendelet 15. cikk (1) bekezdés g) pontja a jelölési kötelezettség tekintetében nem tesz különbséget élelmiszer eredetű és nem élelmiszer eredetű aromák között. Az elsőfokú bíróság továbbá úgy vont le következtetést az alperes hibásnak tartott jogalkalmazásának következményeként (mely szerint annak elfogadása esetén minden olyan terméken fel kellene tüntetni a tárgyi összetevőt és annak mennyiségét, amely csirkezsírt, mentaolajat, vagy az aromás rendelet II. melléklete szerint feldolgozott kukoricát, citrusgyümölcsöt, hajdinát, tealevelet stb. tartalmaz, hisz ezek is megfelelnek az aromakészítmények definíciójának és természetesen van jelen bennük a 2,4-dekadienal), hogy e következtetését nem vetette össze az alperes azon nyilatkozatával, mely szerint az eljárás során a felperes maga nyilatkozott arról, hogy a tárgyi összetevő egy szintetikus aromaanyag, amelyet az alapanyag oxidációjával állítanak elő.

Mivel az elsőfokú bíróság a perben vitatott kérdést a fentiek szerint nem megfelelően határozta meg, az összetevő biztonságosságára vonatkozó, és a pert e megállapításával érdemben lezáró minősítésével pedig a per keretein túlterjeszkedett, ezért a Kúria nem volt abban a helyzetben, hogy a fentiekben megjelölt, a per alapjául szolgáló kérdésben elsőként foglaljon állást, ezzel ugyanis a felek jogorvoslati joga sérült volna.

Kf.IV.37.919/2019/4.

Az Eht. 19. § (2) bekezdésének előírása - többek között - azt a követelményt támasztja a hatóság számára, hogy a piaci erőviszonyok értékelése és a hatékonysági szempontok érvényre juttatása mellett jelölje ki az adott körzetben egyetemes szolgáltatás nyújtására köteles jogalanyt.

A 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 119. § (2) bekezdése értelmében, az Elnök az egyetemes szolgáltató kijelölése során biztosítja, hogy az ország teljes területe egyetemes szolgáltatással lefedett legyen, az elektronikus hírközlési piacon folyó verseny a legkevésbé torzuljon, az egyetemes szolgáltatásnak a 117. §-ban meghatározott egyes szolgáltatáselemeit az azt leghatékonyabban nyújtani képes szolgáltató nyújtsa, valamint a kijelölési eljárás átlátható, objektív szempontok alapján álló és megkülönböztetés-mentes legyen. A 6/2015. (X. 26.) NMHH rendelet (a továbbiakban: Er.) 9. § (2) bekezdése szerint, ha az 1. számú piacon az Elnök valamelyik számozási terület tekintetében nem azonosított jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, vagy az 1. számú piac érintettsége megszűnt, az adott számozási terület tekintetében a helyhez kötött telefonhálózathoz való hozzáférések vonatkozásában az Eht. 47. §-a szerinti adatszolgáltatási eljárás során szolgáltatott adatok alapján legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező szolgáltatót jelöli ki egyetemes szolgáltatóként.

Az Eht. fenti rendelkezése – többek között – azt a követelményt támasztja a kijelölést elvégző szerv számára, hogy a piaci erőviszonyok értékelése (az elektronikus hírközlési piacon folyó verseny torzulásának minimalizálása) és a hatékonysági szempontok érvényre juttatása mellett jelölje ki az adott körzetben egyetemes szolgáltatás nyújtására köteles jogalanyt. A Kúria az elsőfokú bírósággal azonos álláspontra helyezkedett abban a perben eldöntendő kérdésben, hogy a szóban forgó eljárásban az Er. és az Eht. felhívott rendelkezéseit komplex módon, egymással összhangban kell értelmezni és jogi értékelés alá vonni.

A Kúria kiemelte, hogy az Eht. 119. § (2) bekezdésének az alperes maga is jelentőséget tulajdonított, hiszen a határozatában felhívta e rendelkezést, másképpen megfogalmazva a döntését e jogszabályhelyre is alapította, de általa sem vitatottan a döntés hivatkozott paragrafushelynek való megfelelésének indokolásával adós maradt. Az egyetemes szolgáltató kijelölésére vonatkozó eljárásban az Eht. 119. § (2) bekezdése kifejezetten a kijelölő szerv (Elnök) kötelezettségévé teszi, hogy biztosítsa, hogy az elektronikus hírközlési piacon folyó verseny a legkevésbé torzuljon, és az egyetemes szolgáltatás szolgáltatáselemét az azt leghatékonyabban nyújtani képes szolgáltató nyújtsa. Ennek vizsgálata alól az alperest nem mentesíti az Er.-ben rögzített kötött eljárásrend, mert az ugyan meghatározza a kijelölés szempontjait, az annak alapjául szolgáló adatszolgáltatással, de nem ad felmentést annak értékelése alól, hogy a végső soron kijelölt egyetemes szolgáltató összességében mely okoknál (bizonyítékoknál) fogva nyújtja leghatékonyabban a szóban forgó szolgáltatáselemet (fogyasztóvédelmi szempont érvényesülése), és e kijelölés mely okoknál fogva eredményezi a legkevésbé a verseny torzítását.

A fenti szempontok értékelésének szükségessége következik a felperes által is felhívott 2002/22/EK irányelvnek (a továbbiakban: Egyetemes szolgáltatási irányelv) (14) preambulumbekzdéséből is, mely szerint „(...) A szubszidiaritás elvével összhangban a tagállamok feladata tárgyilagos szempontok alapján meghatározni, hogy mely vállalkozásoknak van egyetemes szolgáltatási kötelezettsége ezen irányelv alkalmazásában, szükség szerint figyelembe véve a vállalkozások képességét és hajlandóságát az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek összességének vagy egy részének vállalására. Fontos, hogy az egyetemes szolgáltatási kötelezettségeket a leghatékonyabb módon teljesítsék, hogy ezáltal a felhasználók általában a hatékony költséggazdálkodásnak megfelelő árakat fizessék. Hasonlóképpen fontos, hogy az egyetemes szolgáltatások üzemeltetői fenntartsák a hálózat egységét, valamint a szolgáltatás folyamatosságát és minőségét. A nagyobb verseny és választék kialakulása több lehetőséget biztosít arra, hogy jelentős piaci erővel nem rendelkező vállalkozások teljesítsék az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek összességét vagy egy részét. Ezért az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek teljesítésével bizonyos esetekben - többek között versenyeztetési és összehasonlító kiválasztási eljárások keretében - olyan üzemeltetőket is megbízhatnak, amelyek a hozzáférés és szolgáltatás nyújtásának leginkább költséghatékony eszközét mutatják be. (...)”

Nem megalapozott az az alperesi hivatkozás, mely szerint az Eht.-ban rögzített szempontok értékelésére kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha az Er. 9. §-ának alkalmazása nem vezet eredményre (pl. ha

két szolgáltatónak ugyanannyi előfizetője és ugyanakkora árbevétele van). A Kúria megítélése szerint ez sem az Eht., sem az Er. szabályozásából nem következik. Az alperesi hatáskörök gyakorlásának feltételeit meghatározó, az Eht.-ben található szabályok alkalmazását nem zárja ki, és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság részét képező, a közigazgatás törvény alá rendeltségére vonatkozó alkotmányos elv {például: 38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [72], 14/2018. (IX. 27.) AB határozat, Indokolás [23], 25/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [20]} érvényesülése folytán nem is zárhatja ki, hogy annak végrehajtására megalkotásra került az Er. A lefolytatandó eljárásnak összességében meg kell megfelelnie az Eht.-ban rögzített elveknek, amely megfelelés az erre vonatkozó határozati indokolás nélkül a közigazgatási perben nem ellenőrizhető.

Az alperes a fentiekből következően alaptalanul hívta fel a 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 92. § (1) bekezdés b) pontjának sérelmét, mert a közigazgatási eljárás lényeges szabályainak megszegésével, azaz az Eht. 119. § (2) bekezdésében foglalt elveknek való megfelelés vizsgálatának hiányával okozott jogsérelem a perben nem volt orvosolható. Az alkalmazandó anyagi jog helyes meghatározása és az ehhez kapcsolódó indokolás maradéktalan teljesítése teszi lehetővé a fél hatékony jogorvoslatához való jogának {Vö.: 2/2013. (I. 23.) AB határozat, Indokolás [35], [37], 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [82], 18/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [10], 12/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [18]} gyakorlását, hiszen a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatra jogszerűségi felülvizsgálatot jelent, amely az előzőek hiányában nem végezhető el. Az Eht. 119. § (2) bekezdésében megfogalmazottak érdemi értékelésére kiterjedő közigazgatási határozat (közigazgatási cselekmény) esetén lesz a bíróság abban a helyzetben, hogy a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálja, a jogvitát véglegesen lezárja.

Kf.VI.39.005/2020/5.

A 2013. évi XCVIII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) indokolása is a felperes álláspontját támasztja alá, hiszen az az MTF-ek hazai elterjedésével indokolta a 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.) 20. § (4) bekezdésének 2013. június 29-től hatályos szabályozását.

A felperes által hivatkozott 2019. december 26-ai módosítás ugyan nem alkalmazható jelen perben, azonban ez is a felperes érvelését erősíti, hiszen a Tpt V. fejezete ezt követően sem a magyar, sem a külföldi MTF rendszerbe bevezetett értékpapír kapcsán nem alkalmazandó. A 2003/71/EK irányelvvel (a továbbiakban: Prospektus Irányelv), helyébe lépő, az Európai Parlament és a Tanács az értékpapírokra vonatkozó nyilvános ajánlattételkor vagy értékpapíroknak a szabályozott piacra történő bevezetésekor közzéteendő tájékoztatóról szóló 2017. június 14-i (EU) 2017/1129 rendelete (14) preambulumbekkezdése szerint az értékpapíroknak valamely multilaterális rendszerbe való bevezetése, illetve a vételi és eladási árak közzététele önmagában nem tekintendő nyilvános értékesítésre történő értékpapír-ajánlattételnek, ezért erre nem alkalmazandó a tájékoztató készítésének e rendelet szerinti követelménye.

Pénzügyi jogterület

Kfv.I.35.349/2019/9.

Az adóhatósági határozat elleni keresetet elbíráló bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat - mindkét peres fél előadásait figyelembe véve - nem csak egyenként, hanem összefüggéseikben is köteles értékelni.

Előrebocsátotta a Kúria, hogy a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal szemben a 2011-2012. adózási időszakot illetően a jogerős ítélet nem sértheti a 2007. január 1-én hatályát vesztt 77/388/EGK irányelv (a továbbiakban: Hatodik irányelv) rendelkezéseit, továbbá a – az ügyel való tárgyi összefüggés hiányában - a Héa-irányelv adómentességre vonatkozó 132. cikkét.

A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen rögzítette az adóhatóság által beszerzett bizonyítékokat, és az azok alapján megállapított tényeket, azonban az így megjelölt, rendelkezésre álló bizonyítékokat a kereset elbírálása során nem teljeskörűen és nem egymással való összefüggéseikben értékelte, ezáltal jogszabálysértő következtetéssel jutott arra az álláspontra, hogy az

adóhatósági határozatok a felperes adókiíráshoz fűződő tudattartalma vonatkozásában megalapozatlanok és jogszabálysértőek.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásakor figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes a Közösség területéről származó árukat a korábbi szállítója helyett fiktív számlázási láncolaton keresztül szerezte be, ezért nem maradhatott volna értékelés nélkül az, hogy az alperes határozataival az adólevonási jogot számos összefüggő olyan körülményre alapította, amelyek együttesen objektíve alkalmasak lehetnek annak megállapítására, hogy a felperes, mint az adókiíráshoz használt szerepet betöltő, a termékek tényleges értékesítését végző vállalkozás tudomással bírt az adókiíráshoz.

Ezen okból különös jelentősége van annak, hogy a keresetet elbíráló bíróság ne kizárólag a felperes által hivatkozott körülmények és érvek alapján folytassa le a közigazgatási határozatok törvényességi vizsgálatát, hanem a rendelkezésre álló bizonyítékokat – mindkét peres fél előadásait figyelembe véve - egyenként, és összefüggéseikben is értékelje.

A Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet ezen követelménynek nem felel meg, mert az elsőfokú bíróság csupán a felperesi előadásokat - és azokat sem összefüggéseiben - mérlegelte, ezért megalapozatlan következtetéseket tartalmaz. Nem vonta a mérlegelés körébe különösen, hogy korábbi – adókiírással érintett – szállítója alkalmazottjának ügyvezetése alatt állt a Számlakibocsátó, jelenleg pedig ezen cég végelszámolója az a könyvelő, aki a valós, jogszerű működést nem mutató Kft2, Kft3 és a Számlakibocsátó adóbevallásaival kapcsolatos visszaélésekben nyilvánvalóan részt vett. Értékelés nélkül maradt a Kft.-k számláin feltüntetett valótlan székhelycím, a felperes részéről az előleg előlegszámla vagy – bekérő nélküli fizetése, a számlázás láncolat raktárkészletének hiánya, a fuvarozó vállalkozás azonos volta, a fuvarokmányok hiányosságai. Mindezek az adott ügyletek bonyolítására vonatkozó olyan objektív bizonyított tények, amelyek a felperesi előadásokkal együttesen értékelendők.

Az elsőfokú bíróság hiányosan vette figyelembe az adott ügyre vonatkozó tényeket, bizonyítékokat, ezek értékelésére, a kereseti hivatkozásokkal való összevetésére a rendkívüli jogorvoslati eljárásban elsőként nem kerülhet sor. A nemzeti és közösségi joggyakorlat által az adócsalás és az áfa levonási jog megítélésére kidolgozott szempontok alkalmazására pedig csak a konkrét, teljes körű tényállás alapján történhet. E körben figyelembe veendő, hogy a hű- és csalás elleni küzdelem az Európai Unió által is elismert cél [Héa-irányelv (59) preambulum bekezdés], a rendeltetésszerű joggyakorlás a 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 2. § (1) bekezdésében rögzített törvényi kötelezettség, amely az adólevonási jogra vonatkozó szabályokkal együttesen mérlegelendő. Ezek együttes alkalmazására támpontot ad az az Európai Unió Bírósága C-255/02 (Halifax), C-233/03 (University of Huddersfield) C-419/02 (BUPA), C-425/06 (Part Service), C-80/11 és C-142/11 (Mahagében-Dávid), C-354/02 (Optigen és társai), C-439/04 és C-440/04 (Kittel-Recolta) ügyekben, továbbá a Kúria Kfv.I.35.312/2017/10., Kfv.I.35.428/2018/5., Kfv.I.35.028/2018/7., Kfv.I.35.218/2018/7., Kfv.I.35.246/2018/7. számú döntéseiben kifejtett joggyakorlat.

A közigazgatási perben eljáró bíróság a rendeltetésszerű joggyakorlás megsértésére alapított határozatok elleni kereset elbírálását ezen szempontok szerint köteles elvégezni, amely a felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló elsőfokú eljárásban elmaradt.

Kfv.I.35.544/2019/11.

Az Art. 2. § (1) bekezdése alapján azt kell vizsgálni, hogy az ügyletnek van-e valós gazdasági oka, az ügylet a piacon elérhető gazdasági előnyök elérésére irányul-e vagy az ügylet pusztán adóelőnyök elérése céljából jött létre.

Az alperes határozatát egyrészt arra alapította, hogy a felek közötti konstrukció kialakításának ésszerű gazdasági indoka nem volt, az meghaladta a megengedett adótervezés határait, és olyan számlák alapján történt költségelszámolás, amelyekben foglaltak a valóságban nem történtek meg.

Elsőként tehát azt kellett elemezni, hogy valóban igaz-e az a megállapítás, hogy a konstrukció kialakításának nem volt gazdasági indoka, az kizárólag adóelőny elérését szolgálta, a felek egy olyan konstrukciót alakítottak ki, amely meghaladta a megengedett adótervezés határait.

Az áfa területén a visszaélésszerű magatartás tilalmára vonatkozó elvet az Európai Unió Bírósága

ítélkezési gyakorlata munkálta ki. A magyar jogi szabályozás az Art. 2. § (1) bekezdésben rögzíti a rendeltetésellenes magatartás tilalmát, hogy az milyen magatartással valósul meg és mely körülmények fennállása esetén állapítható meg részletes útmutatást nem ad, a jogalkalmazóra bízva a konkrét eset releváns tényállási elemeinek értékelése alapján annak meghatározását. E törvényi rendelkezés értelmezése során azonban figyelemmel kell lenni az Európai Unió Bíróságának a Halifax (C-255/02), és Part-Service (C-425/06) ügyekben a visszaélészerű magatartás és az adókikerülés kapcsán kifejtett tételeire is. Az Európai Unió Bírósága a Halifax ügyben állította fel először azt a három lépcsős tesztet, amit a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapításakor vizsgálni kell. Bármelyik feltétel hiánya kizárja a rendeltetésellenes joggyakorlás megállapítását.

Eszerint: – a HÉA irányelvben, illetve a nemzeti adótörvényben foglalt feltételeknek formálisan megfelel a gazdasági esemény, de valós gazdasági tartalma nincsen, – az ügyletek elsődleges célja az adóelőny megszerzése, – az adóelőnynek ellentétesnek kell lennie a hozzáadott értékadó szabályozás céljával, rendelkezéseivel.

A Kúriának ezen esetek kapcsán kialakult gyakorlata szerint azoknál az ügyeknél állapított meg jogellenességet, amelyeknél az ügylet tisztán mesterséges jellege, az ügyletben részt vevő felek közötti jogi-, gazdasági- és személyes összefonódás, vagy az ügylet mögött álló valós gazdasági tartalom hiánya miatt valószínűsíthető volt az, hogy az ügylet nem valós gazdasági célt szolgál, hanem tiltott adóelőny elérésének eszköze volt. A Kúria kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az adóhatóság által vitatott gazdasági ügyletnek ki az irányítója, finanszírozója, és az ügylettel elért előnyökből ki részesül. Azt is hangsúllyal veszi figyelembe a Kúria, hogy az adóelőnyt eredményező ügyletek mennyire életszerű körülmények között valósulnak meg, mert a tisztán mesterséges körülmények között lejátszódó gazdasági ügyleteknél feltételezhető az összejátszás, a jogellenesség. A vállalkozásoknak nincs olyan kötelezettségük, hogy az adózási szempontból kedvezőtlenebb megoldásokat válasszák. Ha például egy gazdasági cél többféle gazdasági ügylettel is elérhető, akkor a vállalkozás szabadon választhatja a számára adózási szempontból előnyösebb ügyletet. Minden esetben azt kell tehát vizsgálni, hogy az ügyletnek van-e valós gazdasági oka, az ügylet a piacon elérhető gazdasági előnyök elérésére irányul-e, vagy az ügylet pusztán adóelőnyök elérése céljából jött létre. Ezt az álláspontot vallja az uniós bíróság is mikor kimondta, hogy az adóalanyok általában szabadon választhatják meg azt a szervezeti struktúrát, és azokat a szerződéses feltételeket, amelyeket a legmegfelelőbbnek ítélnék gazdasági tevékenységük végzéséhez és adóterhek csökkentéséhez (C-277/09, 53. pont).

A fentiek szerinti elemzést az alperes nem végezte el, csak általánosságban hivatkozott azok fennállására, adóelőnyt az elszámolt hiteltelen bizonylatokra figyelemmel rögzített, de ténylegesen számszakilag nem mutatta ki, hogy milyen adóelőny állt fenn a felek oldalán, azt is figyelembe véve, hogy bevételek folytán társasági adófizetési kötelezettség is keletkezett. Az is megállapítható, hogy az ügyletben résztvevő gazdasági szereplők költségvetési kapcsolatai rendezettek voltak, és az elvégzett munkákat haszonnal értékesítették. Az elsőfokú bíróságnak és az adóhatóságnak a Kft. ügyvezetőinek a felperesi társaságban fennálló rokoni kapcsolataira figyelemmel levont következtetési nem elegendők a visszaélészerű magatartás megvalósulásának megállapítására. Egy ilyen szempontú megközelítés kizárná a kapcsolt vállalkozások közötti szerződéses viszonyok létrejöttét, ez pedig a szerződéses szabadság korlátját jelentené.

Helytelenül annak sem tulajdonított jelentőséget az alperes és a bíróság sem, hogy a Kft. résztulajdonosának volt egy, a munkavégzésre vonatkozó olyan előírása amely megalapozhatta a szerződéses konstrukció kialakítását és fenntartását. Ezt maga hatóság is rögzítette, mégsem vizsgálta, hogy mennyiben játszhatott szerepet és adott magyarázatot a kialakított struktúrára.

Az alperes nem adta észszerű indokát annak sem, hogy a Kft. esetében az azonos tartalommal megkötött szerződésekben foglalt teljesítéseket miért fogadták el, míg a perbeli esetben ezek színleltségét, mesterséges voltát állították, illetőleg jogkövetkezmények megállapítására a magánszemélyek esetében sem került sor. Önmagában annak rögzítése, hogy a Kft. maga is rendelkezett a vállalt feladatok teljesítéséhez szükséges szakmai feltételekkel még nem zárja ki alvállalkozók igénybevételét, és azt sem tilalmazott, hogy az alvállalkozó részére a Kft. tagjai végezzenek más irányú tevékenységet.

A Kúria álláspontja szerint tehát nem lehetett megállapítani a szolgáltatások hiányát sem az alperes által feltárt körülmények alapján, a felek közötti személyi összefonódások még nem indokolják annak

hiányát, annál is inkább mert a végső teljesítés megtörténtét maga az alperes sem vitatta. A konstrukcióban nem került kimutatásra a felek által élvezett adóelőny, a gazdasági társaságok és az alvállalkozók rendezett költségvetési kapcsolatára figyelemmel. Helytállóan érvelt a felperes amellett, hogy mindezek hiányában adóhiány jogszerű megállapítására nem kerülhetett sor.

Kfv.I.35.001/2020/3.; Kfv.I.35.002/2020/3.; Kfv.I.35.125/2020/3.

Az Art. 124/B. § szerinti önellenőrzési kérelemről az adóhatóság az abban megjelölt tények és jogi indokok alapján dönt. A közigazgatási határozat törvényességét ezért a bíróság az önellenőrzésben szereplő tények és jogi indokok alapján vizsgálja.

A felperes és más pénznyerő automatákat üzemeltető társaságok a Magyar Állam ellen az 1991. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) 33. §-ával kapcsolatos rendelkezések miatt jogalkotásból eredő (közigazgatási jogkörben okozott) káruk megtérítése iránt – az az Európai Unió Bírósága ítélezési gyakorlata és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: Ptk.) 339. § (1) bekezdése, 355. § (1) és (2) bekezdései, valamint (4) bekezdése alapján – az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 34. és 56. cikkének sérelmét állítva polgári perket indítottak, amelyekben eszközeik és befektetések értékvesztését, az eredeti játékadón felül megfizetett játékadóból eredő vagyoncsökkenésüket, a kivezetett automaták elmaradt hasznát és más költségeiket kívánták érvényesíteni. Emellett egyes társaságok annak megállapítását is kérték, hogy nem kötelezhetők a számukra előírt játékadó megfizetésére. Keresetüket az adóemelésre (2011. év törvények) és a tevékenység megtiltására (2012. évi törvény) vonatkozó rendelkezések uniós jogba ütközésére alapították.

A Kúria az állammal szemben érvényesíteni kívánt jogalkotással okozott kárigényeket elutasította. A jelen per felperese és társai ügyében azon okból, hogy megállapítása szerint határon átnyúló elem bizonyítottságának hiányában az uniós jog megsértésére alapított tagállami felelősség nem áll fenn, így az EUMSZ 56. cikke nem alkalmazható [Kúria Pfv.III.20.656/2017/3.]. A más szerencsejáték-szervezők által indított perben a határon átnyúló elem megléte folytán vizsgálta a C-98/14. számú (Berlington-)ítéletben foglalt körülményeket és megállapította, hogy a felperesek nem bizonyították, hogy az adóemelés hatására az pénznyerők üzemeltetése csak a játékkaszinókra korlátozódott, ennek hiányában pedig nem találta megállapíthatónak a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását [Kúria Pfv.IV.20.211/2017/13.].

A közigazgatási perben eljáró elsőfokú bíróság ítélete meghozatalkor támaszkodott a kártérítési perekben tett megállapításokra, ezért a Kúria kiemelte, hogy az önellenőrzéssel kapcsolatos adóhatósági határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított közigazgatási per jogkérdése – a tény- és jogi részbeni azonosság mellett – eltér a kártérítési perekben elbíráltaktól. Egyrészt az állam elleni perben az adóemelésen túl a perbeli szolgáltatás megszüntetését eredményező 2012. évi rendelkezések is a per alapját képezték, másrészt a polgári per tárgya az uniós jogot sértő jogalkotással - közigazgatási jogkörben - okozott kártérítési igény elbírálása volt.

Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 4. § (1) - (2) bekezdéseiből és 229. § (1) bekezdéséből következik, hogy az eltérő jog iránt indított, más felek között folyt polgári perben hozott ítéletekben foglaltak jelen perben csak annyiban vehetők figyelembe, amennyiben azok közigazgatási jogvita eldöntéséhez szükségesek. A Kúria joggyakorlata értelmében [pl. KGD2007.97., EBH2005.1257.] az adójogi jogviszonyból származó közigazgatási perben a döntés eltérő tárgyú eljárásban hozott ítéletre önmagában nem alapozható.

A jelen felülvizsgálati eljárás tárgyát a felperes önellenőrzési kérelmére hozott adóhatósági határozat törvényességének vizsgálata képezte. A 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 124/B. §-a kimondja, hogy „[a]z adóhatóság az önellenőrzés előterjesztésétől számított 15 napon belül - ellenőrzés lefolytatása nélkül - határozattal bírálja el az adózó önellenőrzését, ha az önellenőrzést az adózó kizárólag arra hivatkozással terjeszti elő, hogy az adókötelezettséget megállapító jogszabály (...) az Európai Unió kötelező jogi aktusába ütközik, (...) feltéve hogy (...) az Európai Unió Bírósága e kérdésben hozott döntésének kihirdetésére az önellenőrzés előterjesztésekor még nem került sor vagy az önellenőrzés a kihirdetett döntésben foglaltaknak nem felel meg. Az önellenőrzést elbíráló határozat

ellen e törvény általános rendelkezései szerint fellebbezésnek, illetve bírósági felülvizsgálatnak van helye.” Az Art. ezen szabálya sajátos rendelkezést tartalmaz arra az esetre, amikor az adózó úgy véli, hogy habár az az Európai Unió Bírósága nem tett közzé olyan határozatot, amely ezt megállapítaná, az uniós jog megsértése miatt nem a törvényes mértékű adót fizette meg. Ekkor önellenőrzéssel élhet, amelyet az adóhatóság ellenőrzés lefolytatása nélkül 15 napon belül köteles elbírálni. Mint ahogy arra az első- és másodfokú hatóság is hivatkozott határozatában, a döntéshozatalának célja a bírósági jogorvoslati jog megnyitása volt, ugyanis az adóhatóságnak még az adózóval történő egyetértése esetén sincs törvényes lehetősége kezdeményezni az érintett nemzeti jogszabály uniós joggal való összhangja vizsgálata érdekében a megsértettként állított közösségi rendelkezés az Európai Unió Bírósága általi értelmezését.

A jogintézmény sajátosságai folytán a közösségi jogsértés érdemi elbírálásának a közigazgatási perben kell megtörténnie.

A Kúria irányadó döntései szerint [EBH2016. K.26., EBH2016. K.3.] az Art. 124/B. §-a szerinti önellenőrzést előterjesztő adózónak kell a kérelme ténybeli és jogi alapját megjelölnie, a perben is csupán ezek vizsgálhatók.

A felperes az önellenőrzésében az adókülönbözöt javára történő megállapítását arra hivatkozással kérte, hogy az az Európai Unió Bírósága a 2015. június 11-én közzétett C-98/14. számú (Berlington-) ítéletében kimondta: „[a]z alapügyben szereplőhöz hasonló nemzeti jogszabály, amely átmeneti időszak előírása nélkül megötszörözi a játéktermekben felállított pénznyerő automaták üzemeltetését terhelő tételes adó összegét, ezenfelül pedig az ugyanezen tevékenységet terhelő százalékos mértékű adót is bevezet, a szolgáltatásnyújtás EUMSZ 56. cikkben biztosított szabadsága korlátozásának minősül, amennyiben akadályozza, zavarja vagy kevésbé vonzóvá teszi a pénznyerő automaták játéktermekben való üzemeltetésében álló szolgáltatás szabad nyújtását, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.”

A felperes felülvizsgálati kérelmében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértően nem folytatta le mindezen körülmények vizsgálatát, illetve mellőzte az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését.

Emlékeztetett arra a Kúria, hogy az EUMSZ 56. cikk (az EK Sz. korábbi 49. cikke) első mondata értelmében „(...) tilos az Unión belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik nem abban a tagállamban letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy.”

A Kúria rögzítette továbbá, hogy a felperes sem az önellenőrzésében, sem a keresetlevelében nem állította, hogy az adóemelésnek határon átnyúló eleme van. Figyelemmel arra, hogy a rendkívüli jogorvoslati eljárásban nincs arra törvényes lehetőség, hogy a Kúria a közigazgatási eljárás és a per tárgyát nem képező tényállításokat vizsgáljon, a jogerős ítélet felülvizsgálata során az ügyet tisztán belföldi tényállásúként bírálta el.

Az állam magánszeméllyel szemben fennálló kártérítési felelőssége szempontjából az uniós jog alkalmazhatósága vonatkozásában az az Európai Unió Bírósága a C-268/15. számú (Fernand Ullens de Schooten-)ügyben kimondta, hogy „[a]z uniós jogot úgy kell értelmezni, hogy az uniós jog megsértésével okozott kárért fennálló, szerződésen kívüli tagállami felelősség rendszere nem alkalmazandó abban az esetben, amikor egy magánszemélyt amiatt ér állítólagos kár, hogy a saját állampolgárokra, illetve más tagállamok állampolgáira megkülönböztetés nélkül alkalmazandó nemzeti szabályozás állítólagosan sérti az EUMSZ 49., EUMSZ 56. vagy EUMSZ 63. cikkben rögzített valamely alapvető szabadságot, amennyiben az ügy minden eleme egyetlen tagállamra korlátozódik, és nincs semmilyen kapcsolat az alapeljárás tárgya vagy körülményei és e cikkek között.”

A felperes által hivatkozott C-98/14. számú (Berlington-)ítéletben az az Európai Unió Bírósága hatásköre vizsgálata körében rögzítette, hogy „[24] (...) nemzeti jogszabályok, amelyek megkülönböztetés nélkül alkalmazandók a magyar állampolgárokra és más tagállamok állampolgáira, főszabály szerint csak annyiban tartozhatnak a EUM-Szerződésben biztosított alapvető szabadságokra vonatkozó rendelkezések hatálya alá, amennyiben a tagállamok közötti kereskedelmet érintő helyzetekre alkalmazandók (lásd ebben az értelemben: Anomar és társai ítélet, C-6/01, EU:C:2003:446, 39. pont; Garkalns-ítélet, C-470/11, EU:C:2012:505, 21. pont).”

A C-98/14. számú (Berlington-)ügyben az az Európai Unió Bírósága elfogadta hatásköre megalapozásaként ítélete [23] – [28] bekezdéseiben a kérdést feltevő bíróság által közölt tényállást. Indokolása szerint a szolgáltatás igénybe vevői más tagállami állampolgárok is voltak [25] - [26], és nem zárható ki, hogy más tagállamban letelepedett személyek is nyitnak játékkermeket Magyarországon [27], amely körülmények megalapozzák a közösségi jog értelmezésére szóló hatáskörét. A hatáskör fennállta következtében az előzetes döntéshozatali eljárás keretében az azt kezdeményező bíróság kérdéseit megválaszolta, ezzel segítve a nemzeti bíróság előtt folyó jogvita eldöntését.

Az előzetes döntéshozatali eljárásra vonatkozó hatáskört megalapozó tény a nemzeti bíróság előtt folyó, eltérő tényállású ügyben nem eredményezheti az az Európai Unió Bírósága döntésben foglaltak feltétel nélküli alkalmazását. A nemzeti bíróság által vizsgálandó, hogy az előtte folyó ügy alapjául szolgáló tények mennyiben azonosak, és mennyiben térnek el az előzetes döntéshozatali eljárás alapjául szolgáló ügy tényállásától.

Az az Európai Unió Bírósága a C-665/18. számú (Pólus Vegas-)ügyben, amelynek érintett felperese a polgári perben a felperes pertársa volt, a feltett kérdések közül csupán egy vonatkozásában állapította meg hatáskörét, és kimondta, hogy „[a]z EUMSZ 56. cikket a 2015. június 11-i Berlington Hungary és társai ítélet (C-98/14, EU:C:2015:386) összefüggésében úgy kell értelmezni, hogy a pénznyerő automaták valamely tagállamban történő működtetésével kapcsolatban a határokon átnyúló helyzet fennállása nem vélelmezhető kizárólag azon az alapon, hogy az így kínált játéklehetőségeket más tagállamokból érkező európai uniós polgárok is igénybe vehetik.”

Ezen megállapítás következményeként úgy döntött, hogy az uniós jog alkalmazhatóságának hiányában nincs hatásköre megválaszolni a nemzeti bíróság által feltett három további kérdést, amelyek lényegében arra irányultak, hogy a C-98/14. számú (Berlington-)ítéletben értelmezett EUMSZ 56. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának minősül-e az olyan nemzeti jogszabály, amely átmeneti időszak előírása nélkül megötszörözi a játékkermekben felállított pénznyerő automaták üzemeltetését terhelő tételes adó összegét, ezenfelül pedig az ugyanezen tevékenységet terhelő százalékos mértékű adót is bevezet.

A C-665/18. számú (Pólus Vegas-)ügyben foglalt jogértelmezésből az következik, hogy határon átnyúló elem hiányában az EUMSZ 56. cikk sérelme nem vizsgálható.

Az Art. 124/B. § szerinti önellenőrzési kérelemről az adóhatóság az abban megjelölt tények és jogi indokok alapján dönt, a közigazgatási határozat törvényességét ezért a bíróság az önellenőrzésben szereplő tények és jogi indokok alapján vizsgálja. Az az Európai Unió Bírósága C-665/18. számú (Pólus Vegas-)ügy tényállása azonosságot mutat a perbeli üggyel, mert a felperes az önellenőrzése és a keresete megalapozására nem hivatkozott határon átnyúló elemre.

A felperes tévesen állította, hogy határon átnyúló elem hiányában is érvényesíthető az EUMSZ 56. cikke alapján az adóemeléssel kapcsolatos igénye az az Európai Unió Bírósága a C-6/01. számú (Anomar-)ügyben kifejtett jogértelmezése folytán. Az ítélet felperes által álláspontja alátámasztásaként megjelölt [41] bekezdése az az Európai Unió Bírósága hatásköre megalapozásául szolgáló érveket tartalmazó [35] - [42] bekezdései közé illeszkedik, és azon elvet tartalmazza, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásban feltett kérdések megválaszolása – amennyiben nem lehet kizárni, hogy a nemzeti bíróság előtt folyó jogvitában szükséges a közösségi jog értelmezése - a jogvitát elbíráló nemzeti bíróság tevékenységét segítheti, amikor azokat a nemzeti jogszabályokat alkalmazza, amelyek egyaránt alkalmazandók más tagállambeli személyekre is. Ugyanez jelenik meg a C-470/11. számú (Garkalns-) ítélet [21] bekezdésében, a C-98/14 (Berlington) [27] bekezdésében is. Ebből azonban nem következik, hogy a közösségi jog a kizárólag belső jogi tényállású ügyekre is alkalmazandó.

A Kúria tehát megállapította, hogy a felperes tévesen hivatkozott önellenőrzése alapjául a C-98/14. számú (Berlington-)ügyben foglaltakra, ugyanis az EUMSZ alapvető szabadságokra vonatkozó szabályainak hatálya, így az 56. cikk által szabályozott szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának tilalma a tisztán belföldi tényállásokra nem terjed ki.

Az elsőfokú bíróság ezért jogszabálysértés nélkül mellőzte a perben az adóemelés hatásainak a C-98/14. számú (Berlington-)ügyben foglaltak szerinti vizsgálatát, vagyis azt, hogy az akadályozta, zavarta vagy kevésbé vonzóvá tette-e a pénznyerő automaták játékkeremben való üzemeltetését.

A közösségi jog alkalmazhatósága hiányában az értelmezésére szolgáló előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének sem volt helye.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.III.10.185/2019/7.

A felperes kérelme nem tartalmaz olyan elemet, amely az uniós jog értelmezését vagy alkalmazását érinti, a jogvita alapját képező - szakközépiskolai idő szolgálati időként való elismerése - a nemzeti jogszabályokon alapuló közigazgatási határozatot tekintetében.

A per tárgya kizárólag a felperes szakközépiskolai idő szolgálati időként való elismerése iránti, a szolgálati járandóság módosítására irányuló kérelmét elutasító közigazgatási határozat volt. A felperes hivatkozott az uniós jog közvetlen hatályára azzal, hogy a magánszemélyek a közösségi jogra a nemzeti bíróság előtt közvetlenül hivatkozhatnak, és kérhetik, hogy a nemzeti bíróság a döntését a közösségi jogra alapozza. A nyugdíjbiztosítási szerv eljárása során és határozata meghozatalakor köteles betartani az Európai Unió által elfogadott és hatályos uniós jogszabályokat és irányelveket.

I. Az uniós jog közvetlen hatályát az Európai Bíróság az 1963. február 5-ei Van Gend & Loos ügyben hozott ítéletében alakította ki, amelyben kimondta, hogy az európai jog nemcsak kötelezettségeket keletkeztet az uniós országok számára, hanem jogokat is alapít a magánszemélyek részére. A magánszemélyek így tehát élhetnek ezzel a jogukkal és az európai jogszabályokra közvetlenül hivatkozhatnak a nemzeti és az európai bíróságok előtt. Így nem szükséges, hogy az uniós ország a vonatkozó európai jogszabályt átvegye a saját nemzeti jogrendszerébe.

Nem képezte vita tárgyát, hogy az uniós jog közvetlenül alkalmazható, azonban a 2001. évi XCV. törvény (továbbiakban: Hjt.) 259. § (6) bekezdése és a 2011. évi CLXVII. törvény (továbbiakban: Knymt.) 2. § (5) bekezdése és 5. § (1)-(2) bekezdése uniós joggal való összeegyeztethetősége – a fentebb hivatkozottak értelmében – nem képezhetette a per tárgyát tekintettel arra, hogy a közigazgatási hatóságok nem ezekre a nemzeti jogszabályokra alapították határozataikat, ezért a bíróságnak sem a Hjt. 259. § (6) bekezdése, sem a Knymt. hivatkozott rendelkezései uniós joggal való összeegyeztethetőségét nem kellett vizsgálnia, ezek vonatkozásában a közösségi jogot sem kellett alkalmaznia. A felperes a közösségi jog elsőbbsége elvének érvényesülését a szolgálati nyugdíj átalakításával összefüggésben sérelmezte, amely – a felperes helytálló hivatkozása ellenére, mely szerint amennyiben az uniós jogi norma és tagállami nemzeti jogszabály ütközik a tagállami jogi norma nem alkalmazandó a konkrét ügy eldöntése során. Az uniós jogi normába ütköző tagállami jogszabály nem válik érvénytelenné, pusztán nem alkalmazandó annak félretételére kerül sor. A nemzeti bíróságoknak az előttük folyamatban lévő ügyekben nem kell bevárniuk, hogy a nemzeti jogalkotó vagy az Alkotmánybíróság érvénytelenítse az uniós jogba ütköző belső nemzeti jogszabályt – nem képezte a hatósági határozatok felülvizsgálatának tárgyát a fentebb kifejtettek figyelembevételével. A Kúria e körben rámutat, hogy a felperes által is hivatkozott C-423/04. számú ügyben hozott ítélet [33] pontja szerint a töretlen ítélkezési gyakorlat értelmében a közösségi jog nem sérti a tagállamoknak a saját társadalombiztosítási rendszerük kialakítására vonatkozó hatáskörét és közösségi szintű harmonizáció hiányában minden tagállam jogalkotójának feladata egyrészt a társadalombiztosítási rendszerbe való belépési jog vagy kötelezettség feltételeinek, másrészt pedig a társadalombiztosítási ellátásokra való jogosultság feltételeinek a meghatározása. E hatáskörük gyakorlásakor azonban a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani a közösségi jogot {C-157/99. Smits et Feerboms ügy ben hozott ítélet [44]-[46] pont, C-92/02 Kristiansen ügyben hozott ítélet [31] pont}.

A felperes a szakközépiskolai tanulói idő szolgálati időbe történő beszámítása kapcsán hivatkozott arra, hogy a Hjt. 259. § (6) bekezdése olyan életkoron és nemi hovatartozáson alapuló diszkriminációt fogalmaz meg, amely sérti a 2000/78/EK irányelv 2. cikke és az Európai Unió Alapjogi Chartája (továbbiakban: Charta) 21. cikke előírásait, az az Európai Unió Bírósága C-529/13., C-358/11., C-546/11. ítéletekben foglaltakat.

A 2000/78/EK irányelv a foglalkoztatás és munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról a Preambulum (25) bekezdése szerint az életkoron alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma lényegi része a foglalkoztatási irányvonalakban meghatározott célok

teljesítésének és ösztönzi a munkaerő sokféleségét. Az életkorral kapcsolatos eltérő bánásmód azonban bizonyos körülmények között igazolható, és ezért külön rendelkezéseket igényelhetnek, amelyek a tagállamok helyzetének megfelelően különbözhetnek. Ezért elengedhetetlen a különbségtétel a főleg jogszerű foglalkoztatás-politikai, munkaerő-piaci és szakképzési célkitűzések által igazolt eltérő bánásmód és a tiltandó, hátrányos megkülönböztetés között. A 2000/78/EK irányelv 6. cikk (2) bekezdése szerint nem számít hátrányos megkülönböztetésnek a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben a rendszerbe történő belépés korhatárhoz kötése, továbbá a nyugdíjra vagy rokkantsági ellátásra való jogosultság korhatárhoz kötése, feltéve, hogy az életkor meghatározása nem eredményez nemű hovatartozáson alapuló hátrányos megkülönböztetést. A korhatár meghatározása a felperes által megjelölt uniós jogszabályhelyek alapján nem sérti az uniós jogot.

A Hjt. 259. § (6) bekezdése 2010. január 1-jétől 2010. április 1-jéig hatályos szövege szerint a nyugdíjjogosultság és a nyugdíj mértéke szempontjából figyelembe kell venni a szakmunkásképzést végző szakközépiskolában 1977. január 1-je és 1990. március 15-e között töltött tanulmányi időt is, amennyiben a képzés szakmunkásként való foglalkoztatásra adott jogosultságot és annak beszámítását az állomány tagja 2010. március 31-ig kezdeményezi. A felperes álláspontja szerint ez a rendelkezés az életkori diszkrimináció uniós jogi tilalmába ütközik, mivel csak az 1963-1971. között született személyek, továbbá azoknak a személyeknek a szakmunkás ideje elismerését engedélyezi, akik a kérelem benyújtásának időszakában állományban voltak.

Az az Európai Unió Bírósága joggyakorlatából egyértelműen következik, hogy életkori diszkriminációt csak akkor lehet megállapítani, ha a vitatott rendelkezés olyan feltételen alapul, amely elválaszthatatlanul, vagy közvetetten kötődik a „munkavállalók” életkorához [C-132/11.Tyrolean Airways ügy (29) bekezdés, C-154/18. Horgan és Keegan ügy (27) bekezdés].

A perbeli esetben a vitatott szabály csak az 1977. január 1-je és 1990. március 15-e között töltött tanulmányi időt fogadja el szolgálati időnek függetlenül attól, hogy ezen időszak alatt hány éves volt a tanulmányokat folytató személy. Felperes érvelésével szemben ebből nem következik, hogy a tanulmányi idő elismerését csak az 1963-1971 között született személyek kérhették. A perbeli időben hatályos, a Magyar Népköztársaság oktatási rendszeréről szóló 1961. évi III. törvény 24. §-a a tanköteles koron túllévő felnőttek számára is biztosította a középfokú végzettség megszerzését, esti vagy levelező képzés keretében. Ezt a lehetőséget az 1986. szeptember 1-jétől hatályos, az oktatásról szóló 1985. évi I. törvény 140. §-a is biztosította. Ezért tehát a Hjt. 259. § (6) bekezdés alkalmazásában nincs jelentősége annak, hogy a kérelmező milyen életkorban folytatta tanulmányait.

Nem vitatottan a Hjt. 259. § (6) bekezdés szerinti tanulmányi idő szolgálati időként történő elismerését csak az kérhette, aki 2010. január 1. és március 31. között a Magyar Honvédség hivatásos vagy szerződéses állományú katonája volt [Hjt. 1. § (1) bekezdés]. Nem terjeszthetett elő ilyen kérelmet az, aki a jelzett időszakban nem állt a Magyar Honvédséggel szolgálati viszonyba, függetlenül attól az illető jogviszonya miatt szűnt meg, így egy tekintet alá esnek azok, akiket 2010. március 31. előtt már nyugdíjaztak, vagy más okból a munkáltató felmentett, vagy akik maguk szüntették meg valamely okból lemondással a jogviszonyukat. Mivel vitatott szabály sem elválaszthatatlanul, sem közvetetten nem kötődik a „munkavállalók” életkorához, az életkori diszkriminációra vonatkozó felperesi hivatkozás alaptalan, és mindebből következően a Hjt. 259. § (6) bekezdése nem ütközik az uniós jogba. Ezek az okok eleve kizárják a felperes perújítással kapcsolatos kérelme helyállóságát.

A férfiak és a nők közötti egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról szóló 79/7/EGK irányelv a 4. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy az egyenlő bánásmód elve azt jelenti, hogy semmilyen nemű megkülönböztetés nem állhat fenn, sem közvetlenül, sem közvetetten. A 7. cikk (1) bekezdés a) pontja szerint ez az irányelv nem érinti a tagállamoknak azt a jogát, hogy ennek az irányelvnek a hatálya alól kizárják az öregségi és egyéb nyugdíjjogosultság szempontjából a nyugdíjkorhatár, illetve a nyugdíjkorhatárnak az egyéb juttatásokra vonatkozó esetleges következményeinek a meghatározását. A C-423/04. számú ítélet [34.] pontja értelmében az irányelv 4. cikkének (1) bekezdésével ellentétes, hátrányos megkülönböztetések csak akkor tartoznak az ugyanezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt kivétel hatálya alá, ha szükségesek az említett irányelvben követett célok eléréséhez, lehetőséget nyújtva a tagállamoknak arra, hogy a férfiakra és a nőkre vonatkozólag eltérő nyugdíjkorhatárt tartsanak fenn {Equal Opportunities

Commission ügy [13.] pontja}. Az irányelvvel ellentétben az olyan szabályozás, amely megtagadja az öregségi nyugdíjat a férfiből – a nemzeti jogban meghatározott feltételek betartásával – nővé vált személytől azzal az indokkal, hogy nem töltötte be a 65. életévét, miközben ugyanez a személy 60. életéve betöltésétől jogosult lett volna öregségi nyugdíjra, ha a nemzeti jog alapján nőnek tekintették volna. A felperes által hivatkozott közösségi jogi jogszabályhelyek, irányelvek és az Európai Unió Bírósága ítéletek alapján a tagállamok fenntarthatnak a nőkre és a férfiakra vonatkozóan eltérő nyugdíjkorhatárt, ezért nemi hovatarozáson alapuló diszkrimináció sem állapítható meg.

II. A perben irányadó 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 155/A.§ (1) bekezdése szerint a bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben [jelenleg az az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés (továbbiakban: EUMSZ)] foglalt szabályok szerint kezdeményezheti. Az az Európai Unió Bírósága az előzetes döntéshozatali eljárásban (EUMSZ 267. cikk) az ítélkező tevékenységén keresztül az alapügyben felmerült jogkérdésben szereplő uniós jogi normát értelmezi, valamint a másodlagos uniós jogi aktusok érvényességét vizsgálja. Abban az esetben, ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezhet. Ez a jogosultság tehát – az elsőfokú ítélet indokolásával szemben – valamennyi tagállami bíróságot megillet, azon bíróságok számára pedig, amelyek határozata ellen nincs helye további jogorvoslatnak kötelezettséget jelent.

A felperes az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését a perben alkalmazott társadalombiztosítási jogszabályoknak az Európai Unióról Szóló Szerződés (továbbiakban: EUSZ) 4. cikk (3) bekezdésébe, 19. cikk (1) bekezdésébe és az EUMSZ 267. cikkébe ütközése miatt kérte.

Az az Európai Unió Bírósága előzetes döntést hoz az uniós jog értelmezésére vagy az uniós intézmények által elfogadott jogi aktusok érvényességére vonatkozó kérdésekről [a 2004. évi XXX. törvénnyel kihirdetett és a 2007. évi CLXVIII. törvénnyel kihirdetett lisszaboni szerződéssel módosított, EUSZ 19. cikk (3) bekezdés b) pont]. Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel és a nemzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a jogértelmezési kérdés eldöntésére, akkor kérheti az az Európai Unió Bírósága döntését. Ha a tagállam olyan bírósága előtt merül fel a kérdés, amelynek határozata ellen a nemzeti jog alapján nincs jogorvoslati lehetőség, ez a bíróság köteles előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni. (EUMSZ 267. cikk).

A Kúria számos határozatában kimondta, hogy nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a fél nem a közösségi jog értelmezését, hanem annak megállapítását kéri, hogy az irányadó magyar jog nem felel meg a közösségi jog által védett alapelveknek (Gf.X.30.120/2005., EBH2005.1320; BH 2006.215.). A Kúria az EBH 2016.M.21. számon közzétett határozatban rámutatott: a Pp. 155/A. §-a alapján a bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványhoz nincs kötve, dönthet úgy, hogy kezdeményezi az eljárást – akár részben, vagy részben más kérdésekkel –, de el is utasíthatja azt. Amennyiben az eljáró bíróság úgy dönt, hogy a fél indítványa ellenére nem kezdeményez előzetes döntéshozatali eljárást, az ezt elutasító döntését indokolni köteles. A fél előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványára is vonatkoznak a Pp. általános szabályai, ezért a bíróság a hiánytalanul előterjesztett indítványt köteles érdemben elbírálni. A felsőbb bíróság előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére utasítást az alsóbb fokú bíróságnak nem adhat.

Az EUMSZ. 267. cikk hatáskört biztosít a Bíróságnak arra, hogy – többek között – a szerződés, valamint az intézmények és a közösség jogi aktusainak értelmezéséről döntsön. A (2)-(3) bekezdés értelmében bármely tagállam bírósága, ha úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van értelmezési kérdés eldöntésére, „kérheti a Bíróságot, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést. Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel értelmezési kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság „köteles” a Bírósághoz fordulni. A Bírósághoz fordulási kötelezettség annak az együttműködésnek a keretében illeszkedik, amely a nemzeti bíróságok, mint a közösségi jog alkalmazásáért felelős bíróságok és a Bíróság között abból a célból létesült, hogy a közösségi jog helyes alkalmazását és egységes értelmezését valamennyi tagállamban biztosítsa. A 267. cikk (3) bekezdése különösen annak megakadályozására irányul, hogy a Közösségen belül a közösségi jogi kérdésekben különböző ítélkezési gyakorlat alakuljon ki. Így, ha a 267. cikk

értelmében ilyen értelmezési kérdés merül fel, az említett kötelezettség hatályát e célok tükrében kell megítélni, a nemzeti bíróságok és a Bíróság vonatkozó hatáskörének függvényében (az Európai Unió Bírósága a 283/81. ítélete CILFIT ügy).

A 267. cikk nem jelent jogorvoslati lehetőséget a felek számára valamely nemzeti bíróság előtt folyamatban lévő ügyben. Az, hogy az egyik fél állítása szerint a jogvita a közösségi jog értelmezésének kérdését veti fel, önmagában nem elegendő tehát ahhoz, hogy az érintett bíróság köteles legyen a kérdést a 267. cikk értelmében felmerült kérdésnek tekinteni. A bíróságok nem kötelesek a közösségi jog értelmezésére vonatkozóan előttük felmerült valamely kérdést az az Európai Unió Bírósága elé terjeszteni, ha a kérdés nem releváns, vagyis abban az esetben, ha a kérdésre adott válasz – bármi legyen is az – nem befolyásolhatná érdemben a jogvita megoldását. Ellenben, ha azt állapítják meg, hogy a közösségi jog figyelembevételére van szükség az eléjük terjesztett jogvita megoldásához, a 267. cikk kötelezi őket, hogy a Bírósághoz forduljanak minden felmerült értelmezési kérdésben. A 267. cikk (3) bekezdésében foglaltakat úgy kell értelmezni, hogy ha közösségi jogi kérdés merül fel olyan nemzeti bíróság előtt, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles eleget tenni azon kötelezettségének, hogy a kérdést a Bíróság elé terjessze, kivéve, ha azt állapította meg, hogy a felmerült kérdés nem releváns, vagy a szóban forgó közösségi jogi rendelkezést a Bíróság már értelmezte, vagy a közösségi jog helyes alkalmazása olyannyira nyilvánvaló, hogy az minden ésszerű kétséget kizár; az ilyen esetek fennállását a közösségi jog sajátos jellemzőinek, az értelmezésével kapcsolatos különleges nehézségeknek és a Közösségen belüli eltérő ítélkezési gyakorlat veszélyének függvényében kell megítélni. Nem keletkezik előterjesztési kötelezettség, ha az alkalmazandó közösségi jogi rendelkezés értelme világos.

Az előterjesztés joga közvetlenül az uniós jogból fakad. A tagállami bíróság a közösségi jogszabályra alapozva szabadon döntheti el, hogy előzetes döntést kezdeményez-e vagy sem. Az az Európai Unió Bírósága a Rheinmühlen ügyben a következőképpen fogalmazott: „A 177. [jelenleg EUMSZ 267.] cikk rendelkezései teljes egészében kötelezőek a nemzeti bíróra, a (2) bekezdés biztosítja ía bíró számára, hogy előterjesszen ügyet az az Európai Unió Bírósága-hoz előzetes döntés végett értelmezési vagy érvényességi kérdésben. Ez a cikk hatáskört biztosít a nemzeti bíróságoknak, illetve bizonyos körben kötelezettséget támaszt velük szemben, hogy előterjesszenek egy ügyet előzetes döntés végett, amint a bíró hivatalból vagy a felek kérésére észleli, hogy a per a 177. cikk első bekezdésében hivatkozott kérdés eldöntésétől függ. A nemzeti bíróságoknak a legszélesebb mérlegelési jogkörük van az ügyek az Európai Unió Bírósága-hoz fordulást illetően, amennyiben úgy vélik, hogy az előttük lévő ügyben a közösségi jog rendelkezéseinek értelmezését vagy érvényességét felvető kérdések merülnek fel, szükségesség téve ebben döntésüket.”

A felperes felülvizsgálati kérelme nem tartalmaz olyan elemet, amelynek alapján megállapítható lenne, hogy a jogvita a szóban lévő társadalombiztosítási szabályozás tekintetében az uniós jogszabály értelmezését vagy alkalmazását érintené, mivel ezek a jogszabályok nem az uniós jogot hajtják végre. Az az Európai Unió Bírósága-nak – ahogyan többek között a Nagy Sándor és társai C-488/12. számú végzésében kimondta – ilyen esetben nincs hatásköre, ezért ezért előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezni nem lehet.

A fentebb kifejtettekre figyelemmel a Kúria a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványt elutasította, mivel a felperes az általa megfogalmazottak szerint ténylegesen nem a közösségi jog értelmezését kérte, hanem annak megállapítását, hogy az irányadó magyar jog nem felel meg a közösségi jog által védett alapelveknek. A nemzeti jog értelmezése azonban nem az Európai Bíróság, hanem a nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik.

III. A Kúria végezetül megállapította, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt egyezményt Magyarország vonatkozásában 1992. november 5-től kell alkalmazni, azt az 1993. évi XXXI. törvény hirdette ki. A felperes érvelése, mely szerint az Európai Unió nem tagja az egyezménynek, ezért az az Emberi Jogok Európai Bírósága döntéseit jelen ügyben nem lehet figyelembe venni, nem helytálló. Magyarország tagja az egyezménynek, a jelen eljárást pedig magyar bíróság folytatja le. Az, hogy az unió nem tagja az egyezménynek, nem eredményezi azt, hogy az egyes tagállamok saját szuverén döntésükön alapuló tagsága kiüresedne.

Mfv.X.10.251/2019/12.

Az OBH Elnökének a pályázatot eredménytelenné nyilvánító döntése szolgálati viszonyból eredő igény érvényesítése érdekében előterjesztett keresetnek minősül, amely ellen az általános szabályok szerint van helye jogorvoslatnak.

A 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) 145.§ (1) bekezdése szerint a bíró a szolgálati viszonyából eredő igénye érvényesítése érdekében szolgálati jogvitát kezdeményezhet, amelyben - a szolgálati bíróság hatáskörébe nem utalt ügyekben - a közigazgatási és munkaügyi bíróság jár el (Bjt. 146.§ (1) bekezdés).

A felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmében e körben utalt az Európai Unió Bíróságának C-585/18., C-624/18. és C-625/18. számú egyesített ügyekben hozott ítélete indoklására. Az Európai Unió Bírósága az adott jogkérdést – többek között – az EUSZ 19. cikkében előírt hatékony jogvédelem és az Alapjogi Charta hatékony jogorvoslatához és a tisztességes eljáráshoz való jogot előíró 47. cikke alapján bírálta el. Ítéletének indoklásában megállapította, hogy az uniós jog elsőbbségének elve arra kötelezi a tagállamok valamennyi szervét, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi normák teljes érvényesülését, mivel a tagállamok joga nem befolyásolhatja a különböző normáknak az említett államok területére nézve elismert hatását (158-as bekezdés). E tekintetben többek között emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti jog megfelelő értelmezésének elve, amely szerint a nemzeti bíróság köteles a belső jogot a lehető legteljesebb mértékben az uniós jog követelményeinek megfelelően értelmezni, a szerződések rendszeréből következik, amennyiben lehetővé teszi a nemzeti bíróságoknak, hogy az előttük folyamatban lévő ügyek elbírálása során hatáskörüknek megfelelően biztosítsák az uniós jog teljes érvényesülését (159-es bekezdés). Az elsőbbség elvének értelmében továbbá, amennyiben a nemzeti jogszabályoknak az uniós jog követelményeivel összhangban álló értelmezése nem lehetséges, az uniós jogi rendelkezéseket hatáskörének keretei között alkalmazni hivatott nemzeti bíróság köteles biztosítani e normák teljes érvényesülését - szükség esetén saját hatáskörénél fogva – mellőzve a nemzeti jogszabályok uniós joggal ellentétes rendelkezéseinek alkalmazását utólagosan is, anélkül hogy előzetesen kérelmezni vagy várnia kellene azok jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő megsemmisítésére (160-as bekezdés). E tekintetben minden nemzeti bíróságnak, mint tagállami szervnek – hatásköre keretében – különösen az a kötelessége, hogy mellőzze a nemzeti jog mindazon rendelkezéseinek alkalmazását, amelyek ellentétesek az uniós jognak az előtte folyamatban lévő jogvitában közvetlen hatállyal bíró rendelkezéseivel (161-es bekezdés). A Charta 47. cikkét illetően a bíróság ítéletében megállapította, hogy az említett rendelkezés önmagában elegendő és azt nem kell uniós vagy nemzeti jogi rendelkezésekkel pontosítani ahhoz, hogy önmagában hivatkozható jogot biztosítson a magánszemélyek számára (162-es bekezdés). Egyéb iránt az EUSZ 2. és 19. cikket illetően, amely rendelkezésekre szintén vonatkoznak a kérdést előterjesztő bíróság által a bírósághoz intézett kérdések, emlékeztetni kell arra, hogy az EUSZ 2. cikkében kimondott jogállamiság értéket pontosabban megfogalmazó EUSZ 19. cikk értelmében a nemzeti bíróságok és a bíróság feladata biztosítani az uniós jog teljes körű alkalmazását valamennyi tagállamban, valamint annak bírói védelmét, ami a jogalanyokat a jog alapján megilleti (167-es bekezdés). Márpedig a jogalanyok uniós jogból eredő jogai hatékony bírói jogvédelmének elve, amelyre az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése utal, uniós jogi alapelv, amely jelenleg a Charta 47. cikkében szerepel, így a rendelkezések közül az első minden tagállam számára előírja, hogy meg kell teremtenie azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken, különösen a Charta 47. cikkének értelmében vett hatékony bírói jogvédelem biztosításához szükségesek (168-as bekezdés).

Az Európai Bíróság ítéletében megállapítottakkal összhangban – figyelemmel az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmében is foglaltakra – az elsőfokú bíróság helytállóan értelmezte a Bjt. 145-146. §-ában foglalt általános jogorvoslati lehetőséget biztosító rendelkezéseit. A felperesnek az állaspályázatokkal kapcsolatban előterjesztett keresete ugyanis a szolgálati viszonyból eredő igény érvényesítése érdekében előterjesztett keresetnek minősül, amely ellen az általános szabályok szerint van helye jogorvoslatnak. A pályázat eredménytelenné nyilvánítása ugyanis kihatott a felperes bírói szolgálati jogviszonyára, azt lényegesen befolyásolta, mivel a döntés megakadályozta az ítéletétől, mint magasabb szintű bíróságra történő áthelyezését. A bíró szolgálati helye és beosztása a Bjt. 26. § (2) bekezdése szerinti a kinevezés kötelező eleme. Ebből következően a törvényszéknek kizárólag a Bszi.

76. § (5) bekezdés felsorolásából és a Bszi. 77/A.§ (2) bekezdéséből levont jogkövetkeztetése jogszabálysértő. A felperes igényérvényesítése nem szűkíthető, azt törvényi rendelkezés nem zárja ki, ezért a jogorvoslati jog elvonása a másodfokú bíróság részéről az ügy érdemére kiható jogszabálysértés.

A fentiekből következően a bíróság előtti jogérvényesítés lehetőségét tehát az uniós joggal összhangban a nemzeti jog sem zárja ki, a magyar jogszabályok értelmezése alapján is az a következtetés vonható le, hogy a felperes bírói szolgálati viszonyát érintő döntéssel szemben munkajogi keresettel fordulhatott a közigazgatási és munkaügyi bírósághoz.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a 13/2013.(IX.23.) AB határozat indokolásának 45. pontja is azt támasztja alá, hogy a bírói szolgálati jogviszonyát érintő személyzeti jellegű intézkedésekkel szemben a bíró a közigazgatási és munkaügyi bírósághoz fordulhat. Minthogy a perbeli OBHE határozatok a felperes bírói szolgálati jogviszonyát érintették, azzal szemben bármelyik pályázó – köztük a felperes is – élhetett jogorvoslattal.

Mindezekből következően a felperes előzetes döntéshozatal kezdeményezése iránt előterjesztett indítványának 1. kérdése oka fogott, annak 2. és 3. kérdése pedig idő előttinek tekinthető azért, mert a fellebbezésekkel támadott elsőfokú ítélet állást foglalt az OBH Elnök határozatai indokolásának kérdésében.

Polgári ügyszak

Pfv.I.20.694/2019/8.

A felülvizsgálati eljárásban annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt - a tényállás megállapításának a módjára vonatkozó és az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatással lévő eljárásjogi szabálysértés hiányában - nincsen lehetőség a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülmérlegelésére, a bizonyítékok újbóli értékelésére. A Kúria azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróság nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésre jutott-e.

Az adott esetben a jogerős ítéleti döntés nem jogszabálysértő, a Kúria egyetért annak helytálló indokaival is, azokat megismételni nem kívánja, csupán a felülvizsgálati kérelembe foglalt érvelés kapcsán mutat rá az alábbiakra:

A 2/2014. PJE határozat III. pontja értelmében abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

Az az Európai Unió Bírósága a C-51/17. számú ítéletében kifejtette: a 93/13/EGK irányelve (a továbbiakban: irányelv) 4. cikkének (2) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsön felvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződési feltételnek nem csupán alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is értékelhetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

Az Európai Unió Bírósága a C-51/17. számú ügyben meghozott döntése során figyelemmel volt az Európai Rendszerkockázati Testületnek a devizahitelezésről szóló 2011. szeptember 21-ei ajánlásában foglaltakra. Ebben szerepel az, hogy a pénzügyi intézményeknek elegendő tájékoztatást kell nyújtaniuk a kölcsön felvevők számára ahhoz, hogy ez utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak és a tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönt felvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztő részletekre

gyakorolt hatására.

Az adott esetben az alperes tájékoztatta arról a felperest, hogy az esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás (emelkedés) előre nem látható és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. Tájékoztatójában az is szerepel, hogy a hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján alakuló elszámloló árak határozzák meg. A kamatláb rendszeres időközönként változik és a kiválasztott devizanem mindenkor piaci viszonyaihoz fog igazodni. A kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát követhet.

A felülvizsgálati kérelemben említett C-186/16. számú előzetes döntéshozatali ügyben az az Európai Unió Bírósága akként értelmezte az irányelv 3. cikkének (1) bekezdését, hogy egy szerződési feltétel tisztességtelen jellege az érintett szerződés megkötésének időpontjához viszonyítva értékelendő, figyelemmel mindazon körülményekre, amelyekről az eladónak vagy szolgáltatónak a szerződés megkötésének időpontjában tudomása lehetett és amelyek az említett szerződés későbbi teljesítésére kihathattak. Szerződéskötéskor tehát az akkor ismert árfolyamokról, ezek változásának lehetőségéről tudta az alperes a felperest tájékoztatni.

Az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: 1996-os Hpt.) 203.§-a értelmében a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja, az ügyfél által aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre. A tájékoztatásnak tehát ki kellett terjednie az árfolyam változásának lehetőségére és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztő részletre. A tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, valószínűségére (6/2013. PJE jogegységi határozat). Ebből következően nem megalapozott az a felülvizsgálati érvelés, hogy az alperesnek tudomása lehetett a CHF drasztikus felértékelődésének lehetőségéről és hogy ilyen tartalmú tájékoztatást nem adott. Ezzel szemben az alperesnek mint professzionális pénzügyi intézménynek tudomása lehetett a szerződés megkötésekor a pénzügyi körülményekről, azok esetleges változásáról, a kamatlábak változásának lehetőségéről, azaz tudomása lehetett bizonyos pénzügyi változásokról, illetve a pénzügyi változásokat befolyásoló tényezők létezéséről, de arról, hogy milyen irányú változásuk következhet be, nyilvánvalóan nem lehetett tudomása, így a tájékoztatási kötelezettsége sem terjedhetett ki mindezek irányára.

A felperes tudatában volt annak, hogy deviza alapú kölcsönszerződést kötött, azaz tartozása devizában áll fenn és ebből következően a tartozás mértéke a deviza értékének megfelelően változik. Tudatában volt annak is: a hitel teljes költségére is kihatással van az a tény, hogy devizában adósodott el. A hitel teljes költségének kiszámíthatósága szempontjából annak van jelentősége, hogy a fogyasztó ne csak azt legyen képes felismerni, hogy a vételi és az eladási árfolyam között különbség van, hanem azt is értékelni tudja, hogy az eladási árfolyam alkalmazásának rá nézve lehetnek jelentős gazdasági következményei, ennél fogva értékelni tudja a hitel teljes költségét.

Az árfolyamkockázati tájékoztató a világosság és érthetőség követelményének megfelel, ennek megállapítása során a perben korábban eljáró bíróságok figyelemmel voltak az adott szerződési feltétel értelmezése során a szerződés megkötésekor fennálló, a szerződés megkötésével kapcsolatos összes körülményre. A kifejtettek szerint a bizonyítékok értékelése során az ügy érdemi elbírálására is lényegesen kiható eljárási szabálysértés nem történt, ennek hiányában viszont a szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálati eljárás keretében történő felülmérlegelésének, a bizonyítékok újbóli értékelésének nincs helye.

Pfv.I.20.095/2020/7.

I. A pénzügyi intézmény által az árfolyamkockázattal összefüggésben a fogyasztónak nyújtott tájékoztatás megfelel a világos és érthető megfogalmazás követelményének, amennyiben a fogyasztót nem csupán arról a lehetőségről tájékoztatja a pénzügyi intézmény, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet, vagy csökkenhet, hanem értékelni tudja az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségére gyakorolt - esetlegesen jelentős - gazdasági következményeit is.

II. Súlyos szerződésszegésnek minősül az, ha az adós a kölcsönszerződés alapján nem tesz eleget törlesztési kötelezettségének, ebben az esetben a hitelintézet jogosult felmondani a jogviszonyt, a felmondásra okot adó esemény a törlesztés elmaradása.

I. Az I. rendű felperes a szerződés megkötése során kijelentette, hogy a szerződéssel kapcsolatos tájékoztatást az alperestől megkapta, tisztában van az ügyleti kockázataival, tehát azzal, hogy a svájci frank árfolyamának a forint árfolyamával szembeni alakulása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti vagy csökkentheti. Arról is tudomása volt az I. rendű felperesnek, hogy a kölcsön futamideje alatt a CHF árfolyama a kölcsönszerződésben meghatározott feltételek szerint módosulhat. Vállalta az I. rendű felperes, hogy az esetleges árfolyamvesztéséget is figyelembe véve teljesíteni fogja fizetési kötelezettségét. Az alperes tájékoztatása – összhangban az Európai Unió Bíróságának a C-186/16. és a C-51/17. számú ügyekben kifejtett iránymutatásaival – megfelelő volt, hiszen a tájékoztatásból kitűnt, hogy a CHF árfolyam változása a kölcsön forintban történő visszafizetésének terheit egyaránt növelheti és csökkentheti, továbbá ez alapján az I. rendű felperes értékelni tudta az ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is, hiszen úgy nyilatkozott, hogy az esetleges árfolyamvesztéséget is figyelembe véve képes a fizetési kötelezettségeinek maradéktalan és pontos teljesítésére. Az alperes által adott tájékoztatásból nem lehetett arra következtetni, hogy a törlesztő részlet az árfolyamváltozás hatására ne emelkedhetne meg akár jelentősen is. A II. rendű felperes az I. rendű felperesnek a kölcsönszerződésből eredő valamennyi fizetési kötelezettsége teljesítéséért készfizető kezességet vállalt, kijelentette, hogy a kölcsönszerződés rendelkezéseit megismerte és tudomásul vette.

Megjegyezte a Kúria: az árfolyamkockázatot a felpereseknek amiatt kell viselniük, mert a kölcsönszerződés kirovó pénzneme CHF volt, ugyanakkor a jövedelmük nem CHF-ben keletkezett. A kölcsön futamideje 20 év volt, a felperesek nem gondolhatták alappal, hogy az árfolyam rájuk nézve kedvezőtlen változása a két évtizednyi futamidő alatt nem következhet be. A felpereseknek mint az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztóknak számítaniuk kellett arra, hogy a kölcsön igen hosszú futamideje alatt váratlan, az árfolyamkockázatot jelentősen befolyásoló gazdasági események is bekövetkezhetnek, anélkül hogy az alperes arról tájékoztatta volna őket: tőle teljesen független pénzügyi folyamatok is befolyásolhatják az árfolyamkockázatok alakulását. Az alperes világosan és érhetően megfogalmazta a deviza kölcsön felvételével együtt járó árfolyamkockázatot. Nincsen olyan adat, melyből arra lehetne következtetni, hogy az árfolyamkockázatot nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékben korlátozott. A felperesek nem voltak elzárva annak lehetőségétől, hogy amennyiben úgy ítélték meg, hogy információhiány miatt nem tudnak megalapozott döntést hozni, további tájékoztatást kérjenek az alperestől; erre utaló adat azonban nem merült fel. Az alperes tájékoztatási kötelezettsége természetesen nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére. Önmagában az, hogy az alperes tájékoztatást adott az árfolyamkockázatról, kifejezi azt, hogy ezzel a kockázattal a felpereseknek reálisan számolni kellett.

Az alperes elszámolási kötelezettségét teljesítette, az elszámolás alapján a 2015. március 27. napjáig tisztességtelenül felszámított összeget 3.712,27 CHF-ben határozta meg. Az elszámolás és a forintosítás következtében a felpereseket terhelő törlesztő részlet összege csökkent. Az elszámolás időpontjához képest közel 2 évvel később mondta fel az alperes a kölcsön jogviszonyt, mivel a felperesek a már tisztességtelen követelést nem tartalmazó törlesztő részletek megfizetését mulasztották el. A felperesek csupán állították, de nem bizonyították azt a felülvizsgálati érvként megfogalmazott állításukat, miszerint a tisztességtelen szerződési feltételek alapján számított törlesztő részletek miatt a ténylegesen esedékessé vált tartozást meghaladóan teljesítettek és így fizetési késedelmük nem volt.

II. Az árfolyamrész kérdésének vizsgálata sem képezte a megelőző eljárások tárgyát. A felperesek által hivatkozott C-118/17. számú ügyben az Európai Unió Bírósága ítéletében kitért arra, hogy a DH 1 és a DH 2, valamint a DH 3 törvények tisztességtelennek és semmisnek minősítik az említett törvényekben meghatározott kölcsönszerződésekbe illesztett árfolyamrésszel kapcsolatos szerződési feltételeket. E szerződési feltételeket visszamenőleges hatállyal az adott devizának a Nemzeti Bank által meghatározott hivatalos árfolyamát alkalmazó szerződési feltételekkel helyettesítik és a kölcsön fennmaradó összegét a jövőre nézve nemzeti fizetőeszközben meghatározott kölcsönre alakítják át. A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, a Tanács 1993. április 5-ei 93/13/EGK irányelvének (irányelv) 6. cikk (1) bekezdése megköveteli, hogy a tagállamok rögzítsék: a

tisztességtelen szerződési feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra, viszont, ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető, a szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket. Jóllehet a magyar jogalkotó úgy orvosolta a hitelintézetek azon gyakorlatához kapcsolódó problémákat, hogy árfolyamrésre vonatkozó szerződési feltételeket tartalmazó kölcsönszerződéseket kötnek, hogy e szerződési feltételeket törvényi úton módosította, miközben a kölcsönszerződéseket érvényben tartotta, az ilyen megközelítés megfelel az uniós törvényhozó által az irányelv és többek között az irányelv 6. cikk (1) bekezdésének keretében követett célkitűzésnek. Ez a cél ugyanis a felek közötti egyensúly helyreállítása (elvileg egy szerződés egésze érvényességének fenntartásával), nem a tisztességtelen feltételeket tartalmazó valamennyi szerződés semmissé nyilvánítása.

A felülvizsgálati kérelem érvei kapcsán mutatott rá a Kúria, hogy a másodfokú bíróság helyesen értelmezte a C-260/18. számú ügyben hozott határozatot.

Gazdasági ügyszak

Gfv.VII.30.194/2019/14.

Nem szükséges a felek aláírása az Általános Szerződési Feltételre ahhoz, hogy az a szerződés részévé váljon.

Felperes bár összefüggő, de két önálló, valóságos keresethalmazatban álló kereseti kérelmet terjesztett elő. Egyrészt a kölcsönszerződés azon rendelkezése tisztességtelenségének megállapítását kérte, amely szerint: „Jelen kölcsönszerződés egyedi része kizárólag az MCSK-0501 számú Általános Szerződési Feltételekkel – illetve annak esetleges módosításával – együtt érvényes, amelynek a vételi jogos és az adásvételi szerződéssel együtt történő átvételét és megértését az Adós ezen szerződés aláírásával is igazolja”. Másrészt állította, hogy a törzskönyv birtoklására az alperes nem jogosult, mert a fenti rendelkezés valótlan, a felperes nem kapta meg és nem ismerte meg az ÁSZF-et, így az nem vált a felek kölcsönszerződésének részévé. Az abban foglaltakra ezért az alperes nem alapíthat jogot, illetve ha az ÁSZF mégis a szerződés részévé vált, az álláspontja szerint nem jogosítja fel az alperest a törzskönyv birtoklására.

Felperes az első kereseti kérelmével összefüggésben előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését kérte. A Kúriának ezért elsőként annak indokoltsága tárgyában kellett állást foglalnia. Úgy ítélte meg, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 267. cikke alapján a perbeli jogvita elbírálásához nem szükséges uniós jogi norma értelmezését kérni az Európai Unió Bíróságától az alább kifejtettekre tekintettel.

Felperes a felülvizsgálati kérelmében a 18/1999. (II.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján állította az egyedileg meg nem tárgyalt szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét, miszerint az a bizonyítási terhet a fogyasztóra telepíti, ami ellentétes a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv több cikkével.

A Kúria rögzíti, az adott kérdésben már állást foglalt a jogerős ítéletben is felhívott Gfv.VII.30.063/2018/8. számú ítéletében, amely döntését BH 2019.55. szám alatt közzé is tette, és amelyben foglaltakat változatlanul irányadónak tekint. E döntés alapjául szolgáló perben is – jelen ügygel azonosan – nem volt vitatott, hogy a támadott rendelkezés egyedileg meg nem tárgyaltak minősül. Ellenkező esetben a tisztességtelenség vizsgálata fel sem merülhetne. A jogerős ítéletben részletesen leírtak szerint – mivel az adott tartalmú rendelkezés csupán az adós egyoldalú nyilatkozatát rögzíti, így a felek jogait és kötelezettségeit sem állapíthatja meg egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével – annak tisztességtelensége sem az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.), sem a Korm. rendelet alapján nem állapítható meg.

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Gfv.IX.30.316/2008/8. számú ítéletének tényállása a jelen ítélet tényállásától alapvetően eltért, ugyanis ott az ÁSZF tartalmazta azt a fogyasztói nyilatkozatot, amely szerint az ügyfél az ÁSZF-ben felsorolt szabályzatokat megismerte és az adatkezeléssel kapcsolatos tájékoztatást kapott, ugyanakkor az ÁSZF-

ben hivatkozott szabályzatok nem kerültek beépítésre az ÁSZF-be, és azokat a fogyasztó nem is kapta meg. Erre tekintettel állapította meg a hivatkozott döntésében a Legfelsőbb Bíróság, hogy az ÁSZF megismerésére vonatkozó nyilatkozat összeegyeztethetetlen volt a nyilatkozat rendeltetésével.

A felülvizsgálati kérelemben ugyancsak hivatkozott, az az Európai Unió Bírósága C-449/13. számú ítélete jelen tényállás mellett nem irányadó, az a 2008/48 számú irányelv kapcsán született, ami a per tárgyát képező szerződés megkötésekor még nem volt hatályban, és amely tételes szabályokat tartalmazott a szerződéskötést megelőzően nyújtandó tájékoztatás tartalmáról. Egyébként is a határozatban kifejtettekben az következik, hogy a tájékoztatásról szóló „szabványzáradékban” írtakkal szemben ellenbizonyításnak van helye. Ezzel pedig nem ellentétes a Kúria jelen határozata, amely szerint – a később kifejtetteknek megfelelően – nem kizárt az ellenbizonyítás lehetősége a szerződés tárgyát képező szerződéses rendelkezéssel összefüggésben, csak a mérlegelés eredményét nem találta az adott tényállás mellett jogellenesnek.

A jelen ügyben irányadó BH 2019.55. számú döntésből az is következik, hogy a per tárgyát képező szerződéses rendelkezés – tartalmánál fogva – nem minősülhet tisztességtelennek, erre tekintettel nem tartozik a 93/13/EGK irányelv hatálya alá, ezért az indítványozott körben előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát nem képezheti [1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 155/A. § (2) bekezdése].

Valójában a felperes azt állította elsődlegesen, hogy a szerződés hivatkozott pontja valótlan tartalmú, másodlagosan pedig arra hivatkozott, hogy az ÁSZF felperes általi aláírásának hiányában nem vált a szerződés részévé. A Kúria egyetértett az eljárt bíróságok azon egyező megállapításával, hogy az ÁSZF a felek szerződésének részévé vált, figyelemmel az alább kifejtettekre.

Az eljárt bíróságok elfogadták az alperes azon hivatkozását, hogy az ÁSZF felperes általi megismerését bizonyította azzal, hogy a felperes a kölcsönszerződésben azt elismerte. E körben a Kúria kiemelten hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződésben épp közvetlenül az aláírások felett, vastagított betűkkel figyelemfelhívó módon szerepel az, hogy a szerződés részét képezi az ÁSZF, és annak átvételét a felperes aláírásával igazolja. E körben utal a Kúria az EBH 2011.2413. számon közzétett határozatra, amelyben a Legfelsőbb Bíróság a jelen határozatban írtakkal, egyben az eljárt bíróságokkal azonosan értékelté azt a körülményt, hogy a blankettaszerződés utolsó bekezdése tartalmazott a perbelivel megegyező tartalmú nyilatkozatot. Ez a rendelkezés nem az ÁSZF között, hanem a blankettaszerződésben szerepel, és pedig közvetlenül a szerződő felek aláírására rendszeresített hely fölött, amivel az alperes a legcélszerűbb módot választotta annak bizonyítására, hogy a vele szerződő fél megismerte és elfogadta a felsorolt okiratok tartalmát. A szerződő fél dönthetett úgy, hogy aláírja az okiratot, de meg is tagadhatta az aláírást, illetve követelhetette a nyilatkozatban szereplő iratok átadását.

A felperesnek az alperes képviseletében a szerződéskötéskor eljárt tanú meghallgatására irányuló indítványát az elsőfokú bíróság lényegében azon álláspontjára tekintettel utasította el, hogy az alperes az 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. §-a szerint kötelezettségének eleget téve az ÁSZF-et az ügyfélfogadásra nyitva álló helyiségeiben kifüggesztette, az a honlapján megtekinthető volt. Az elsőfokú bíróság hivatkozott megállapítását a felperes nem vitatta. Az elsőfokú bíróság utalt emellett a felperes szerződéskötést megelőző kölcsönkérelmében foglaltakra és az ekkor, 2007. március 8-án megkötött megállapodás tartalmára, és ezek együttes értékelésével úgy ítélte meg, hogy az alperes az rPtk. 205/B. § (1) bekezdésének megfelelően az ÁSZF megismerését lehetővé tette. Figyelemmel a felperes ÁSZF megismerésére vonatkozó kölcsönszerződésben tett nyilatkozatára és éveken át tartó teljesítésére, a Kúria álláspontja szerint az eljárt bíróságok azon mérlegelése, hogy a felperes az ÁSZF tartalmát megismerte és elfogadta, nem tekinthető kirívóan okszerűtlennek, ami annak felülmérlegelésére adna alapot.

A Kúria maradéktalanul egyetértett mindkét fokú bíróság jogi álláspontjával és indokaival, miszerint az általános szerződési feltételt nem kell külön aláírnia a félnek ahhoz, hogy az a szerződés részévé váljon. Ez az álláspont megfelel a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződések tárgyának és törlesztő részleteinek meghatározásával kapcsolatos egyes elvi kérdésekről szóló 1/2016. PJE határozat III.1. b) pont utolsó mondatában írtaknak. A fenti állásponttal érdemben egyezően foglalt állást az Európai Unió Bírósága C-42/2015. számú határozatában. Az rHpt. 210. § (1) bekezdésében előírt írásbeliséget az rPtk. 205/B. §-ával együtt kell értelmezni. Azzal, hogy a felek aláírták a kölcsönszerződést, amely az ÁSZF-et a szerződés részévé tette, eleget tettek mind az rHpt., mind az

rPtk. írásbeli alakra vonatkozó rendelkezéseinek.

Gfv.VII.30.245/2019/11.

Az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás nem tisztességes, ha az kizárólag az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését tartalmazza.

A Kúria az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás megítélése tekintetében nem értett egyet a perben eljáró bíróságok egyező jogi álláspontjával. A perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességesek voltak.

A felperes az eljárás során e körben kizárólag arra hivatkozott, hogy a szerződés 2., 6., 7., illetve az ÁSZF 8. pontjában írtak megfelelnek a tisztességes tájékoztatással szembeni elvárásoknak. Olyan hivatkozása nem volt, hogy akár szóban, akár írásban, például szórólapon, reklámban a fentiekben túlmenő tájékoztatást adott volna az alperesnek az adott ügylet kockázatairól. Ilyen adat a perben más módon sem merült fel. A perbeli kölcsönszerződést nem a pénzügyintézet, hanem a gépjármű kereskedés üzlethelyiségében írták alá, ahol a pénzügyintézet nevében az eladó cég képviselője járt el. A kölcsönszerződés előkészítése, megkötése során az alperes kockázattaljáró nyilatkozatot nem kapott, ezért a Kúriának kizárólag a perbeli szerződéses, valamint ÁSZF rendelkezések alapján kellett vizsgálnia, hogy a felperes tisztességes tájékoztatást adott-e a kockázatokról.

Az ÁSZF 8.2. pontja az árfolyamkockázat tekintetében annyit tartalmaz: az árfolyamváltozás kockázatát az ügyfél köteles viselni. A Kúria úgy ítélte, hogy az (1) bekezdésben részletezett információk alapján az alperes számára egyértelmű kellett, hogy legyen, miszerint az árfolyam változásainak a hatásait ő viseli. A hivatkozott rendelkezések azonban nem hívták fel az alperes fogyasztó figyelmét az azzal járó kockázatokra, arra, hogy akár a forint jelentős árfolyamgyengülése is előfordulhat, ami a fogyasztó által fizetendő törlesztőrészeket jelentősen megemelheti, a fogyasztót gazdaságilag nehéz helyzetbe hozhatja. A Kúria úgy ítélte meg, hogy a felperes által állított és bizonyított tájékoztatás nem felelt meg a 2/2014. PJE határozat 1. pontjában foglaltaknak, illetve az Európai Unió Bírósága joggyakorlata által kimunkált követelményeknek (pl. C-51/17. számú OTP Bank Nyrt. és társa kontra Ilyés Teréz és társa ügyben 2018. szeptember 20. hozott ítéletnek), ezért az tisztességtelen volt.

A felek között létrejött, a felperes követelése alapjául szolgáló szerződés ezért semmis. A semmisség általános jogkövetkezménye, hogy ilyen ügyletre nem lehet jogot alapítani, a felek által célzott joghatások nem érhetők el [1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 1. pont]. Az adott kereseti kérelemre tekintettel, amely a semmisség esetleges jogkövetkezményeinek levonására nem irányult, a Kúria a szerződés semmisségének jogkövetkezményéről nem dönthetett.

Emberi jogi közlemények

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának magyar vonatkozású ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen tárgyú határozat.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának kiemelten fontos ítéletei

Az adott időszakban nem vált véglegessé ilyen tárgyú határozat.

A Kúria emberi jogi vonatkozású határozatai

Büntető ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Közigazgatási ügyszak

Kfv.IV.37.744/2019/8.

Az Rtv. 48. § határozza meg azokat az eseteket, amikor a személyi szabadságban korlátozni kívánt vagy korlátozott személlyel szemben a rendőr bilincset alkalmazhat. A bilincshasználat jogszerűségének megítélése során a szükségesség és arányosság vizsgálata nem mellőzhető.

Mind a hazai bírósági joggyakorlat, mind az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata (pl. 20972/92. számú Raninen-ügy) szerint a bilincs használatának elrendelése kérdésében az azt alkalmazni kívánó hatóság tagja széles mérlegelési jogkörében dönt, azonban a használat jogszerűsége kérdésében annak vizsgálatát írja elő, hogy az adott egyedi esetben fennálló körülmények mennyiben támasztják alá az intézkedést. E tekintetben jelentősége van az intézkedés alá vont viselkedésének, például, volt-e indok annak feltételezésére, hogy az érintett személy megszökik, esetlegesen az ellenszegülését kell megtörni.

A fentiekkel összhangban rendelkezik az 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 15. § (1) bekezdése arról, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár. Az Rtv. 16. § (1) bekezdése előírja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható. Mindezek mellett az Rtv. 48. §-a határozza meg azokat az eseteket, amikor a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személlyel szemben a rendőr bilincset alkalmazhat, ezek a következők: önkárosítás megakadályozása; támadás megakadályozása; szökés megakadályozása; ellenszegülés megtörése.

A szükségesség-arányosság vizsgálati kötelezettsége tekintetében a Kúria a fenti tételes jogszabályi rendelkezések és bírósági gyakorlat mellett utalt az Alkotmánybíróság a 3/2015. (II. 2.) AB határozatban (Indokolás [21], [23] pontok) megállapítottakra, mely szerint „[a]z Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az alapjog-korlátozásnak ez a tesztje mindenekelőtt a jogalkotót kötelezi, ugyanakkor hatáskörükhöz igazodva a jogalkalmazókkal szemben is alkotmányos

követelményt fogalmaz meg. E követelményből – az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel – a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák.” „E korlátozás gyakorlásakor azonban a jogalkalmazóknak mindig figyelemmel kell lenniük arra is, hogy az alapjogok korlátozására kizárólag az elérni kívánt céllal arányos módon kerülhet sor alkotmányosan. Az arányosság az elérni kívánt cél és az alapjogi korlátozás súlyának mérlegelését kívánja meg, ami azt is jelenti, hogy minél erősebb érvek szólnak egy alapjog védelme mellett, annál körültekintőbben kell eljárni annak korlátozásakor.”

A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróság vizsgálta a közigazgatási eljárás teljes anyagát, a felek perbeli nyilatkozatait, beadványait, eleget tett a tényállás-megállapítási kötelezettségének. Ugyanakkor a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelése alapján helytelen jogi következtetést vont le a bilincshasználat jogszerűsége körében. Azon ítéleti álláspontjával, mely szerint az erőszakos bűncselekmény gyanúja, a felperes alkoholos befolyásoltsága és az, hogy nem mutatott együttműködő magatartást (passzív ellenállást tanúsított) a perbeli esetben megalapozta a szóban forgó kényszerítő eszköz alkalmazását, a Kúria nem értett egyet.

A rendőri jelentésben az intézkedő rendőr a bilincselés alapjaként az Rtv. 48. § d) pontját, azaz az ellenszegülés megtörését jelölte meg. Ellenszegülésként, „passzív ellenállásként” pedig az elsőfokú bíróság az alperessel egyezően azt értékelte, hogy a felperes nem igazolta magát, a rendőri felhívásokra a „Mi a célja?” kérdést ismételte, alkoholos befolyásoltság alatt állt, továbbá vele szemben bűncselekmény gyanúja merült fel.

A Kúria már több ítéletében kifejtette (I. Kfv.VI.37.435/2016/6.; Kfv.III.38.129/2016/4.), hogy a bilincs alkalmazása jogszerűségének megítélése során az ahhoz vezető folyamat egészét kell értékelni, figyelembe véve az intézkedés alá vont személy veszélyességét, a biztonsági kockázatot és a közelben lakó, tartózkodó civilek, valamint a rendőrök védelmét is. A bilincs használat bármilyen kényszerítő körülmény, biztonsági kockázat nélküli, preventív használata (így az alperesi határozat azon indoklása, mely szerint „megpróbálhatja megghiúsítani a rendőri intézkedés befejezését”, „támadólag léphet fel” vagy „megpróbálhatja kivonni magát a rendőri intézkedés alól”, „feltételezhető volt, hogy magatartása kiszámíthatatlan módon hirtelen válhat aktív ellenszegülővé”) ellentétes a fenti bírósági gyakorlattal. Az ellenszegülés, passzív ellenállás megtörése olyan magatartást feltételez, amelyet csak a bilincs alkalmazásával lehet megakadályozni. Ilyen magatartásra az alperes a határozatában nem hivatkozott, ugyanis sem a „Mi a célja?” kérdés ismételtetése, sem az alkoholos befolyásoltság, sem a bűncselekmény gyanúja – olyan ellenszegülés hiányában, amelynek megtörése szükséges pl. az előállítás eredményes foganatosításához – sem önmagában, sem együttesen nem elegendő az Rtv. 48. § d) pontjára alapított bilincselés alkalmazásához.

A fentiek alapján tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperesnek a bilincselés alkalmazása körében megfelelő indokokkal alá nem támasztott határozatát megalapozottnak tekintette.

Munkaügyi ügyszak

Mfv.III.10.185/2019/7.

A felperes kérelme nem tartalmaz olyan elemet, amely az uniós jog értelmezését vagy alkalmazását érinti, a jogvita alapját képező - szakközépiskolai idő szolgálati időként való elismerése - a nemzeti jogszabályokon alapuló közigazgatási határozatot tekintetében.

A Kúria megállapította, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én kelt egyezményt Magyarország vonatkozásában 1992. november 5-től kell alkalmazni, azt az 1993. évi XXXI. törvény hirdette ki. A felperes érvelése, mely szerint az Európai Unió nem tagja az egyezménynek, ezért az Emberi Jogok Európai Bíróságának döntéseit jelen ügyben nem lehet figyelembe venni, nem helytálló. Magyarország tagja az egyezménynek, a jelen eljárást pedig magyar bíróság folytatja le. Az, hogy az unió nem tagja az Egyezménynek, nem eredményezi azt, hogy az egyes tagállamok saját szuverén döntésükön alapuló tagsága kiüresedne.

Mfv.III.10.285/2019/4.

A Kúria a felperes korábbi ügyében és más felperesek jelen perbelivel azonos tényállású ügyekben foglalkozott azzal, hogy az Alkotmánybíróság eljárásában az ítélt dolognak minősülő kérdések, illetve már elbírált jogszabályok vizsgálatát milyen korlátok között kérheti. A Kúria iránymutatását mindenben fenntartja.

Az az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) a Markovics és társai kontra Magyarország ügyben hozott határozatában a korábbi, szolgálati járandósággá alakított ellátás személyi jövedelemadóval való csökkentését a kérelmezők számára az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (továbbiakban: EJE) Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikke által biztosított tulajdonjog békés gyakorlásába való beavatkozásnak minősítette. Az EJEB az intézkedés bevezetésének jogos célját (az általános gazdasági és társadalmi javak szem előtt tartását) nem vonta kétségbe; a kérelmezők azon kifogását, miszerint az átszervezés csak 0,003%-os mértékben befolyásolta a nyugdíjrendszere egyenlegét, így nem biztosított megfelelő válaszintézkedést a magyarországi kedvezőtlen gazdasági helyzetre vonatkozóan, azért nem fogadta el, mert az EJEB – ésszerűnek és a jogos célok teljesítéséhez megfelelően tartott eljárás kiválasztása esetén – megvizsgálja, hogy az alkalmazott jogszabály a legjobb megoldásnak minősül-e. Az EJEB az ügyet megkülönböztette azoktól a korábbi ügyektől, amikor is a kérelmezőket visszamenőleges hatályú intézkedéssel követeléseik jelentős részétől, vagy korábbi birtokukban lévő eszközöktől egyéb kielégítő alternatíva biztosítása nélkül fosztották meg, a szociális juttatásoknak a kérelmezők esetében bevezetett, 16%-os, illetve 12%-os bevételcsökkenést eredményező elvonását pedig nem tekintette olyan tehernek, amely túlzott mértékű és aránytalan, illetve a társadalombiztosítási ellátásokat alapjaiban korlátozná.

Polgári ügyszak

Pfv.II.20.722/2019/7.

Az érdemi döntés jogszerűsége, illetve annak állított hiánya a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése okán nem vizsgálható.

A felperes a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát abban jelölte meg, hogy a másodfokú bíróság nem értékelte a tisztességes eljárás alapelveinek [1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 2. § (1) bekezdés] megsértéseként az alperesben lefolytatott bizonyítási eljárását, ezen belül az általa perdöntőnek minősített tanú kihallgatásának mellőzését, egyes tanúk – nyilatkozatukkal szembeni – elfogultságát. Az alperes az alperesben a keresetét jogszabálysértő módon utasította el, bizonyítékait nem értékelte vagy mellőzte.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4. napján kelt Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésével egyezően fogalmazza meg a perbeli tisztességes eljárás (fair trial) fogalmát és feltételeit.

Az eljárásban a kötelezően érvényesítendő követelmények alapvetően három csoportra oszthatók: 1. egyes feltételek az eljárási bíróságra vonatkoznak (törvény által létrehozott, pártatlan és független) 2. a bírósági (hatósági) eljárásra határoznak meg általános elveket (tisztességes eljárás és ésszerű határidő), továbbá a tárgyalás, illetve az ítélethirdetés nyilvánosságát deklarálják [Békés Ádám: A tisztességes eljáráshoz való jog érvényesülése a strasbourgi bíróság esetjoga alapján, Állam- és Jogtudomány 2017/4. szám]. A 2. pont szerinti tisztességes eljárás részjogosultságának tekinthető a fél eljárásban való részvétele, a jogérvényesítéshez szükséges az ingyenes jogi képviselő igénybevétele, az anyanyelv használatának joga. A kontradiktórius eljáráshoz való jog elemeként a megismerési és nyilatkozattételi jogosultság, az azonos rendelkezési jogosítvány (fegyveregyenlőség), a bíróság tájékoztatási és indokolási kötelezettsége, a döntéshez való jog, végül a jogorvoslathoz való jog. Az Alkotmánybíróság szerint a polgári eljárási jogban a tisztességes eljárás követelménye magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét [7/2013. (III.1.) AB határozat], a tisztességes bírósági tárgyalás követelményét [3215/2014. (IX.22.) AB határozat], a tárgyalás igazságosságát [36/2014. (XII.18) AB határozat]. A polgári ügyben a felek a rendelkezési jog eljárásjogi alapelvéből következően [rég. Pp. 3. § (1), (2) bekezdés] döntően befolyásolják az eljárás menetét, a bíróság hivatalbóli bizonyítása [rég. Pp.

164. § (2) bekezdés] hiányában bizonyítási indítványaikkal meghatározzák a lefolytatandó bizonyítási eljárás menetét.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 172. § (2) és (4) bekezdését jelölte meg és a jogszabálysértés tartalmi indokaként arra hivatkozott, hogy az alperes az alapperben az egyik tanút a hamis tanúzás következményeire nem figyelmeztette és a jogszabályhelyben foglaltakkal szemben az alapper alperesével nem szembesítette.

Az alperes az alapeljárásban a 2013. január 14. napján tartott tárgyaláson a 10. számú jegyzőkönyvből kitűnően négy tanút hallgatott ki. Kétségtelen, hogy a jegyzőkönyv egyik tanú esetén sem tartalmazza a régi Pp. 172. § (2) bekezdése szerinti figyelmeztetést, de minden tanú esetén rögzítette, hogy a törvényes figyelmeztetést megértették és mindannyian nyilatkoztak: képesek objektíven, elfogulatlanul tanúvallomást tenni. A tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalás hiánya ellenére egyértelműen megállapítható: a tanúk jogszabály szerinti figyelmeztetése ténylegesen megvalósult. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a tanúk a kihallgatásuk előtt nem nyilatkoznak olyan figyelmeztetés megértéséről és tudomásul vételéről, ami nem valósult meg. A régi Pp. 172. § (2) bekezdésének megsértése tehát nem állapítható meg és a tisztességes eljárás követelménye arra hivatkozva sem sérült, hogy a felperes szubjektív megítélése szerint egyes tanúk a nyilatkozatuktól eltérően nem tekinthetők elfogulatlanoknak.

Gazdasági ügyszak

Az adott időszakban nem született ilyen tárgyú határozat.

Kiadja: A Kúria Nemzetközi Kapcsolatok és Európai Jogi Iroda

Felelős szerkesztő: Dr. Pomeisl András József

Szerkesztőbizottság: Dr. Csöke Andrea, Dr. Kovács András, Dr. Molnár Gábor, Dr. Osztovits András

Munkatárs: Dr. Tancsik Annamária

Figyelem! A jelen hírlevélben közölt anyagok nem tekinthetők a Kúria hivatalos állásfoglalásának, hivatalos fordításnak illetve hivatalos közlésnek, csupán a tájékoztatást és figyelemfelkeltést célozzák, ezért azokra jogokat alapítani nem lehet.